



**AN ANALYSIS OF STRATEGIES IN TRANSLATING
ISAN VERSE INTO ENGLISH: A CASE STUDY OF
ISAN FOLKTALE *PHADAENG NANG AI***

Phimphach Warasiwaphong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in English

April 2021

Copyright of Buriram Rajabhat University



การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวีนิพนธ์จากภาษาอีสานเป็นภาษาอังกฤษ:

กรณีศึกษาบทประพันธ์อีสานเรื่อง *ผาแดง นางไอ่*

วิทยานิพนธ์

ของ

พิมพ์ภัช วราศิววงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

เมษายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์



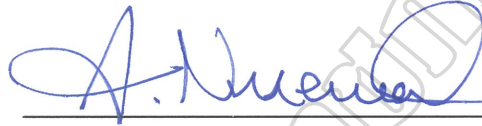
The members of the committee have approved the thesis of Miss Phimpach Warasiwaphong in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Master of Arts Program in English, Buriram Rajabhat University.

Thesis Examining Committee



Chairperson

(Assistant Professor Dr.Veerakarn Kanokkakamade)



Major Advisor

(Assistant Professor Dr.Akkarapon Nuemaihom)



Co-advisor

(Assistant Professor Dr.Kampeeraphab Intanoo)



Member

(Assistant Professor Dr. Nawamin Prachanant)

The Graduate School, Buriram Rajabhat University has accepted this thesis in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Master of Arts Program in English.



(Assistant Professor Dr.Akkarapon Nuemaihom)
Dean, Faculty of Humanities and Social Sciences



(Assistant Professor Dr.Narumon Somkuna)
Dean, Graduate School

Approval Date: 19 เม.ย. 2564

Approval Date: 19 เม.ย. 2564

TITLE An Analysis of Strategies in Translating Isan Verse into English:
A Case Study of Isan Folktale *Phadaeng Nang Ai*

AUTHOR Phimphach Warasiwaphong

THESIS ADVISORS Assistant Professor Dr. Akkarapon Nuemaihom Major Advisor
Assistant Professor Dr. Khampheeraphap Intanoo Co-advisor

DEGREE Master of Arts **MAJOR** English

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2021

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate the translation strategies employed in translating the verse and to find out the frequency and percentage of the translation strategies in translating the Isan verse *Phadaeng Nang Ai* into English. The text composed of two versions: Isan version was written by Phra Ariyanuwat (1982) and English version was translated by Tossa (1990). The five chapters of both versions were selected via a systematic random sampling method. The quantitative method involved the calculation of frequency and percentage of each strategy found in the translation analysis and calculation of Inter-rater Reliability (IRR). The qualitative method concerned the analysis of descriptive data and interpretive analysis. The texts of the two versions were analyzed in order to find what the strategies were found in this verse translation under the theoretical framework of Lefevere (1992). The results revealed that all seven translation strategies were employed by the translator, i.e. phonemic translation, literal translation, metrical translation, rhymed translation, poetry in prose, blank verse, and interpretation. The findings also showed that the sixth strategy, blank verse translation, was most frequently used (55.01%) while the first strategy, phonemic translation, was least frequently used (1.95%).

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวีนิพนธ์จากภาษาอีสานเป็นภาษาอังกฤษ:

กรณีศึกษานิทานอีสานพื้นบ้านเรื่อง *ผาแดงนางไอ่*

ผู้วิจัย พิมพ์ภัช วราศิวพงศ์

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คำภีร์ภาพ อินทะนุ ที่ปรึกษาร่วม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ

สถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่พิมพ์ 2564

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้คือวิเคราะห์หากลวิธีที่ใช้ในการแปลบทกวี รวมทั้งหาคำความถี่และร้อยละของแต่ละกลวิธีการแปลที่พบในกวีนิพนธ์นิทานอีสานพื้นบ้านเรื่อง *ผาแดงนางไอ่* ซึ่งทำการแปลเป็นภาษาอังกฤษ กวีนิพนธ์เรื่องนี้ประกอบด้วยสองภาคภาษา คือ ภาคภาษาอีสาน ซึ่งประพันธ์โดย พระอริยานุวัตร (2525) และภาคภาษาอังกฤษซึ่งทำการแปลโดย วยุพา ทศตะ (2533) กลุ่มตัวอย่างจำนวนห้าบทของทั้งสองฉบับ ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างเป็นระบบ ในงานวิจัยนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อคำนวณหาคำความถี่และร้อยละของแต่ละกลวิธีการแปลที่พบในการวิจัย รวมทั้งการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวข้องกับกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์แบบตีความของการแปลทั้งสองภาษาได้นำมาทำการวิเคราะห์หากลวิธีการแปลที่ใช้ในบทประพันธ์โดยใช้กรอบทฤษฎีการแปลของ แลแฟเวีย (2535) ผลการวิจัยพบว่า ผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลทั้ง 7 ประเภทดังนี้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียง การแปลแบบตรงตัว การแปลโดยการถ่ายทอดคังหะหนักเบาของคำ การ

แปลโดยรักษาความคล่องจง การแปลบทกวีเป็นร้อยแก้ว การแปลเป็นกลอนเปล่า การแปลโดยการตีความ และผลการศึกษายังพบอีกว่ากลวิธีการแปลลำดับที่หก คือการแปลเป็นกลอนเปล่ามีความถี่ที่ใช้ในการแปลมากที่สุด (55.01%) ในขณะที่กลวิธีการแปลลำดับที่หนึ่งคือการแปลแบบถ่ายเสียงมีความถี่ที่ใช้ในการแปลน้อยที่สุด (1.95%)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ACKNOWLEDGEMENTS

This research completed successfully with the support and assistance of my thesis major advisor, Assistant Professor Dr. Akkarapon Nuemaihom and my co-advisor, Assistant Professor Dr. Khampheeraphap Intanoo whom I would like to express my heartfelt thankfulness and honor for their kind invaluable advice and guidance throughout my M.A. course at Buriram Rajabhat University (BRU). Without their dedication, my thesis would never be possible. I also really thank Assistant Professor Dr. Nawamin Prachanant who gave me plenty of good advice, and the two experts: Assistant Professor Dr. Chookiat Jarat, the English lecturer at English Program, Faculty of Education, and Assistant Professor Dr. Nares Surasith, the English expert, who have evaluated my thesis instruments.

My heartfelt thankfulness goes to my friends who have given me a valuable comment, support, and encouragement throughout my tough times.

Finally, I would like to thank my Lord, Jesus who always supports and gives me love and blesses me and always be beside me.

Phimpach Warasiwaphong

TABLE OF CONTENTS

	Page
APPROVAL SHEET OR ACCEPTANCE PAGE	I
ABSTRACT (IN ENGLISH)	II
ABSTRACT (IN THAI)	III
ACKNOWLEDGEMENTS	V
TABLE OF CONTENTS	VI
LIST OF TABLES	XIII
LIST OF FIGURES	XIV
LIST OF ABBREVIATIONS	XV
 CHAPTER	
1 INTRODUCTION	1
1.1 Background of the Study	1
1.2 Objectives of the Study	5
1.3 Research Questions	6
1.4 Scope of the Research	6

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

CHAPTER	Page
1.5 Significance of the Study	6
1.6 Definitions of Key Terms.....	7
1.7 Summary of the Chapter.....	10
2 LITERATURE REVIEW	11
2.1 Translation Background.....	11
2.1.1 Definition of Translation.....	11
2.1.2 Types of Translation.....	13
2.1.3 Translation Process.....	17
2.2 Translation Strategies.....	20
2.3 Approaches of Poetry Translation.....	27
2.3.1 Definition of Poetry	27
2.3.2 Poetry Translation.....	28
2.4 Translation Process of Poetry.....	29
2.4.1 Strategies for Poetry Translation	31

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

CHAPTER	Page
2.4.2 Types of Poetry	36
2.5 Thai Poetry	38
2.5.1 Folktale	42
2.5.2 Isan Folktale	42
2.5.3 Value of Isan Folk Literature.....	46
2.6 <i>Phadeang Nang Ai</i>	47
2.6.1 Summary of Isan verse <i>Phadeang Nang Ai</i>	48
2.6.2 Author's Profiles.....	50
2.6.2.1 Phra Ariyanuwat.....	50
2.6.2.2 Wayuppa Tossa.....	50
2.7 Previous Studies	51
2.8 Summary of the Chapter.....	58
3 RESEARCH METHODOLOGY	59
3.1 Research Design.....	59

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

CHAPTER	Page
3.2 Population and Samples	60
3.2.1 Population	60
3.2.2 Samples	60
3.2.3 Criteria for Selecting the Samples	60
3.3 Data Collection Method	61
3.3.1 Theoretical Framework	61
3.3.2 Table List Analysis	66
3.4 Data Collection Procedures	66
3.5 Data Analysis	68
3.5.1 Coding	68
3.5.2 Techniques Used in Data Analysis	68
3.5.3 Statistical Procedures	68
3.6 Summary of the Chapter	70

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

CHAPTER	Page
4 RESULTS OF THE STUDY	71
4.1 Translation Strategies Found in the Verse	71
4.2 The Example of Lefevere's (1992) Translation Strategies Applied in the Verse	72
4.3 Interview with Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa.....	94
4.4 Summary of the Chapter.....	95
5 CONCLUSION AND DISCUSSION	97
5.1 Conclusion.....	97
5.2 Discussion.....	99
5.3 Recommendations	101
5.3.1 Implications.....	101
5.3.2 Recommendations for Further Studies.....	101
BIBLIOGRAPHY	102

TABLE OF CONTENTS (CONTINUED)

CHAPTER	Page
APPENDICES	113
The Table List Analysis of Translation Strategies Found in <i>Phadang Nang Ai</i>	115
The Example of the Evaluation of Percent Agreement in <i>Phadaeng Nang Ai</i>	250
Interview with Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa.....	259
List of the Experts	265
A Letter Requesting to be the Experts	267
A Letter Requesting an Interview for Collecting the Research Data.....	270
CURRICULUM VITAE	271

LIST OF TABLES

Table	Page
4.1 Frequency and Percentage of Strategies Found in the Verse.....	72
4.2 Phonemic Translation.....	73
4.3 Literal Translation.....	76
4.4 Metrical Translation.....	79
4.5 Rhymed Translation.....	82
4.6 Poetry in Prose Translation.....	85
4.7 Blank Verse Translation.....	88
4.8 Interpretation Translation.....	91

LIST OF FIGURES

Figure	Page
2.1 Nida and Taber's Translation Process Diagram	17
2.2 Sanchawee Saibua's Translation Process Diagram	18
2.3 Thep's Translation Process Diagram	19

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

LIST OF ABBREVIATIONS

SL	Source Language
TL	Target Language
S1	Phonemic translation
S2	Literal translation
S3	Metrical translation
S4	Rhymed translation
S5	Poetry in prose
S6	Blank verse translation
S7	Interpretation

CHAPTER 1

INTRODUCTION

1.1 Background of the Study

In the globalization era, people all around the world can easily connect with each other. People use English to convey their information, ideas, and lifestyles or to learn the different cultures, traditions and history, so the English language is the chosen one as a tool for communicating. We can say that English is the lingua franca.

According to Prachanant (2012 ; cited in Kongrit. 2006 : 3), people in different places can make a connection with one another and give or even express opinions by using English as a medium language. However, to understand English is troublesome because the same sound of language can be the contrasting meaning. It depends on where it is used and how it is used. People can easily interpret incorrect word meaning, and the meaning may turn into something appalling. Moreover, different culture is a key factor that makes people misunderstand. Therefore, the translators play the colossal part to assist people understand the others. Being a great and proficient translator is not simple. They must know profoundly both source language and target language. Additionally, they must have more cultural knowledge between two languages. Culture gives birth to language, so translation and culture are closely connected. The cultural context affected the meaning of both source and target languages. A word or a phrase may contain cultural subtleties. So, translation without deep cultural context can be dangerous, especially when meaning is critical. The translator must be able to decide on the importance of its cultural context, what the

real meaning of the text and what the really literally means, and express the meaning in a way that makes sense not only in the target language but also in the context of the target culture (Schaeffer. 2015).

Newmark (1992) states that culture is a significant factor for translation, though, the translators have to get enough information about the history, faith, perspective and culture of source and target language for communication management information and comprehension in the same way to the target readers. This is similar to Larson (1984) who says that translation is the communication, so the source language and the target language must convey the same meaning. The equivalence of the meaning consists of language and culture.

Poetry is one of the literature in which people can get the information, ideas, and lifestyles or to learn the different cultures, traditions and histories from the different countries. It is familiar to Thai people. The Thais' ancestors or instructors have told the stories, morals, lifestyles, traditions, cultures and history to their children through poetry. Children can easily keep it in mind because it has beautiful language, meter, rhyme, and rhythm. For instance, *Lilit Phra Lor* was translated into English by Prince Prem Purachatra. This verse teaches about the humanity mind, as we can see in the following extract;

พระสมุทรสุดลี้กลั่น	คณนา
สายคิ่งทึงทอคมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซร์ยากแท้	หยั่งถึง

Fathoms deep though the seas	may be,
Measurable are the seas	in depth.
Scaled can mountains be	in height.
Immeasurable in the depth	this heart of man.

(Pramoj. 1973 : 11)

The verse is interpreted that we can measure everything in this world, but no one can measure other people's mind. We cannot know what they are thinking, so do not believe or accept another one.

The poetry is the art of rhythmical composition, composed or spoken, for exiting pleasure by beautiful, imaginative, or elevated thoughts (Dictionary, 2020). Thai poetry consists of Klong (verses), Chan (stanzas), Kap (epics), Klon (poems), Rai (free verse form), Sagrawa (rondeau), Phleng (songs), etc. They have the different forms and touch. Thai language is a tonal language and has built-in musical intervals, so it is very difficult to reproduce the music of Thai poetry in a monotonic language such as English if the translators lack good knowledge of both bi-cultural and bilingual. Regarding to Jacobson (cited in Venuti. 2001 : 118) who states that "poetry by definition is untranslatable."

Pramoj (1973 : 7) says that it is impossible that translators render certain passages literally from Thai verse into English verse. Certainly, other passages are so colored by the Thai way of perception and interpretation that even if literal translations are conceivable, they would not be intelligible to English readers.

Lefevere (1992) views poetry as a unified context in which the form,

content and aesthetic issues are closely intermingled, but all of the issues have their own special value. There are many of poems and verses that are translated from Thai language into English language. The well-known verses of Thailand are *Nirat Phra Prathom*, *Ramayana or Rammakien*, *Sangthong: A Dance-Drama from Thailand*, *A Village Ordination*, *Story and Translation of Sri Praj* and Isan folk tales epics, *Phya Khankaak* and *Phadaeng Nang Ai* by Tossa (1990).

Phadaeng Nang Ai, a verse literature which is the tragic love triangle story between humans and Nagas, is one of famous Isan Folktale literature. *Boon Bang Fai* (Bamboo rocket) event is told in this poem and also has an explanation for Isan geography and place-naming. This folk tale performs on many occasions because it concerns traditional, cultural and historical events of Isan provinces that remains until the present day. It is especially well known to Thai people because it has been designated as a secondary school supplementary reading by the Thai Ministry of Education (Tossa. 1990) which was published in 1978. Moreover, it is the one of three literatures used to be the literature lesson for giving lectures and teaching Thai literature in Translation at Drew University, the University of Hawaii, and the University of Oregon, USA in 1991-1992.

Phadaeng Nang Ai is the Isan, northeast of Thailand folktale which is composed in Klong San form, the one of five types of verse form in Isan poetry. It is the complicated rhyming pattern, written by Tossa (1990) who is an expert on Isan literature. She tells stories to revitalize Thai/Lao folktales and storytelling traditions and has performed and given workshops on folktales and storytelling in USA, Australia, Singapore, and Indonesia. Her books include *Phadaeng Nang Ai* (1990), *Phya Khankaak, the Toad King* (1996), *Laos Folktales* (2008) and parts of *Telling*

Tales of Southeast Asia and Korea (2011). Accordingly, this research is conducted in order to investigate strategies for translating the verse *Phadaeng Nang Ai* from Thai / Isan language to English language. The researcher chose to study this verse because there are a few previous research works relevant to the Isan folktale verse were conducted, and the researcher wants to preserve Isan dialect and Isan folktale to be well-known in present day.

In this study, the researcher used the theoretical framework of Lefevre (1992), a famous poetry translation theorist to analyze these verses. His theorized translation as a form of rewriting produced and read with a set of ideological and political constraints within the target language culture system. His work is the *Translation Poetry: Seven Strategies and a Blueprint* in which seven methods of translating verse in order to solve the translation problems are proposed. The research results could be a useful case study for persons who are interested in learning about poetry translation or researchers who need to conduct further research relevant to poetry translation.

1.2 Objectives of the Study

1.2.1 To investigate the translation strategies employed in translating the Isan folktale *Phadeang Nang Ai*

1.2.2 To find out the frequency of the translation strategies in translating the Isan folktale *Phadaeng Nang Ai*

1.3 Research Questions

1.3.1 What are the translation strategies employed in translating the Isan Thai verse *Phadaeng Nang Ai*?

1.3.2 What is the frequency of translation strategies found in translating this verse?

1.4 Scope of the Research

This research focuses on the investigation of translation strategies used in Isan - English verse translation *Phadaeng Nang Ai*. The study is a combination of quantitative and qualitative research. The data is based on the Thai version of Phra Ariyanuwat (1982) and English version of Tossa (1990). The source text and target text are analyzed in line with the theoretical frameworks of Lefevere (1992). There are five chapters 5, 10, 15, 20, 25 are systematic random sampling selected.

1.5 Significance of the Study

1.5.1 This research contributes for writers to get more knowledge about poetry translation methods and to uses the strategies to solve the translation problems.

1.5.2 The result of this research can be an applicable guideline to a person who is eager to learn about translation, verse translation in particular.

1.5.3 The study results could also be useful for academics and teachers teaching translation and even students who are studying translation courses.

1.6 Definitions of Key Terms

1.6.1 Translation refers to the code-switching methods between the source and the target languages by employing the differences of grammatical structure, the lexical items, the cultural context, and the communication situation. The reproduction of the source language to the target language based on the grammatical rules of the target language and should be retained the meaning of the source language as close as possible.

1.6.2 Translation Analysis refers to an analysis of translation found in the verse *Phadaeng Nang Ai Isan* Folktale translation from Isan into English by Tossa (1990).

1.6.3 Translation Strategies refer to series of actions used in translation document relied on the principle of translation written by Lefevere (1992).

1.6.3.1 Phonemic translation is used to translate onomatopoeia. The translation can preserve the same sounds and rhythms as the original regardless of meaning.

1.6.3.2 Literal translation, this strategies emphasizes on word-for-word translation.

1.6.3.3 Metrical translation, it concentrated on the reproduction of the source language meter into the target text.

1.6.3.4 Rhymed translation is employed to transfer the rhyme of the original verse into the translation in target language.

1.6.3.5 Poetry in prose is used to express the meaning from the source text and rewrite it into prose in the target text.

1.6.3.6 Blank verse translation, it was an unrhymed verse written in iambic pentameter.

1.6.3.7 Interpretation, the translators produce a new verse of their own.

1.6.4 Source language (SL) refers to the original text which is being translated. It is an Isan / Thai verse literature *Phadaeng Nang Ai* written by Phra Ariyanuwat (1982).

1.6.5 Target language (TL) refers to the language which the original text is translated in English verse, *Phadaeng Nang Ai: A Translation of a Thai-Isan Folk Epic in Verse* written by Tossa (1990).

1.6.6 Table List Analysis is the table used to analyze the strategies found in translating the verse *Phadaeng Nang Ai*. It consists of five main elements as follows:

1.6.6.1 Source Language refers to the original language that is written in Thai / Isan version of *Phadaeng Nang Ai* written by Phra Ariyanuwat (1982).

1.6.6.2 Source Text is the text translated from the original Isan dialect into Thai standard.

1.6.6.3 Target Language refers to the English language which the Thai verse *Phadaeng Nang Ai* is translated from. It was written by Tossa (1990).

1.6.6.4 Back Translation refers to ways of checking translation's quality and verifying translation's accuracy by translating the translated language as literally as possible back into the source text to compare if the meaning of the translated language is equivalent to the source text. According to the translation analysis of the study, the back translation has been made by the researcher and examined for the accuracy by the advisors and experts.

1.6.6.5 Remarks refer to comments or opinions which are given by researcher. They relate to the current analysis of strategies used in translating the verse, *Phadaeng Nang Ai*, from Thai into English based on the theoretical framework of Lefevere (1992).

1.6.7 Poetry is a type of literature works based on the interplay of words, rhyme, rhythm, meter or specific structures, written or spoken with exciting pleasure by beautiful, imaginative, or elevated thoughts.

1.6.8 Verse refers to the drama written in verse to be spoken or sung. It is particularly concerned with the seriousness of tragedy.

1.6.9 Folktale is defined as a story that parents have passed on to their children through speech over many years.

1.6.10 Isan folktale is defined as the folktale which was written or spoken in the Isan dialect.

1.6.11 *Phadaeng Nang Ai*, a verse literature, is the famous one which is the tragic love triangle story between human and Naga. It is the legend of *Boon Bang Fai* (Bamboo rocket) event told in this poem and also has an explanation for Isan geography and place-naming. *Phadaeng Nang Ai* was written in Thai/Isan verse version by Phra Ariyanuwat (1982) and translated into English verse by Tossa (1990).

1.7 Summary of the Chapter

This chapter shows the background, research objectives, research questions, significance, the scope and limitation, and definition of key terms of study. In order to achieve the research objectives, the researcher intends to review the related literature and the past research on poetry translation and other related translation in Chapter two.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

CHAPTER 2

LITERATURE REVIEW

This section reviews some literature related to this study. The literature review consists of eight parts as follows: 1) translation background, 2) translation strategies, 3) approaches of poetry translation, 4) translation process of poetry, 5) Thai poetry, 6) *Phadaeng Nang Ai*, 7) previous studies, and 8) summary of the chapter.

2.1 Translation Background

This section describes the background knowledge of the translation, which consists of the definition of translation, types of translation and translation process.

2.1.1 Definition of Translation

There are many definitions of translation from many theorists in the different ideas and aspects.

Catford (1965 : 20 ; cited in Soadkwunfa. 2017) states that the ancient translation is the common term referring to the transfer of ideas and thoughts of one language to another. Translation is the substitution of text in one language by an equivalent text in one language. Translation is an operation performed on languages, a process of substituting a text in one language for a text in another.

Nida and Taber (1982 ; cited in Pinmanee. 2003) show that translation is “reproducing in the receptor language, the closest natural equivalence of the source language message, first in term of meaning and second in term of style.”

Larson (1984 ; cited in Onsomboon. 2007 : 30) defines translation as “Transferring the meaning of the source language into the receptor language by retaining the first language (source language) but changing in forms”. Likewise, Saibua (2007) defines to translation as transferring the meaning of the source text to the target text. The best translation is that the translator can keep the meaning of the target text equal to the source text.

Newmark (1988 : 5 ; cited in Pathomthong. 2015 : 12) says translation as the way to render the meaning in the source text into the target language and the way that the writer proposed to express the meaning as much as possible. Accordingly, Bell (1991; cited in Owji. 2013) views translation as the replacement of a text in one language (SL) by an equivalent text in another language.

Lefevere (1992) gives the idea of translation as a frame of modifying any text produced on the basis of another has the intention of adjusting that other texts to a certain ideology or to a certain poetics, and usually both. Consequently, translation is the approach to express the meaning of the source language to the target language in the different forms, lexical items, grammatical structures, and the cultural situation which the receptors comprehend the same meaning of the source language.

In conclusion, translation is the process to express the meaning of one language into another language by recreating the structure, grammar and form of the target language and the selected words are acceptable to the reader in the target text.

2.1.2 Types of Translation

The types of translation can be classified in numerous categories, depending on the translator's discretion.

Catford (1965 ; cited in Sukeewat. 2019 : 11) classifies translation into three main types as follows :

1) Extent of the translation which can be classified as full translation and partial translation; the full translation is the whole SL text which was reproduced by TL text, on the other hands, partial translation is just only some of SL text was translated into TL text.

2) Level translation is classified into total translation and restricted translation. Total translation is all the level of SL text translated by TL text materials.

3) Rank-bound translation can be divided into two types. Rank-bound translation characterizes as translation at one rank of equivalence and unbounded translation, which can translate it freely at numerous ranks equivalence.

Newmark (1988 ; cited in Pathomthong. 2015 : 13) divides translation into two main types; the source language and the target language.

According to the source language aspect, Newmark (1988) classifies it into four kinds of translation as follows :

1) Word-for Word Translation is defined as interlinear translation in which word-order of the source language is kept and translated immediately word by word to the target language with the equivalent grammatical structure and common meaning preserved to the source text.

2) Literal Translation is considered as a pre-translation process in which the source language grammatical constructions are rendered to the nearest target language equivalent. Nonetheless, the lexical words are translated out of context to the target language.

3) Faithful Translation focuses on recreating in contextual meaning of the original source text with grammatical structure restriction of target language. Especially, cultural words are transferred, and the grammatical and lexical terms of abnormalities are preserved in translation, although it may distort the normalization of the source text. Remarkably, the aim of this translation is to be loyal to the writer's proposes and text-realization of the source language.

4) Semantic Translation aims at the contextual meaning of the source language interpreted within the grammatical restriction rule of the target language.

On the other hands, Newmark (1988) states that the target language type can be divided into four kinds.

1) Adaption Translation is known as the freest form of translation. It is mostly employed in verse and dramatic text translation, the cultural of source language is changed to the culture of target language and the text is rewritten where the theme, characters and plots of the source text are importantly maintained when the text is translated in the target language.

2) Free Translation emphasizes on reproducing on the content rather than the form of the source text or the manner is not as important as the matter. Paraphrasing is employed to over stage the target language text which may cause the change in meaning of the source language text. However, it may be considered as a non-translation.

3) Idiomatic Translation centered on the message of the source text is reproduced into the target text, hence, the meaning tends to be slightly distorted from the original because the translators prefer to employ colloquialism and idioms in translation process where some words or idioms are not existed in the source language.

4) Communicative Translation emphasizes on the content of relevant meaning of the source text which must be interpreted exactly to the target text in order to make the text to be worthy and conceivable to the readers in the target language.

Saibua (2007) divides translation into two main types: 1) literal translation and 2) free translation. Literal translation focuses on all kinds of literature works; it implies that the translators must maintaining the form, structure of the source text. On the opposite, free translation is specific on the communication between the interlocutors. The meaning of the source language is more important than the form.

Based on the types of translation by Onehourtranslation (2020), five types of translation services are classified as follows:

1) General Translation, the simple type of translation. The most translation work concern about the everyday speech, the layman term or the basic content which the translators do not need to understand the specific wording.

2) Legal Translation, this sort is more complex and complicated translation type. This translation's type is about legal documents, contracts, or treaties. The translators have to understand the political-legal and socio-cultural in both the source text and target text.

3) Commercial Translation, a commercial translation or business translation.

The translator must have the extraordinary skill about business and business jargon. The translation is all about the business report, tender document, company account and correspondence.

4) Administrative Translation. It refers to the administrative translation, corporations, business, and organizations. This type of translation is rather to the commercial translation but just the sense that the most of administrative translation can be commercial translation.

5) Literal Translation refers to the translation with the literature, such as poem, plays, short stories, and novels. The translator must be proficient in translating humor, cultural nuances, feelings, emotions, and other subtle elements of given work.

All the above mention in just only the paper text translation, but the translation is overlap with both the literature and verbal communication.

In sum, there are many viewpoints of the translation types and many theorists classify the types of translation in different ways. The purpose of the above translation types is mention to solve the problems in translation and make the target language possible to translate. The researcher complied with Saibua's (2007) translation types which there are two main types of translation; literal translation focuses on to maintain the form, structure of the source text and free translation which the meaning of the source language is more important than the form.

2.1.3 Translation Process

Translation process has been proposed by many scholars as follows:

Nida and Taber (1982) divide the translation methods into three steps.

Three steps; analyzing, transferring, and restructuring as shown in the figure below:

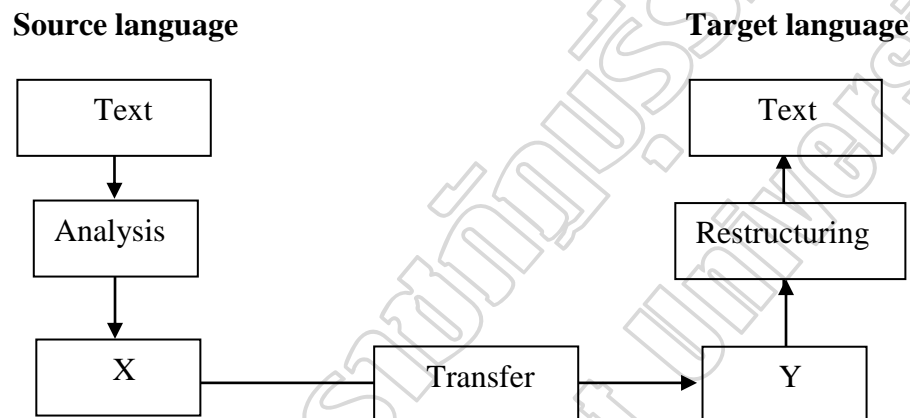


Figure 2.1 Translation Process Diagram

Source: Nida and Taber (1982 : 33)

As you can see in figure 2.1. The first step of Nida and Taber (1982) begin with the analysis process of the source text. The grammatical structure and the word's meaning of the source language text were analyzed. The translator finds out the real purposes of the writer and then transfers the translator's aspects from the source language text to the target language text. The last step is the restructuring process which is the final text was reconstructed, and the readers accepted the target language.

Saibua (2007) illustrates that there are four steps of translation as the figure below :



Figure 2.2 Translation Process Diagram

Source: Saibua (2007 : 28)

Translation process of Saibua (2007) begins with the translator reads, analyzes, and find out the foundation information of the source text to comprehend the author's propose. Second, the translator decodes the meaning of the source text and translates it into the equivalent meaning of the target text. Third, the translator chooses the appropriately translation method to encode the source text into target text. Forth, the translator assesses the comprehension of the readers in the receptor language. She concludes that the TL text expresses all the emotion, feeling, thought and intention to the readers the same way as the original text which is considered a good version of translation.

According to Thep - Ackrapong (cited in Onsomboon. 2007 : 12), the translation process is illustrated as below:

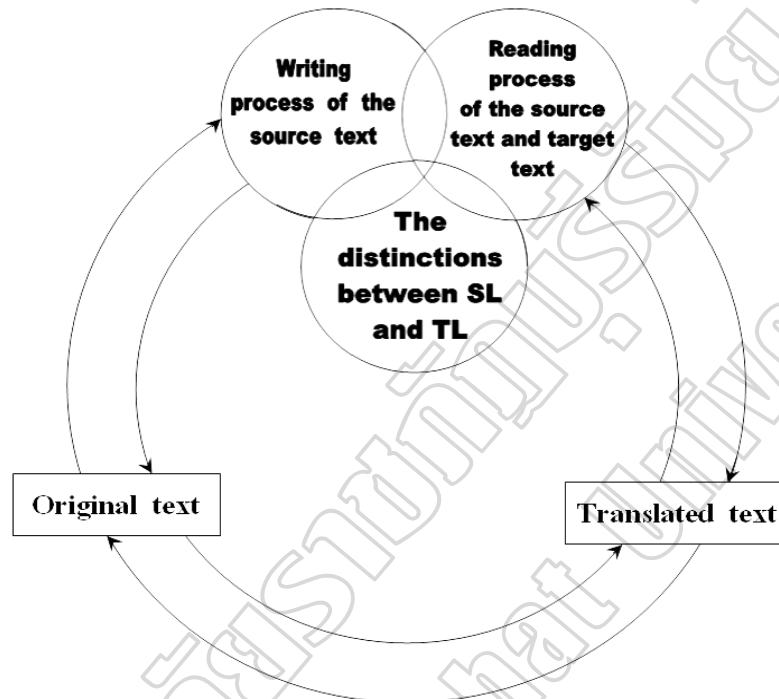


Figure 2.3 Ackrapong (2004) Translation Process Diagram

Source: Onsomboon (2007 : 13)

Ackrapong (2007) posits the translation to three aspects. First, composing the source language's process. In this step, the translator should know the purpose of the original text and should use the technical words which appropriated with that field of work. Second, reading the text process, the translator read the full text comprehensively and translated it into the target text accuracy. The translator should be aware the different aspect of linguistic such as slang, idioms, and so on. Last, the original language and the receptor language process, the translators need to know the different and the similarities of the non-equivalence of Thai and English in terms of structure, word choices between translated and original language.

In conclusion, the researcher follows the translation process of Nida and Taber (1982) because it is suitable for this study.

2.2 Translation Strategies

Translation theory is a kind of guideline for translators or the people who are interested in translation's study. Many theorists have their own steps of translation. The purposes of these steps are to solve the problems in the translation process when the target text has inappropriate to the source text.

Baker (1992 : 26 - 42) illustrates eight translation strategies to deal with the non-equivalence's problems at the word level. Here are the details together with examples :

1) Translation by more general words. Translators used this technique to communicate the target language which has no specific term to solve with the different culture problems between both languages.

For example :

Source text : “ปิดกระจกไว้ให้นานแน่น ชมฝูงป่าในบรรยากาศ ซาฟารี”

Target text : “At this point, you are recommended to wind up the vehicle windows as wild animals are left to roam in this safari.”

(Aumnuch. 2004 : 63 ; cited in Onsomboon. 2007 : 22)

2) Translation by a more / less expressive word. This methodology is utilized to cope with lacks of the non - equivalent word in the original language to express the original meaning.

For example :

Source text : “ยายนี้ใจเจ็บใจตัวเองที่มาไม่สบายในตอนนี่”

Target text : “Grandma was annoyed with herself for being ill at this important time.”

(Aumnuch. 2004 : 63 ; cited in Onsomboon. 2007 : 22)

3) Translation by culture substitution. This strategy is used when the non-equivalence of culture-specific item occurred. The target language readers might not have been heard that word before, so the translators can provide the concept that is comprehensible in the receptor language context.

For example :

Source text : “ร้านนี้ทำขนมปังคั้งอร่อยมาก”

Target text : “At this café, the waffle is very good.”

4) Translation by a loan word or loan word plus explanation. It is used to manage the cultural concept problems in the source text by using the loan word along with the explanation.

For example :

Source text : “ชายคนนั้นใส่หมวกเก็บ”

Target text : “He wears a cap, a plastic hat which covers the hairs.”

(Pathomthong. 2015 : 32)

5) Translation by paraphrase using a related word. The translators use this procedure to clarify the specific meaning of the original language by paraphrase using the link word in the translated text.

For example :

Source text : “ลายเทวบาลที่ด้านหน้า ด้านหลังเดินกรอบด้วยลายกระจังประจำยามและตา
อ้อย”

Target text : “These and the celestial door guardians that were the motif of the
grilles at the front and the back.”

(Sookprasert. 2004 : 63 ; cited in Onsomboon. 2007 : 24)

6) Translation by paraphrase using unrelated word. This strategy is used to explain the meaning of the target language by paraphrase using the words which are not related with the source text.

For example :

Source text : “ควบคุมสังคม”

Target text : “Enhancing the community.”

“*Enhancing the community*” helps the audience visualize the picture of improving of the community.

(Mungchomklang. 2009 : 13)

7) Translation by omission. This strategy is used when the meaning of the specific item in the original text is not essential for the reader, the translator can delete that word in the target text.

For example :

Source text : “จับคู่เห็นยังชื้นอยู่ ขยายเลขพาดราวไม่วอกตากไว้อย่างเก่า”

Target text : “Feeling them still damp, she left them where they were.”

(Saewong. 2004 : 17 ; cited in Mungchomklang. 2009 : 14)

8) Translation by illustration. In case the source language lacks an equivalent word in the target language and the translators cannot omit that word, the illustration is the valuable alternative.

For example :

Source text : “chain restaurant”

Target text : “ร้านอาหารที่มีสาขาทั่วโลก เช่น Star Bucks, Mc Donald และ Kentucky Fried Chicken (KFC) เป็นต้น”

(Mungchomklang, 2009 : 15)

Saibua (2017 : 88 - 108) asserts the five translation strategies to handle the word level's problems as follows : .

1) Adding information. Translators can add more explanation to help the target reader understand the meaning of the source language.

For example :

Source text : “น้องผม โดนเกณฑ์ทหาร”

Target text : “My younger brother was enlisted.”

(Saibua, 2017 : 89)

2) Use a phrase or a sentence to replace a word or an activity to solve the non-equivalence of the word level.

For example ;

Source text : “He disappeared into his igloo.”

Target text : “เขาหายเข้าไปในกระท่อมที่สร้างด้วยน้ำแข็ง หลังนั้น”

(Saibua, 2017 : 92)

3) Use a word with broader meaning. The target readers, sometimes, do not know the meaning of the source text, so the translators can replace more general meaning which covers the source word's meaning.

For example :

Source text : “พระอุโบสถนี้ขึ้นเดิมสร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 ผนังด้านนอกเขียนลายรดน้ำพื้นชาดแดงเป็น ลายพุ่มข้าวบิณฑ์”

Target text : “The Chapel Royal was originally erected in the reign of King Rama I. The outer walls were painted in *a special Thai design* with red as the background.”

(Saibua. 2017 : 94)

4) Adding a connecting word or connecting phrase between phrases or sentences that help a better understanding about the relationships of a target audience which the sentences or phrases is not appeared in the source text.

For example :

Source text : “Having heard the news, John decided to leave the town.”

Target text : “พอได้ข่าว จอห์นก็ตัดสินใจออกจากเมือง”

(Saibua. 2017 : 94)

5) Removing a word or phrase of the source text. When a target text and this word or phrase is not so important or not essential, translators can remove the word or phrase of the source text.

For example :

Source text : “The man was *frightfully*, terribly fond of fishing.”

Target text : “ตาคคนนั้นชอบตกปลาเหลือเกิน”

(Saibua. 2017 : 97)

Farghal, Obiedat, and Huang (cited in Khongbumpen. 2008) propose the interested strategies of translation as follows:

1) Synonymy; translator uses the word or phrase in the target language that has the same or close meaning of the source language when the translator does not know the equivalent.

For example :

Source text : “อาหารมัน, อาหารเลี่ยน”

Target text : “rich food.”

Synonymy : “oily food, greasy food.”

(Khongbumpen. 2008 : 15 ; cited in Boonyasaquan. 2006)

2) Avoidance; the translator does not understand the meaning of the lexical items in the target language. This strategy was applied in the translation.

For example :

Source text : “อาหารเบาๆ”

Target text : “light food.”

Avoidance : “little food, snack.”

(Khongbumpen. 2008 : 15 ; cited in Boonyasaquan. 2006)

3) Transfer; this strategy is used to assume the word that there is one-to-one correspondence between the source language and the target language. The target language puts the assumption word to use.

For example :

Source text : “ชาแก่”

Target text : “strong tea.”

Transfer : “bitter tea.”

(Khongbumpen. 2008 : 16 ; cited in Boonyasaquan. 2006)

4) Paraphrasing; as Baker’s theory, this strategy is used to explain the meaning of the source language by paraphrase using the link word in the translated text.

For example :

Source text : “สีตก”

Target text : “running color.”

Paraphrasing : “color that dissolves easily.”

(Khongbumpen. 2008 : 16 ; cited in Boonyasaquan. 2006)

In conclusion, there are various strategies in translations. The translators can employ the best strategies to solve problems. Unhesitating, they involved more than one strategy to translate quality work that depends on the source text and type of the literature. The researcher employs the translation’s strategies of Lefevere (1992) to solve the translation’s problems. The details of his strategies include the examples explained in the Strategies for Poetry Translations section.

2.3 Approaches of Poetry Translation

Poetry is one of the genre literatures that have the unique form and aesthetic language usage, so an appropriate approach is needed to translate poetry. This part clarifies the definition of poetry and also the poetry translation.

2.3.1 Definition of Poetry

Oxford Advance Learner's Dictionary (2020) defines poetry as the literary work in which expression of feelings and ideas is given intensity using distinctive style and rhythm; poems collectively or as a genre of literature. Likewise, Merriam-webster dictionary (2020) states that poetry is the kind of writing that formulates a concentrated imaginative awareness of experience in language chosen in language to create a specific emotional response through meaning, sound, and rhythm. Newmark (cited in Onsomboon. 2007 : 21) defines the poetry as “an imaginative written in general, all common and general concrete words with connotative meaning.”

American Heritage Dictionary (2020) classifies the poetry into six definitions: 1) the act or practice of composing poems. 2) a. Poems regarded as forming a division of literature and b. the poetic works of given author, group, nation, or kind. 3) Literature written in meter; verse. 4) Prose that resembles a poem in some respect, as in vivid imaginary or rhythmic sound. 5) The essence or characteristic quality of poem. 6) A quality that suggests poetry, as in grace, beauty, or harmony. In contrary, Holmes (cited in Qassimi. 2017 : 12) argues the poetry is the tool to express the strong and deep feeling to the readers and the listeners.

According to Dubey (cited in Qassimi. 2017 : 12) the poetry can be as a song lyrics and the religious rhymes.

In sum, the poetry defines literature is written in the specific form, structure with rhyme, rhythm to convey the meaning, emotion, feeling and purpose of the poets to the readers.

2.3.2 Poetry Translation

Translation of poetry is the most difficult and challenging because the poetry expresses the feelings, emotions, describing the place and events with written in the specific form, structure, aesthetic words and a strict rule with its rhythm, sound, meter, rhyme, number of syllabus, number of words and number of lines, stress and unstressed. Widdowson (1975) assumes that poetry translation is extremely difficult because of its patterning of sound and sense into a single meaning. The translators need to know something more than translating other genres. Likewise, Lefevere (1992) views poetry as a unified context in which the form, content and aesthetic issues are closely intermingled, but all the issues have their own special value.

Catford (cited in Tisgam. 2014 : 4) says the untranslatability caused linguistic and culture, linguistic untranslatability because of the difference in the SL and TL. On the other hands, the cultural is untranslatability because the missing in TL of relevant situation features. Nair (cited in Jannessaari, Hakimshafaaii and Dastjerdi. 2015 : 11) argues that the poetry translation is a faithful transference of the poet's concept.

Honing (cited in Amirshojai, 2016) means the poetry translation as the language which concerns the use of metaphor, imaginary, prosody, personification, simile, metonymy and irony.

Some scholars say the poetry translation is the untranslatable translation. It is impossible to translate without the loss of aesthetic value.

Same as Bateson and Turco (cited in Wongthananan. 2020 : 13) who illustrate that when verses are translated into another language, they become a distort verse even though they are written in the new language or new form.

To conclude, poetry can be translated by those who have more interest in it. The translators must have more knowledge in many aspects of both SL and TL. Including, the translators should understand the poet's purpose accuracy.

2.4 Translation Process of Poetry

Poetry can be translated by using the process proposed by the following scholars :

Nida (1975) and Savory (1969, cited in Anggana. 2012 : 10) arrange six qualifications for translating a literary works that include translating poetry.

- 1) Translators have to expert and have more understand all the viewpoints of the source language.
- 2) Able to employ the property, accuracy and effectively language.
- 3) Have knowledge and understand the literary works, literary appreciation and theory of translation.
- 4) Have a high sensibility about literary world.
- 5) Have the flexibility of cognitive and socio-cultural.
- 6) Have tenacity and a strong motivation.

Conolly (1998 ; cited in Onsomboo. 2007 : 14) explains the main steps in poetry translation as follows:

- 1) Analyze and study it to get the real message of the original text.
- 2) The original text was broadly translated.

3) Rewrite the target text with target language.

Hariyanto (2003) says that there are two main stages of poetry translation, reading stage and writing stage. Reading stage, the translators have to read the original poem to get the information and understand the feeling, purpose of the poet. The translator must exactly know what the poet wants to express through the poem.

Also, the translators have to know the basic elements of the poem and the poet's style. Writing stage, this stage the translator is rewriting the message into the target language while the meaning and purpose of the poet was unchanged.

Borisud (cited in Onsomboon. 2007 : 14) posits three steps of poetry translation processes as follow:

- 1) Analyze the original text to comprehend the author's reason and his/her message.
- 2) Keep away from the initial language.
- 3) Transfer the meaning in target language.

In brief, Conolly and Borisud show that the first step of translation poetry is the translators have to read more and more to get the real purpose of the author and the second step is the translators interpret the original text into the original language and transfer the text into the target language as the last process.

Although, translating poetry is very difficult, it is possible to translate it. Translators should be aware of transferring the meaning and form of the original poem to the target language. Translators also have to know each type of the poetry that helps make a quality translation.

2.4.1 Strategies for Poetry Translation

Holmes (1970 : 98 ; cited in Pym. 2009) shows four different options to translation the verse form as the following :

1) Mimetic form : The translator chooses a form in the target language that looks like the form in the source language.

For example : *Castle on a Cloud* (Song lyric of the Les Miserable movie)

Source text : There is a castle on a cloud, I like to go there in my *sleep*.
Aren't any floors for me to *sweep*, Not in my castle on a cloud.

Target text : มีปราสาทงามบนปุยเมฆขาว หนูดอยากเข้าไป ยามได้หลับฝัน
ไม่มีพื้นที่ให้หนูกวาดในนั้น ปราสาทในฝันบนปุยเมฆขาว
(Thongnui. 2017 : 61)

2) Analogical: The cultural correspondence is used. The translator can use the form that fulfils a similar function.

For example : *Dream a Dream* (Song lyric of the Les Miserable movie)

Source text : But the tigers come at *night*, With their voices soft as *thunder*.
As they *tear* your hope apart, As they turn your dream to shame.

Target text : แต่เสือร้ายข่องมาในราตรี กระซิบเสียงอสุรันท่าลายขวัญ
ฉีกความหวังไม่เหลือชิ้นอัน เปลี่ยนความฝันเป็นความละอาย
(Thongnui. 2017 : 66)

3) Organic: The semantic material takes own unique poetic structure. It means the translator can create a new form on the basic of the text's content.

For example : *The Bishop of Digne* (Song lyric of the Les Miserable movie)

Source text : But my friend, you left so early, Surely something slipped your mind.
You forgot I gave these also, Would you leave the best behind?

Target text : แต่สหายท่านรีบจากเร่วีร์
ท่านลืมน่าเราก้ให้หนีไป

จึงลืมน่ามีอีกสิ่งทีทึงไว้
โยลืมนของทีดีทีสุดเล่าเพื่อนเอย

(Thongnui. 2017 : 68)

4) Deviant/ extraneous: The adapted form is in no way implicit of the original. The translator can use their own individual solution.

Lefevere (1992 ; cited in Sangroj. 2009 : 8) who studies translating poetry of European and American translators. He categorizes poetry translation strategies into seven types as below:

1) Phonemic Translation. This methodology attempts to reproduce the source language sound into the target language by selecting an acceptable paraphrase of the sense. This strategy is used to translate onomatopoeia. The translation can preserve the same sounds and rhythms as the original regardless of meaning.

For example : *Fireflies* written by Rabindranath Tagore. Translated by Chumsai Na Ayutthaya and Pawilai (1998)

Source text : สนภูเขา ทำเสียงซู่ซ่า
กล่อมความทรงจำในการต่อสู้กับพายุ
เพื่อแปรเป็นเพลงแห่งสันติ

Target text : The mountain fir, in its *rustling*,
Modulates the memory of its fights with the storm
Into a hymn of peace.

ซู่ซ่า is the onomatopoeic phrase in the source text, so the translator used *rustling* in the target text that is an appropriate onomatopoeic.

2) Literal Translation. This strategy emphasizes on word-for-word translation. In this case the translation is distorted the sense and syntax of the original.

For example : *Thosaphon, Mahachat sung-Sermon* by Kromphrayabumrubbonpak

Source text :	บัดนี้เชิญฟังเรื่อง	มหาเวสน์ชาดก
	ฉันทิขิบรรยายยก	เทศนาจาซื่อน
Target text :	Welcome now to listen to	Maha Vesandon Jakata
	I will deliver	the sermon.

(Mahanta & Visuddhangkoon. 2007 : 103)

3) Metrical translation. It concentrates on the reproduction of the source language meter, the same as literal translation. This strategy focuses on one aspect of source text at the expense of the entire text.

For example : *Fire and Ice* by Robert Frost

Source text :	Some say the world will end in <i>fire</i> ,
	Some say in ice.
	From what I've tasted of <i>desire</i> ,
	I hold with those who favor fire.

Target text :	บางคนที่พิภพจบด้วยไฟ
	บ้างว่าน้ำแข็ง
	จากที่ฉันทิเคยรู้รสความใคร่
	ฉันทิเห็นพ้องกับพวกที่ชอบไฟ

(Umawitchanee. 1997 : 49 ; cited in Sangroj. 2009 : 9)

The example above, the translator maintains the meter and the number of words from the source text is equivalent to the target text.

6) Blank Verse Translation. It is an unrhymed verse written in iambic pentameter, a ten-syllable line with five stress. (cited in Sangroj. 2009 : 8) The choice of structure is emphasized by the translator. Moreover, the greater accuracy and higher degree of literalness obtained are also noted.

For example : *Twelfth Night by Shakespeare*

Source text : If the duke continues these favors' towards you,
Cesario, you are like to be much advanced.

Target text : หากท่านดยุคยังคงโปรดปรานคุณอยู่เช่นนี้นะ เซซาริโอ
คุณคงได้ดีกว่านี้อีกมาก

(Waewhong. 1995 : 19 ; cited in Sangroj. 2017 : 11)

7) Interpretation. This strategy maintains the substance of the source text, but the form is changed and the translators produce a new verse of their own.

For example : *Twelfth Night by Shakespeare*

Source text : If music be the food of love, play on
Give me excess of it, that, surfeiting,
The appetite may sicken, and so die.

Target text 1 : แม้นดนตรีเป็นรักษาแต่รัก จงบรรเลง

ป้อนเสียงเพลงกล่อมข้าจนอิ่ม

ให้รักหิวโหยได้ลืมนอนเอนและเหือดหาย

(Waewhong. 1995 : 19 ; cited in Sangroj. 2017 : 11)

Target text 2 : แม่นคนตรีเป็นอาหารแห่งความรักอย่าพักงเล่นอีก

ให้นักหนาความกระหายอิมเบือเหลือระอา

คงสร้างชาละลายวายไปเอง

(Unibhan. 1966 : 1 ; cited in Sangroj. 2017 : 11)

In sum, there are many strategies of the theorists but not all of them are appropriate to be used in translating a verse. Lefevere (1992) is an expert theorist who states the seven methods which are accepted by English translators in translating verses. Shuping (2013 : 56) illustrates in her study that Lefevere (2004) identifies his translation theory as “translation is a rewriting of an original text”. All rewritings can introduce new concepts, new genres, new devices and the history of translation is also the history of literary innovation, of the shaping power of one culture upon another.

To sum up, translation is not a pure, simple and transparent linguistic matter, but involves factors such as power, ideology, poetics and patronage. So, the researcher employs his strategies to analyze and investigate the problem in poetry’s translation.

2.4.2 Types of Poetry

Eberhart (2020) states poetic genre is a traditional or classification of poetry found in the subject matter, style, or other broader literary characteristics. There are a few types of the poetry as follows :

1) Narrative Poetry is the poetic genre that tells a story. Generally, it is appealed to human interest. Author’s purpose is to entertain.

2) Epic Poetry is a poetic genre. It is a major form of narrative literature. It is ordinarily composed in a long text, it tells the life and works of a heroic or mythological person or group of persons.

3) Dramatic Poetry or verse drama is the drama which written in verse to be spoken or sung. It is particularly concerned with the seriousness of tragedy. Verse drama may have developed out of earlier oral epics. Shakespeare's drama is almost written in this kind of poetry.

4) Satirical Poetry can be a powerful vehicle for satire. It is usually spoken or written in prose. The Romans are often written this kind of poetry for political purposes.

5) Lyric Poetry is a formal type of poetry which conveys personal emotions or feelings. It is spoken in the first person.

6) Elegy is mournful. It can be defined as a poem or song in the form of elegiac couplets.

7) Prose Poetry is a genre that shows the quality of both prose and poetry. It is written in prose form, while preserving the poetic qualities such as fragmentation, compression, repetition, rhyme, metaphor, and figure of speech.

All the above are the poetry type, most of literatures have been written in a civilization era, like Greek or Roman and can be used to classify all the poetry types until present. The researcher illustrates especially types of Thai Poetry in the Thai Poetry section.

2.5 Thai Poetry

Poetry in Thailand is appeared during the Sukhothai period to the early Ratanakosin period. Most of literary works in Thai were composed in poetry. Pramoj (1973) has said that Thai poetry consists of Klong (verses), Chan (stanzas), Kap (epics), Klom (poems), Rai (free verse form), Sagrawa (rondeau), Pleang (songs), etc. Each type has a different style and a definite rhythm. However, the forms of the Siamese poetic can be divided into five main types: Klong (verses), Chan (stanzas), Kap (epics), Klom (poems) and Rai (free verse form).

1) Klong (verses), can be said that it is the original forms of Thai poetry.

Klong has different and complex tonal and rhythmic constrains and has been developed based on Thai language. The Klong is stanzaic verse usually of proverbs originating in Thailand. Klong is written with any number of quatrains. Line 1, 2 and 3 has seven syllables per each but nine syllables for Line 4. Klong's rhyming form is shown as the construction below:

Klong's structure :

x x x x x	x a (x x)
x x x x a	x b
x x x x a	x x (x x)
x x x x b	x x

For example : *The Loganit Klong*

Source text :	ฝูงชนกำเนิดคล้าย	คลึงกัน
	ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณ	แพกบ้าง
	ความรู้้อจเรียนทัน	กันหมด
	เว้นแต่ชั่วดีกระด้าง	หอนแท้ ถ้าไหว

Target text : Born men are we all And one,
 Brown, Black by the sun Cultured.
 Knowledge can be won Alike,
 Only the heart differs From man to man.

(Pramoj. 1973 : 12)

1.1 Chan (stanzas), its form is derived from Pali and Sanskrit meters. The poetry contains two types of syllables called the light or lahu, it is a short vowel and open ending, and heavy or kharu. These syllables are arranged in innumerable and different forms and sequences. Chan has two bat per stanza with eleven syllables in each. Its pattern and rhyme structure show below:

Chan's pattern : L represents light and H represents heavy syllables

HHLHH	LLHLHH
HHLHH	LLHLHH

Chan's structure :

x x x x a	x x a x x b
x x x x b	x x x x x c
x x x x d	x x d x x c
x x x x c	x x x x x x

For example : *Inlarat Kham Chan*

Source text :	ข้อฟ้าก็เพื่อยกจะฟ้าด	คลฟากที่หมัพร
	บราลีพิไลพิศบวร	นภสูตส้างลอย

Target text : The chofa stretches out as if
 It would fight the very sky.
 The roof crest-plates are

2.5.1 Folk Tale

Folk tale is defined as a story that parents have passed on to their children through speech over many years.

Thompson (1977) shows that the term of folk tale is often used in English to refer to the “household tale” or “fairy tale”. It is also legitimately used in a much boarder sense to include all forms of prose narrative, written or oral, which have come to be handed down through the years.

Kinnes (2014 - 2019) states that a folktale includes among other things legends, proverbs, jokes, fairy tales, stories, and tall tales. A folk tale may and may not have connotative meaning to ponder and may or may not have mysterious content. It depends on the interpretations made. A folk tale can be elaborate on moral sentiment, express the traditional and cultural from generation to generation.

Shmoop.com (2020 : Online) defines the folktale as a conventional story or legend that’s common to specific culture and often passed along orally. It regularly contains a lesson to be learned, and can take many forms, like fables, tall tales, and even ghost stories.

In sum, folktale is the story that passed down from generation to generation by written and oral ways. Most of the story contain the traditional, culture, moral lesson in the term of fable and fairy tales. The well-known folktales are the example of Aesop’s fables and the Brothers Grimm fables.

2.5.2 Isan Folk Tale

Isan or Northeastern Thai is a Lao variety spoken group which most of them are in the northeastern of Thailand. It is the mother-tongue language of the Isan people who have two-thirds in the northeastern. The Isan dialect is an unofficial

language in Thailand and has the different forms of Lao language. It is generally used as a second, third, or fourth language by the region's other linguistic minorities, such as, Northern Kmer, Korat Thai, Kuy, Nyah Kur, and other Tai or Austronesia-speaking peoples. According to Nunphooban and Sungkhapantanont (2017) Isan folk literature, the folktale which was written or spoken in the Isan dialect, was primarily told orally for the previous time but later the stories were recorded in written on Bai Larn (palm leaves) and Koi. People tell the ways of life, values, ideas and cultures of Isan through the stories.

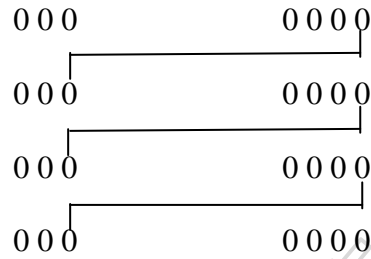
Thammawat, Hongsuwan and Tossa (2009 : 370- 373) state that the folktale and local literature, such as Isan folktale were told to teach morals to their children. The good and bad components are meshed in the character and behavior of the main actors. The Isan stories also explain the relationship between the human with nature and human with society, such as Legends of Khun Borom Rachathirat, Grand Father Sangkasa and Grand Mother Sangasa, etc.

Srisawang (2020 : 2) categorizes Isan literature into five genres : Buddhist literature, historical literature, didactic literature, tales, and general literature. Isan literature can be written in prose and poetry. Srisawang also illustrated the five types of Isan poetry as, 1) Kap (กาพย์) , 2) Klon (กลอน), 3) Khlong (โคลง), 6) Hai (ห้าย), and 5) Sok (โศก). Each type of Isan poetry has the different among structure, rhyme, rhythm and meters.

Isanclubchula. (2020) illustrates the structures of each Isan poetry's types as follows:

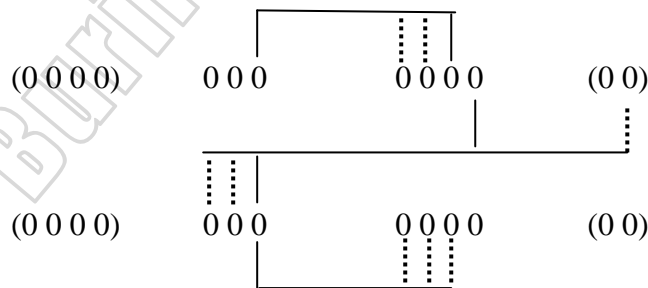
1) Kap can be translated as the words of the poets or the poet's philosophy with the specific structure, rhyme, and meters. The story tells the traditional, Buddhist religion, the activities, or the lifestyle of northeastern.

Kap's structure : Each line has 7-8 syllables, the last syllable of the first line is matched the third syllable of the next line. Its pattern and rhyme structure show as follows :



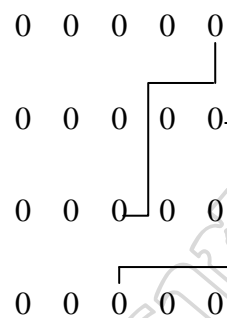
2) Klon is written to tell the stories or preach. There are many poetry literatures composed with Klon, such as four Champa trees, Nang Phom Hom, Sangsinchai etc. Klon can be divided to four types: Wachirapantri, Witchumali, Sangwat and Sapsod verse. Each type has the same structure but different rhyme and tone. Sangwat verse is called the other name as Klong san.

Klong san's structure : there are two lines of Klong san verse. Two lines are a stanza. The first composes of three syllables and the second four. The marks above and below the lines illustrate the internal rhyming position.

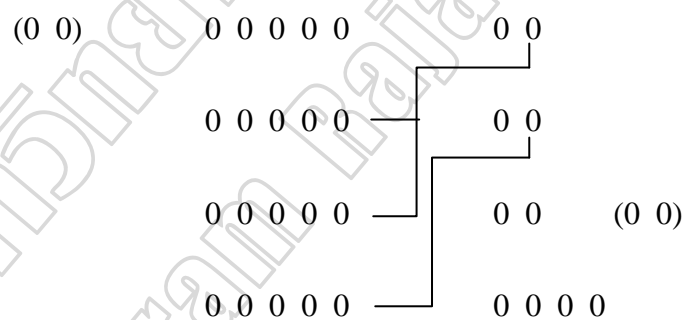


3) Klong, the structure of Klong is modified from Kap. There are two types of Klong that are Klong five or Klong Wichumali and Klong Supap or Maha Sinthumali.

Klong five or Klong Wichumali's structure : Each line has five syllables and 4 lines as a stanza.

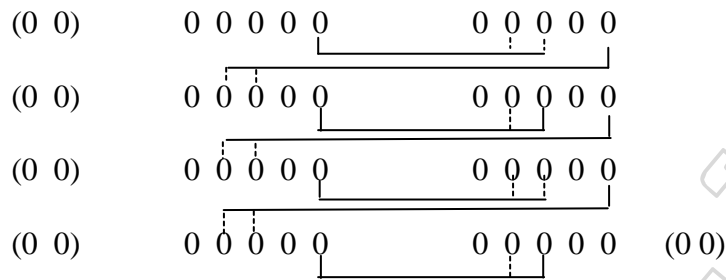


Klong Supap or Maha Sinthumali's structure : There are 4 lines as a stanza, each line has seven syllables but the last line has nine syllables.



4) Hai, rhyming like the crying animal. There is the high and low level of tone, such as Mahachat sermon. A stanza has four lines, each line has eleven syllables. The last syllable is matched with the second or third syllable of next line.

Hai's structure :



5) Sok or Chalok, the world Sok is the same meaning as a part or section. It focusses on the good virtue of human character, the auspicious animal's character, and things. A stanza of Sok does not limit the number of lines. Each line has two to seven words or more. The last word of the first line is matched with the first or second or third or fourth word of the next line.

Sok's structure :



2.5.3 Value of Isan Folk Literature

Srisawang (2020) shows that the value of the Isan Folk Literature can be summarized as follows:

1) Wisdom. The ancestor expresses the good tradition, culture, language, and arts to the next generation that shows the prosperous civilization.

2) Recreation. The Isan folk literature can be the entertainment and shows the aesthetic of language and arts.

3) Tradition. Some literature illustrates the important element of the ancient ceremony, such as wedding ceremony or blessing ceremony for the new house.

4) Morality. There are many literatures that have content to teach. The motto gives a guideline to get a happy life which bases on the Dhamma.

5) History. The historical evidence of the nation can be found from the literature which is the same as Isan folk literature that gives the various sources of the history, such as Bun Bang Fai festival (Bamboo rocket) is told in *Phadaeng Nang Ai*.

In sum, *Phadaeng Nang Ai* is the Isan folktale literature is the unique language and form, it display the traditional, culture, history and faith of the northeastern and Thai's people. It is a valuable literature that should be preserved for the next generation to learn.

2.6 *Phadaeng Nang Ai*

Phadaeng Nang Ai is the Thai / Isan folktale literature written by Phra Ariyanuwat (1982). He translated this story from the palm leaf manuscripts. It is especially well known in Thai because it has been designated as a secondary school supplementary reading by the Thai Ministry of Education (Tossa. 1990) published in 1978. The English version of *Phadaeng Nang Ai* was written by Tossa (1990). The characteristic form of both versions is called as Klong san, a kind of Klon. This epic verse is still told in orally from generation to generation. The theme of the story can be read simply as a tragic love triangle and also shows the relationship of Southeast Asian history. There are three main characters of the story; Nang Ai or Nang Aikham, the daughter of King Ek-Thita of Khmer Empire, Phadaeng, the King of Phaphong City and Phangkhi, the son of Naga's King.

2.6.1 Summary of Isan verse *Phadaeng Nang Ai*

Phaya Khom was the ruler of Muang Ekthita or Suwannakhomkham with his wife called Nang Can. Nang Ai or Nang Aikham is their beautiful daughter when she was fifteen, her beauty was known in every land including Muang Phaphong which Phadaeng is the ruler. Phadaeng heard of her beauty. He rode his horse with Bagsam, his servant, to see Nang Ai secretly. Nang Ai and Phadaeng fell in love. Without the traditional marriage customs, she slept with him.

Phangkhi is a son of Suttho Naga who ruled another city called Sisattanakhanahut.

At the sixth lunar month, it is called Vesak, the full moon day. Phaya Khom, planned to have Bun Bangfai or Bamboo rocket festival as a celebrated and auspicious occasion. He announced and invited the land outside to join the festival. Phadaeng heard the news and participated the festival. Phya Khom arranged the betting, who the rocket fly longer and higher would be the winner and would be rewarded with court ladies and all kind of treasures. Phadaeng's rocket was exploded, so he didn't get Nang Aikham. On the other hands, Phangkhi didn't take the rocket to the festival but he disguised as a white squirrel to see Nang Aikham. He fell deeply in love with her, but she does not know. He came back home with his love in his heart. He could not eat and sleep. He said goodbye to his father and came back to Muang Ekthita. He disguised again as a white squirrel with a bell to attract her interested. Seeing the white squirrel and she wanted it to be her pet. Then she commanded her court hunter to catch it. The squirrel is very swift, so the hunter could not catch it. With her angry, Nang Ai commanded the court hunter shot it with a poisoned arrow. The poison arrow hit his body. Before the squirrel died. He made a curse that his meat

is delicious and enough for everyone in the Khmer Empire. Then, Nang Ai shared the squirrel's meat to everyone in the city except the widows. When King Suttho, the Naga heard about his son death. He led the tens of thousands of Naga army to kill everyone who had eaten his son's meat but the one who did not eat he left them alive. Phadaeng could not stay in his city because he so loved with Nang Ai and wanted to meet her. He got on his horse and rode to Ekthita on the same day as King Suttho had a plan to destroy the city. Nang Aikham was very glad to see Phadaeng. She prepared food for him with a warm welcome. Phadaeng refused to eat it and told Nang Ai, the squirrel's meat was Phangkhi in disguised. Anyone who ate that meat would die. King Suttho and his army arrived the city at night fall. The foundation of the city began to collapse. Phadaeng told Nang Ai to get on his horse and rode off immediately. The Naga King knew that they had escaped, so he followed them. Where he passed the earth would sink. He kept follow and the horse was getting tired then King Suttho caught them up. He threw his tail up and pull her down to Muang Badan. The house of anyone who had eaten the squirrel's meat sank and the whole land became the sea. Though, the widow's house and land were left on a little island called Don Hang mai until now. Phadaeng was so devastated from losing his loved one. He wished to die in order to fight for Nang Aikham. Then he stopped breathing and was born as a ghost king and organized a ghost army to fight with King Suttho, the Naga. The battle took a long time. The water in the rivers, ponds, and swamps became muddy and the land was infested with dust. So, Indra came down to stop the fight. Nang Aikham had to stay in Muang Badan waiting for Phra Si-an judge as to who should be her rightful husband. So, Nang Aikham has been waiting in Muang Badan until today. (Drury and Tossa. 1990).

2.6.2 Author's Profiles

The researcher selected both of Thai / Isan and English versions of *Phadaeng Nang Ai* verse literatures as the population of this study. Thai / Isan version written by Phra Ariyanuwat (1982). He is the expert of Isan folktale and literatures and he also can read, write the ancient scriptures as well. The English version was written by Tossa (1990), the expert of Isan folktale and she is also the storytelling. Their profiles are as follows :

2.6.2.1 Phra Ariyanuwat

Aree Khemajari known as Phra Ariyanuwat, is a Thai Buddhist monk who is an influential teacher of the Dhamma and the ancient palm-leaf manuscript. Ordained as a monk in 1935, with his wisdom, he gained the Buddhist theology at level five. After he graduated, he went back to Maha Sarakham province, his hometown and started to teach the Pali-Dhamma at the Adult Education Center. He was the first monk who presented with an honorary doctorate in the Thai Literature and Linguistics by Srinakarinwirot University. He was proficient in reading and writing the Khmer, Lao, Tai Noi ancient scriptures, and the expert of Isan traditional and folk literatures. He translated many palm – leaf manuscripts and the ancient scriptures into Thai. His literal works are *Karaket Isan Liturature*, *The Sparrow (Thao Warrakit Nang Chantajorn)*, *Sangsinchai*, *Sithon Manora*, *Phadaeng Nang Ai*, *Phya Khankahaak (The Toad King)*, etc.

2.6.2.2 Wajuppa Tossa

Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa was a professor and a lecturer of the Western Languages and Linguistics Department in the faculty of Humanities and Social Sciences, Maha Sarakham University. She gained a bachelor's

degree with Honors in Primary Education, Master's degree in English language and Literature from Srinakharinwirot Prasanmit and Ph.D. in English and American Literature with Distinction from Drew University, Madison, New Jersey, United States of America. She taught the Western Languages Department of Maha Sarakham University after she graduated Master's and Doctoral degrees. She is a folk storyteller in three languages, Thai, Laos and English. She was trained by Dr. Margaret Read Macdonald, an American storyteller and folklorist. In 1991-1992, she had been enabled by the Witter Bynner Foundation for Poetry, to translate three Isan verse stories, to give lectures, and to teach Thai literature in Translation at Drew University, the University of Hawaii, and the University of Oregon. Her translation works, *Phadaeng Nang Ai : A translation of a Thai/Isan Folk Epic in Verse* and *Phya Khankhaak : A Translation of and Isan Fertility Myth into English Verse* had been published by Bucknell University Press. Her other works are *Lao Folktales*, With Kongdeuane Nettavong, edited by Margaret Read Macdonald and *Isaan Folklore*, In World Folklore Encyclopedia, *Kamphra Phinoi (The orphan and the little ghost)*, *Sithon Manora (Prince Sithon and Princess Manora)* and *Kaew Na Ma, A Horse-Faced Woman*.

2.7 Previous Studies

There are many researchers who studied in various aspects of translation.

Chindatat (2000) studied the forms and meaning of the lyrics of “*Luad Suphan*” which is the important element of this play. These lyrics use the unique poetic patterns of Klon: Klon Paed or Klon Suphab, Klon Doksoi, Klon Botlakorn, and Klon Huadiew, and figure of speech used to depict deep feeling and beautiful

sounds. Her study analyzed how the translator translated forms and meaning from Thai into English. The result indicates that the translator used free verse as the number of words or syllables, or patterns of rhyme scheme which are not fixed. To retain the message, meaning, and feeling of the lyrics, the translator used free translation, literal translation, adaptation, addition, deletion, interpretation, and deduction.

Ngarmlertsukulwongs (2004) studied the figurative language in *Phra Aphaimani* from the English Translation. The verse epic *Phra Aphaimani* conveys the complex moral concepts in language that is understandable to a general audience, writers often have recourse to figurative language e.g., metaphor and simile, to convey the unknown, the arcane or the complex into language that is more memorable and more easily understood. In addition, the world of *Phra Aphaimani* is full of weird characters. It is expected that the writer would make full use of the palette of rhetorical devices at his disposal to bring this fantasy world to life. In conclusion, he explored the range of rhetorical devices used by the author of *Phra Aphaimani* according to their various categories, their frequency, their purpose, and the effect such devices evoke.

Onsoomboon (2007) analyzed the translation strategies employed in the contemporary American poetry from English to Thai in the book entitled “กวีนิพนธ์อเมริกันร่วมสมัย: บทวิเคราะห์และสรณิพนธ์” by using Baker (1992)’s translation strategies. Five of fifty contemporary American poems were selected to analyze the non-equivalence at word level. Seven translation strategies were found in the five

translated poems. The most frequently found translation strategies were translated by paraphrase using a related word and translation strategy by a more neutral / less expressive word at 31.82 %. The others were translation by a more general word or a more specific word 10.23 %, translation by a loan word or a loan word plus explanation 9.09 %, translation by paraphrase using unrelated word 7.95%, translation by omission 5.68 %, translation by cultural substitution 3.41 %, and the least found translation strategy was translation by cultural substitution 3.41 p%. However, in the study the translators did not use transition strategy by illustration. The results also revealed that the translators of the contemporary American poetry employed various translation strategies to cope with the non-equivalence at word level which derived from the differences on word choices and cultures between the source American poems and the Thai poems. Consequently, the translators could precisely transfer the meaning of the source language words to the Thai words by employing the strategies mentioned above. The other translation strategies by various experts can be used to examine translated poems to present different perspective of the study.

Sangroj (2009) aimed to analyze 18 song lyrics translated by Varin Rungchatupat, Neungdeaw and Jitsommanas Siwadit and others from English into Thai within two theoretical frameworks: the seven poem strategies proposed by Lefevere (1992) and seven standards of textually proposed by de Beaugrande and Dressler (1981). The analysis of translation strategies proposed by Lefevere (1992) revealed that there were two strategies most frequently used among the three translators: literal translation and interpretation. The analysis within de Beaugrande and Dressler's (1981) theoretical framework revealed that translation that did not correspond to the original and omission were the most problematic frequent

translation among three translators. The most frequent violation of the textual standard was the intentionality. The second most frequently found violation was the informativity.

Anggana (2012) analyzed the thesis entitled Textual Elements and Translation Methods of Indonesian and English version of Toeti Heraty's Poems have two objectives: 1) to find the differences of the textual elements and 2) to find the translation method used in the verse's translation. Anggana chose Dua Wanita, Geneva di Bulan Juli and Jogging di Jakarta. Those poems were translated into Two Wonen, Geneva in July and Jogging in Jakarta. The analysis has two results as follow: Firstly, there are differences between Indonesian and English poems. The differences signify that the original poems have physically different elements compared to the translated poems in terms of the number of syllables, the rhyme pattern and the alliterative sound. But the differences do not change the meaning form the original to translated poems. Secondly, the translators of these poems used various translation methods to translate Toeti Heraty's poems. Accordingly, Dua Wanita translated into Two Women using literal translation method (5 out of 7 stanzas) as the most dominant translation method, Jogging di Jakarta translated into Jogging in Jakarta using rhymed translation method (5 out of 10 stanzas) as the mostly used translation method and Geneva di Bulan Juli translated into Geneva in July using version type of interpretation method (7 out of 13 stanzas) as the commonly used method.

Sholeh (2012) analyzed thesis the entitled of the application of Lefevere's seven strategies in English translations of Sohrab Sepehri's poems. The researcher believed poetry translation is the most controversial issue caused by the existing conflict between form and content and also high figurative language of poetry. Poetry

interested translator needs more effort and creativity to translate the structures and the figurative language involved in poetry (Boase beier. 2009). The main aim of the present study is to apply Lefevere's seven proposed strategies for poetry translation in the English translations of poems written by Sohrab Sepehri, a contemporary Persian poet and the final purpose is to find out which strategy is more frequently used. The corpus of the study contains 17 poems which are selected from three books translated by three translators. After the process of data analysis and calculating the frequency of each strategy, the researcher got the conclusion that the second strategy named literal translation was the most frequently applied strategy (63%) by the three different translators. The results confirm that all the translators have translated the poems as word for word rendering.

Shalif and Khameneh (2015) studied the poetry translation involves cognition, discourse, and action by and between human and textual actors in a physical and social setting. A poetry translation project usually aims to publicize a poet or poets. The issue of the translatability of poetry has given rise to theoretical and practical debates among scholars. Purpose of this study was to propose a model for the comparison of translations based on Lefevere's theory and Dastjerdi's model. The seven strategies proposed by Lefevere attempt to tackle the problems of translating poetic text and his model aims to study translation in the poetic genre on an empirical basis. They are founded in the belief that poetry is an item of beauty with specific poetic features. Destjerd's model has two levels for poetry analysis: textual (linguistic) and extra-textual (cultural) levels. At the textual level he examines forms, sound, words, images, tone and content of a piece of poetry. At the extra-textual level, coherence and implicative are the elements to be discussed, here the main focus is the

knowledge presented in the source text as well as the TT reader's knowledge of the world; that is to say the cultural aspects of the text. Due to the analysis based on Lefevere's theory and the practical model of poetry translation by Dastjerdi, researchers have proposed a model for the analysis of selected poems and comparing the performance of translators. In this study, the second translator's performance was better than the other two because he was able to get a higher score in 4 parts.

Wongthananan (2016) analyzed and investigated the frequency of the strategies proposed by Baker (1992) employed in song lyrics translation translated by two translators from English into Thai, Pittprecha and Goeke. She chose 20 song lyrics translated by Pittprecha and 20 song lyrics translated by Goeke. The song lyrics of two versions were analyzed in order to find what strategies were found in song lyrics translation under the theoretical framework of Baker. The result revealed that the eight strategies at a word level were employed by translators. Her study revealed that the most frequently used strategy by Pittprecha was translated by a more / less expressive word (44.44%) and the most frequently used strategy by Goeke was translation by paraphrase using a related word (57.27%).

Kongrith (2016) analyzed the strategies used in translating the novel *ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน* – *Pracha Thippatai Bon Sen Khanan* from Thai language into English-*Democracy, Shaken & Stirred* and to find out the frequency of Baker's strategies used in translating the novel. The text composed of two versions: the Thai version named, *ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน* – *Pracha Thippatai Bon Sen Khanan* written by Lyovarin and English version, *Democracy, Shaken & Stirred* translated by Boonsinsukh. The samples consisted of 1-6 chapters which were purposely selected.

This study adopted both quantitative and qualitative methods. The quantitative method involved the calculation of frequency and percentage of each strategy found in translation analysis and the calculation of Index of Item-Objective Congruence (IOC) while the qualitative method concerned the analysis of descriptive data and interpretive analysis. The texts of the two versions were analyzed in order to find what strategies were found in this novel translation under the theoretical framework of Baker. The result revealed that six translation strategies were applied by translator, i.e. using a loan word plus explanation, omission, paraphrase using unrelated words, using a more general word, using a more neutral/less expressive word, and paraphrase using a related word.

Qassimi (2017) studied Arabs poetry that is the first and most important genre of Arabic literature, and in the Gulf region, Nabati poetry is the most frequently used form with a register of spoken Gulf dialect. Translating nabati poetry can help explore the target text reader to writings rich in cultural characteristics. However, going through commercial translation to translate Nabati poetry presents serious problems on the levels of culture and language. This thesis explores the viability of commercial translation in the translation of Nabati poetry. Six poems by Shikh Sultan bin Salem Al Qassimi (2002) were chosen for translation into English through the One Hour Translation online agency by a native speaker of English translator. The translations were analyzed and compared to academic translations by Holes and Abu Athera (2011). In the case of the six poems discussed here, the commercial translation leads to mistranslations caused by most likely by misunderstanding the cultural and linguistic context.

2.8 Summary of the Chapter

In this chapter, the discussions consist of seven parts. The translations process and the poetic translation process were provided. Then, the seven strategies for poetry translation proposed by Lefevere (1992) are reviewed. The literature related to the present study was reviewed in Chapter 3.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

CHAPTER 3

RESEARCH METHODOLOGY

This chapter reviewed the research methodology and described how this research was conducted. The following topics were discussed:

3.1 Research Design

3.2 Population and Samples

3.3 Data Collection Method

3.4 Data Collection Procedures

3.5 Data Analysis

3.6 Summary of the Chapter

3.1 Research Design

This research employed the mixed methods of quantitative and qualitative research as follows:

3.1.1 Qualitative method was utilized to analyze the translation strategies of Lefevere (1992) used by the translator. The descriptive data are analyzed to compare the source and receptor languages, and the interpretative analysis was also made to describe back translation and remarks in the table list.

3.1.2 Quantitative method was used to calculate the frequency and percentage of strategies occurrence of seven translation strategies found in the verse *Phadaeng Nang Ai*. It was also used for calculating the degrees of agreement among the experts called Inter-rater Reliability (IRR).

3.2 Population and Samples

3.2.1 Population

The population of the study consisted of two versions. The source text, Thai / Isan verse version, *Phadaeng Nang Ai* ผาแดงนางไอ่ written by Phra Ariyanuwat (1982), and it was translated into English verse version by Tossa (1990) who is familiar with Isan oral literature. In 1978, *Phadaeng Nang Ai* was published as supplementary reading for secondary school students by Siriwat Khamwansa, and it was also published as the supplementary reading in English standard version for the Adult Education Center of Muang Udonthani written by Sukumaporn Sngunkittiphan, pressed by Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English in 1999.

3.2.2 Samples

The *Phadaeng Nang Ai*, Thai -Isan folk epic verse consists of 35 chapters entire book. Five chapters, Chapter 5, 10, 15, 20, and 25 were selected via the systematic random sampling as the samples of both versions.

3.2.3 Criteria for Selecting the Samples

The researcher selected the samples according to the language styles and structures of both versions. The selected chapters were adequate to reflect all contents in analyzing the use of translation strategies for the entire books.

3.3 Data Collection Method

The data were collected by the document analysis. The researcher decided to choose the Thai-Isan folk tale epic verse of ผาแดง นางไอ่, *Phadaeng Nang Ai* as a source text, written in Thai-Isan language. The researcher employed the translation strategies of Lefevere (1992). He is the translation theorist and the famous European and American translator for translating poetry. His theory can be applied for investigating the problems and using the strategies to solve the problems in translation, and analyzing the meaning modification in translating. Significantly, the method of data collection of this study can be described with the following components:

3.3.1 Theoretical Framework

The theoretical framework of translation strategies of Lefevere (1992) has been theorized as a form of rewriting produced and read with a set of ideological and political limitation within the target language cultural system. Lefevere (1992) has been developed the idea of translation as a form of rewriting, which means that any text produced on the basis of another has the intention of adapting the other texts to a certain ideology or to a certain poetics, and usually to both. His theory was used to analyze the data of this study. It consists of a main level as follows:

1) Phonemic Translation. This methodology attempted to reproduce the source language sound into the target language by selecting an acceptable paraphrase of the sense. This strategy is used to translate onomatopoeia. The translation can preserve the same sounds and rhythms as the original regardless of meaning.

Source text :

ฟิ่งยิ่น	เค็งเค็งก้อง	เสียงกลองก้องสนั่น
	เสียงลั่นฆ้อง	กลองตุ้มม่วนสะออน

Target text :

Thrum, thrum	were the echoing of drum sounds
Pound, pound	were the cheerful sounds of loud gongs and large drums.

(Chapter 20 : 67)

2) Literal Translation. This strategy emphasized on word-for-word translation. In this case, the translation is distorted the sense and syntax of the original.

Source text :

เห็นแต่	หมาในเหม็น	เห็นตากลิ้งค่าง
	เจียบ้างลัว	กะเล็นเต็นฮอกแต

Target text :

They sighted	porcupines, hyenas,	and nests of monkeys and langurs;
Also there were bats,	flying lemurs, squirrels, rodents,	chipmunks, and kingfishers.

(Chapter 5 : 39)

3) Metrical translation. It concentrated on the reproduction of the source language meter into the target text. This offers an easy way to remained as faithful as possible to the original where the dominant criterion is the reproduction of the source

language meter, the same as literal translation. This strategy focused on one aspect of the source language at the expense of the entire text.

Source text : ภูเขาบ้าง ธรณีก็กะจัดหล่ม

ฝูงหมู่ พรหมเทพเจ้า คุเศร้าย่เอื้อง

Target text : *Mountains* were ***smashed*** and ***crashed*** into crumbling ***earth***;
Hoards of *angels* became ***depressed*** and *glowed less*.

(Chapter 10 : 50)

The meaning of SL still remain in TL. Moreover, the internal and external rhymes have been found.

4) Rhymed Translation. The original verse whether it was rhymed or unrhymed is conveyed to the rhymed one. Rhyme is the last word of the line which is matched with each other in some forms. This strategy is employed to transfer the rhyme of the original verse into the translation in target language. It is the same as metrical translation which the number of words in the target text is the same as the original.

Source text : บัดนี้ บัญหลวงเจ้า พญาขอมยศใหญ่
ฎีกา ไล่ชู่บ้าน เถิงเท้าขอบเมือง

Target text :

"Presently, the meritorious king, the great Phya **Khom**,
Sends an invitation to **inform** every household around the outskirts of our city.

(Chapter 15 : 58)

5) Poetry in Prose. Prose translation is meant to reproduce the ST poem in another literary genre different in form, ignoring the rhyme scheme and the metre of the ST & TT. This method will result in the loss of some of the sense, communicative value and syntax of the ST. The translator attempts to render in TT some of the poetic qualities of the original (Shuttleworth & Cowie. 2014).

Source text : เทียนคำตั้ง เทียนเงินคูอาจ

ต้นดอกไม้ ถวายให้พระยอดเมือง

Target text : Phadaeng graciously presented to the great king the presents:
The golden and silver candles and flower trees.

(Chapter 20 : 68)

6) Blank Verse Translation. It was an unrhymed verse written in iambic pentameter, a ten-syllable line with five stresses. (cited in Sangroj. 2009 : 8) The choice of structure is emphasized by the translator. Moreover, the greater accuracy and higher degree of literalness obtained was also noted.

Source text : ข้าบาท อยู่แห่งห้อง เมืองใหญ่ผาคำ

ขอนำ บังไฟหลวง ขาบถวายพญาเจ้า

Target text : "Sire, from my great city Muang Phakham,
I humbly present to Your Highness this great grand Bangfai.

(Chapter 20 : 68)

7) Interpretation. This strategy maintained the meaning of the source text, but the form is changed, and the translator produced a new verse of their own. There are two kinds of this strategy: 1) Interpretation as version, the translator tries to retain

the substance of the original poem and makes changes in the form only. This can be said that the translator produces a new poem of his own, except for the content which is of the original. And 2) interpretation as imitation, the translator who chooses interpret the source language may resort to paraphrasing the original lines of the poem creating a new poem depending entirely on the content of the source language.

The example of Interpretation as Version;

Source text :	ทวยทงเนื้อ	จักร์คำฝืนอาจ
	ทงเซ็ดม้าว	สววมเกษเกสา
Target text :	Meticulously clad	in kingly apparels
	With the golden chakra	on his dignified loin cloth,
	And decorating rings	on his shoulders and his crown.

(Chapter 20 : 67)

The translator omitted a hemistich in the source language and translated it into the target text by a stanza plus a hemistich but all the meaning still remains in the target text.

The example of Interpretation as Imitation;

Source text :	แนมท้อ	แต่งสารไ้	ตามฮีตครองปฐม	ไปนั้น
	มันบ่	ทันใจกู	ท้อเม็คจจอมก้อย	

Target text :

A sesame seed so small or a little fingertip would feed my heart's desire
 Better than to struggle to send love-letters after a customary rite.

(Chapter 5 : 38)

The substance of the SL is retained but the form is changed. The translator produces different versions of the SL.

In conclusion, Lefevere (1992) proposed seven strategies for poetry translation as follows: phonemic translation, literal translation, metrical translation, and rhymed translation, poetry in prose, blank verse and interpretation. These strategies can be used as guidelines for translators to translate poetry.

3.3.2 Table List Analysis

The table list analysis is used to analyze and display the translation strategies found in the study. The table consists of five columns containing five elements: 1) Source language, 2) Source text, 3) Target language, 4) Back translation, 5) Remarks. The table list analysis was performed as the table in the Appendix A.

3.4 Data Collection Procedures

The researcher chose the Isan verse *Phadaeng Nang Ai* translated from the palm leaf manuscript by Phra Ariyanuwat (1982) as the source text and *Phadaeng Nang Ai*, the translation of a Thai – Isan Folk Epic in verse was written by Tossa (1990) to find out the strategies used in translating. The researcher collected the data from this verse via the following steps:

3.4.1 The entire sources and target texts were read and analyzed.

3.4.2 The translation strategies of Lefevere (1992) were reviewed and analyzed.

3.4.3 Chapters 5, 10, 15, 20, and 25 from both sources and target texts were selected as the sample chapters.

3.4.4 The poems were divided into a stanza or a hemistich.

3.4.5 The poems were divided into a stanza or a hemistich and were compared rhyme by finding the rhyme pattern of each line in each stanza or a stanza plus a hemistich.

3.4.6 The translated version was compared with the source version, a stanza by a stanza or a stanza plus a hemistich, and then was clarified in the table.

3.4.7 The procedure of coding was based on the theoretical framework of Lefevere (1992).

3.4.8 The coding was presented to the thesis advisors and two experts to examine for accuracy of language translated version.

3.4.9 The coding was presented to the thesis advisors, and the two experts to examine the accurate language and translated version. The two experts are as follows:

1) Assistant Professor Dr. Chookiat Jarat, the English lecturer in English Program, Faculty of Education, at Buriram Rajabhat University

2) Assistant Professor Dr. Nares Surasith, the English expert

3.4.10 The researcher interviewed with Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa for obtaining qualitative data.

3.5 Data Analysis

This part concerned the coding of the collected data, techniques used in data analysis, and statistical procedures used for the calculation.

3.5.1 Coding

The process began by comparing the source text with the target text sentence by sentence to identify the strategies used by the translator. The researcher coded all verses based on seven strategies of Lefevere (1992) to find out the relevant strategies for each sentence. The coding has been measured to possess the correctness through the inter-rater reliability by two experts and the result was 0.93. Then the researcher and advisors rechecked the reliability of the obtained data. The statistics employed for this research were frequency and percentage presented in the tabular form from the most used to the least used, respectively. The evaluation of percentage agreement table was performed as the table in Appendix B.

3.5.2 Techniques Used in Data Analysis

Regarding to the list analysis, the descriptive analysis was utilized in two columns, i.e., Source language and Target language. The data were analyzed by comparing the relevant sentences between the source and the target texts stanza by stanza. Moreover, the interpretive analysis involved the last two columns, i.e., Back Translation and Remarks made to describe back translation and remarks in the table list.

3.5.3 Statistical Procedures

The translation strategies used in the study were calculated to find out the percentages and the frequency of the poem by using the statistic measures of Cohen's Kappa as the following procedures:

1) Calculation of Intra-rater Reliability (IRR). The Intra-rater Reliability (IRR) was the degree of agreement among raters. It was a score of how much homogeneity or consensus exists in the rating given by the two experts. The IRR was used to test validity. The equation was presented below:

$$k = \frac{Po - Pe}{1 - Pe}$$

k = the possibility of the agreement occurring by chance

p_o = the relative observed agreement among raters

p_e = the hypothetical probability of chance agreement

The Kappa result was interpreted as follows:

0.01 – 0.20	Slight agreement
0.21 – 0.40	Fair agreement
0.41 – 0.60	Moderate agreement
0.61 – 0.80	Substantial agreement
0.81 – 1.00	Almost perfect or perfect agreement

The values ≤ 0 as indicating no agreement and 0.01–0.20 as none to slight, 0.21–0.40 as fair, 0.41–0.60 as moderate, 0.61–0.80 as substantial, and 0.81–1.00 as almost perfect agreement.

2) Calculation of Frequency

The frequency of each strategy used in translation analysis was calculated in percentage by the following formula:

$$\frac{N \times 100}{T}$$

N = The number of each strategy used in translation analysis

T = The total number of strategies used in translation analysis

The percentage of frequency of each strategy is presented in tabular form from the most frequency to the least frequently used, respectively.

3.6 Summary of the Chapter

This chapter described research design, population and samples, method for data collection, data collection, and data analysis. The next chapter presented the finding of the study and the frequency of each strategy found in translation analysis.

CHAPTER 4

RESULTS OF THE STUDY

This chapter clarified the results of the study, including an analysis of strategies employed in translating the Isan verse *Phadaeng Nang Ai* from Thai into English, and it was based on the theory framework of Lefevere (1992). The following results were presented in line with the objectives:

4.1 Translation strategies found in the verses

4.2 The example of Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verses

4.3 Summary of the chapter

4.1 Translation Strategies Found in the Verse

This part presented the frequency and percentage of each strategy found in the verse proposed by Lefevere's (1992) translation strategies. This was carried out in a tabular form as shown in Table 4.1. The evaluation of content validity via Intra-rater Reliability (IRR) of this research results by two experts was 0.93 (see the result of validity in Appendix B) which meant that the translation strategies analysis was consistent with the study objectives.

Table 4.1 Frequency and Percentage of Strategies Found in the Verse

Translation Strategies	Frequency (f)	Percentage (%)
1. Phonemic	5	1.95
2. Literal	31	12.10
3. Metrical	8	3.10
4. Rhymed	39	15.23
5. Poetry in prose	15	5.86
6. Blank verse	141	55.01
7. Interpretation	17	6.60
Total	256	100.00

As shown in Table 4.1, there were seven strategies employed by the translator. Moreover, the most frequency of strategy used was translation by blank verse (55.01%). It was followed by rhymed translation (15.23%), literal translation (12.10%), interpretation translation (6.60%), poetry in prose translation (5.86%), metrical translation (3.10%), and phonemic translation (1.95%), respectively. Each translation strategy was also analyzed with some examples and explanations as shown in Table 4.2 – 4.8.

4.2 The Example of Lefevere's (1992) Translation Strategies Applied in the Verse

The five chapters of *Phadaeng Nang Ai* were analyzed by the application of Lefeveres (1992) translation strategies, and there are seven translation strategies applied in the verse. All the findings were shown in the Tables 4.2-4.8.

4.2.1 Translation by Using Phonemic Translation

Table 4.2 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using phonemic translation. Some examples and explanations were also presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.2 Phonemic Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	<p>ผ่อคู สวยลวยไม้ ดินภู่เหิว คาค ฟุ่นเขอ</p> <p>เห็นแต่ ทาดทาดน้ำ ฮ่า ย้อยอาบหิน</p>	<p>มองเห็นต้นไม้ เถวัลย์ดินเขา เหว น้ำตก</p> <p>มองเห็นน้ำตก ไหลอาบหิน เสียง ชู่ซ่า</p>	<p>Gazing at beautiful timbers, scattered on foothills,</p> <p>They were thrilled to sight waterfalls flowing over mountain rocks.</p>	<p>They were thrilled to sight waterfalls flowing over mountain rocks and gazed at beautiful timbers. They were scattered on foothills.</p>	<p>The word "flowing" is used as the onomatopoeia of "ทาดทาด."</p>

Table 4.2 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
2	ยั้งยั้งน้ำ นองเลือดแดงฝาง ในขณะที่หลวงแดง คลั่งเข เป็นฮ้าย	กระแสน้ำที่ไหล กลายเป็นสีเลือด แดงฉาน แม่น้ำใหญ่เป็นสี แดงคู่นากลัว	Flowing, flowing was the gush of red blood, Sordidly gushing down the foul and bloody river.	The gush of red blood water was flowing. It looked very disgusting.	"Flowing flowing" is an onomatopoe is used to describe the flowing of liquid "ยั้ง ยั้ง" so, phonemic strategy was used to solve this problem.
3	ยังเล่า ไหลหลวมกุ่ม กุ่ม กันดังสนั่น เค็งคิ่นก้อง คือฟ้าสว่างบน	พวกที่เหลือก็ได้ ฆ่ากันดังสนั่น เปรี้ยง เปรี้ยง เสียงดังเหมือน ฟ้าร้องฟ้าผ่า	They still kept on battling, wrestling, making thundering noises: Crash, crash were the echoing sounds so loud that the skies seemed hollow.	The rest kept on fighting, killing, and making thundering noises. The fighting sounds were so loud, they seem like the hollow skies.	"Crash, crash" is an onomatopoeia is used to describe the echoing sound "เค็งคิ่น." "

Table 4.2 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
4	ฟังกิ่ง เค็งเค็งก้อง เสียง กลองก้องสนั่น เสียงลั่นฆ้อง กลองตุ้มม่วน สะออน	ได้ยินเสียงกลอง แห่แหนคังสนั่น เสียงตีฆ้อง กลองตุ้ม ฟังนำ สนุกสนาน	Thrum, thrum were the echoing of drum sounds; Pound, pound were the cheerful sounds of loud gongs and large drums.	They heard the echoing of drum sounds, and the cheerful sounds of loud gongs and large drums.	"Thrum thrum " is an onomatopoeia used to describe the drum sounds "เค็งเค็ง" and "Pound pound" uses to describe the loud gongs and large drum.
5	ผงเผ่ากั้วรรณี ควันบดมืด เสียงก้าดก้าดไหม้ บมีโย่ท่อ โย แห่แล้ว	ฝุ่นและควัน คละกั้วเต็มพื้น ไปหมด เสียงเปลวไฟลุก ไหม้ คังเปรี๊ยะ เปรี๊ยะ แต่บั้งไฟ ไม่ขยับเขยื้อน ไปไหนสักนิด	Dust filled the ground and darkened smoke lingered all around; Sputter, sputter were the combusting sounds Which allowed absolutely no movement.	Sputter, sputter were the combusting sounds. There were many dust filled the ground, and darkened smoke lingered all around that place but the <i>Bangfai</i> stayed still.	" Sputter, sputter "is an onomatopoeia used to describe the sounds of fire "ก้าดก้าด." <i>Bangfai</i>

As shown in Table 4.2, the result shown that this strategy was used when there is more variety in onomatopoeia in Isan language, and some words do not have any meanings but they are valuable in the aesthetic aspect, so the translator chose the meaningful equivalent sounds in English.

4.2.2 Translation by Using Literal Translation

Table 4.3 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using literal translation. Some examples and explanations were presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.3 Literal Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	<p>เทียบเคียง จุคกะบองใต้ ไฟต้มนพระจันทร์เือง</p> <p>ใจเมื่อนาง ก็ไปมีตัว ชื่อน</p>	<p>เหมือนดั่ง จุค ตะเกียงไฟ เพิ่ม ความสว่าง ให้กับแสงของ พระจันทร์ นางก็จะไม่กล้า หมายตาชายอื่น ใด</p>	<p>You'll be lighting a torch to increase the moon shine,</p> <p>for the city's sweetheart hasn't got any suitor yet.</p>	<p>The same as you give her expectation if she is a single then she does not dare to love the other one.</p>	<p>Word-for-word translation is used in this stanza in order to keep the meaning and structures of the SL.</p>

Table 4.3 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
2	ใจหลุดอ้อม้าง เป็นป่วง ทวงกะสันธุ์ อันว่า ตั้หมาเสา ดั่งไฟลน เนื้อ	จิตใจของเรา นั้นก็อ้างว่าง เหงาหงอย ขาด สติ ด้วยว่าความ เสน่หาของเรา นั้น เป็น เหมือนไฟที่ ไหม้เนื้อ	Unattached, my heart is famished and lonely; My passionate desire burns like fire on my fresh.	My heart is famished and lonely. My passionate desire burns like fire on my fresh.	The translator translated word-for- word, and the meaning of SL still remains in TL.
3	ตายทั้ง มังกรแซ่ ปลาผา สะกนเต่า ผงเผ่าเผียน ตายเมียน เกลื่อนทะเล้ง	ทั้งมังกรจระเข้ ตะพานน้ำ ตระกูลเต่า ตาย หมด ทุกหมู่เหล่า ตายเกลื่อน กลาด	Dead were dragons and alligators, turtles and skates; Their carcasses were spread in confusion.	Dragons and alligators, turtles and skates were dead. Their carcasses were spread around that place.	Literal translation was used in this stanza, the translator translated word-for- word, and the meaning of SL still remains in TL.

Table 4.3 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
4	ดงบ่ ห่อนขาดเผิ่ง ดง หลวงบ่ห่อนขาดหมาก แห่ง แกงส้มก้อย หมากนาว น้อยหากยัง ดอกเด	ป่าไม้จะต้องมี รังผึ้ง ป่าดงดิบ จะไม่มีต้นเร่วก็ เป็นไปไม่ได้ แกงส้ม หรือ ก้อย ถ้าใส่ มะนาวไม่ เพียงพอ รสชาติก็จะ เป็นแกงส้ม หรือก้อย ไม่ได้	Wood never lack beehives , while great jungles never lack medicinal roots ; <i>Kaeng som</i> and <i>koi</i> will be spoiled without limes .	Beehives are always in the wood and we always find the medicinal root in the great jungles. <i>Kaeng</i> <i>som</i> and <i>koi</i> will be spoiled without limes.	Word-for- word translation, and the meaning of SL still remains in TL.
5	ไลแกงลาบไว้ หนีไปจ้ แก้วบอง ไลต่อนชิ้น ไปกินปลาปั่น	ทิ้งแกงทิ้งลาบ ไว้ หนีไปจิ้ม น้ำพริกปลาร้า ทิ้งชิ้นเนื้อ ไป กินปลาปั่น	You left lab and curry to dip in a <i>jaewbong</i> , and you left grilled meat to eat <i>papon</i> , pureed fish.	Why you left lab and curry to dip in a <i>jaewbong</i> , and left grilled meat to eat <i>papon</i> .	Word-for- word translation and the meaning of SL still remain in TL.

As shown in Table 4.3, the result displayed that this strategy was used when the words and form of the target text are familiar with the source language, so the translator tried to retain the original form.

4.2.3 Translation by Using Metrical Translation

Table 4.4 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using metrical translation. Some examples and explanations were presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.4 Metrical Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	<p>แหงจ๊ก คุยหน้า จอมพญาทงแทน</p> <p>แมนเสนต้าว เมือง กว้างเพื่อนชียัน นั้นเด</p>	<p>แล้วจะเป็นที่อับ อายขายหน้าแก่ พระองค์ผู้ทรง เป็นจอมราชา</p> <p>เสนา ข้าราชการ เพื่อนพ้องแห่ง เมืองขอมก็จะดู ถูกเหยียดหยาม เอาได้</p>	<p>It'll be <i>defeat</i> for your grace, my <i>great king</i>;</p> <p>It may even bring <i>derisive sneers</i> among the <i>Khmer service men</i>."</p>	<p>Your grace will be defeated by the Khmer courtiers, soldiers and their people.</p>	<p>The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.</p>

Table 4.4 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
2	กูจัก กอยใจตั้ง เดินดง คั่นฮอด ได้เห็น หน้ายอดแก้ว วันนี้ชื้อนทวง แท้แล้ว	เราตั้งใจจะเดิน ป่าไปหาตนเอง เพื่อที่จะได้เห็น หน้ายอดรักของ เราในวันนี้จะได้ เป็นที่ชื่นใจ	<i>I wish to begin the forest journey instantly</i> to behold my <i>lady's face</i> , hoping that her <i>grace</i> will <i>warm my heart</i> .	I instantly need to begin the forest journey to see my dearest face. I hope that her face can cure my heart.	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.
3	ภูผาม้าง ธรณีกะจัดหล่ม สูงหมู่ พรหมเทพเจ้า ดู เศร้าบ่เฮือง	ภูเขาที่พังทลาย พื้นดินแตก กระจาย เหล่าเทพเทวดา ก็หมองเศร้าไม่ สดใส	<i>Mountains were smashed and crashed into crumbling earth;</i> <i>Hoards of angles became depressed and glowed less.</i>	Mountains were smashed and crashed into crumbling earth. Hoards of angles became depressed and glowed less.	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhyme are found.

Table 4.4 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
4	เสกข์ มหาลอนแท้ ฎีกา เพื่อนบิไล้ เพียงได้ ฐู่ข่าแล้ว แปะง สร้างแต่งโฮม	เราจะทำให้พวก เขาประหลาดใจ ด้วยว่าไม่มี จดหมายเชิญไป ถึงเรา แต่แค่เพียงเรา ได้รู้ข่าวจึง เตรียมของมา ร่วมงาน	By <i>surprise</i> we've arrived , for we won't invited formally, But we wish to <i>participate</i> in this great <i>Bangfai festival</i> .	He will surprise with our arrival without his invitation but we wish to participate in this great <i>Bangfai</i> festival.	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhyme are found.
5	ท่อว่า ได้แต่งใช้ ผ้าเทศ แพรคำ นำไมตรี ข่านางพอฐู่	กิดดั่งนั้น พระองค์ก็ จัดเตรียมผ้าเนื้อ ดีจากต่างเมือง ผ้าแพรและผ้าสี ทอง นำไปเป็นของ บรรณาการเพื่อ सान สัมพันธไมตรี กับนางไอ่	<i>Golden</i> and <i>white</i> cloths of finest quality Will be a <i>diplomatic</i> <i>tribute</i> to my beautiful lady.	I will prepare the golden and white finest cloths to give to Nang Ai as a diplomatic tribute.	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.

As shown in Table 4.4, it is noted that English is not a monosyllable language, so it cannot keep the equivalent of the syllables between English and Thai. The translator divided each line as word-by-word and mentioned on the internal and external rhyming in order to retain all aspects of the source text in the target text.

4.2.4 Translation by Using Rhymed Translation

Table 4.5 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using rhymed translation. Some examples and explanations were presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.5 Rhymed Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	ควรรที่ แฝงสารใช้ ทูตา คั้นฮอด พอให้ เจ้ายอดแก้ว แผว ฮู้ฮ้อมเชิง พระเฮย	"ควรรที่พระองค์ จะเขียนจดหมาย เป็นสาร ส่งทูต นำสารนั้น ล่วงหน้าไปก่อน เพื่อให้นางไอ่ ทราบล่วงหน้า ถึงพระประสงค์ ของการมาของ พระองค์	I think, it's best if Your Highness send a line before your arrival , so that the royal supreme jewel will be aware of your coming	It'll be the best if you send the letter to your dearest Nang Ai before you go to visit her. She will know and prepare herself before your arrival.	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.

Table 4.5 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
2	ผาแดงขึ้น ทงอานแหน แห่ ไปนั้น เปิดแท้แล้ แคมม้าแล่นหัน	ท้าวผาแดงก็ขึ้น ขึ้นอานม้า สวมบังเหียนม้า แล้วบังคับให้วิ่ง ไป	Phadaeng ceremoniously mounted his royal saddle, ready to start; smartly he sat high while urging his horse to gallop with haste.	Phadaeng ceremoniously mounted his royal saddle and ready to go. He sat on top while urged his horse to gallop with haste.	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.
3	ฟังยิน ตักกล่าวท้วง ใน เหล่าคอนเฒ่า ฟันเขอ กาเววอน ส่งเสียงสูญ เสียง	ได้ยิน เสียงชะนี ตัวผู้ร้องตอบ จากทุ่งราบ ด้าน โน้น นกกาเหว่า ทั้งหลายก็ส่ง เสียงร้องไปทั่ว	Nostalgic cries from the farther pampus grass field were shrill cooings from blackbirds flying by.	Nostalgic cries from the farther pampus grass field and the blackbirds were cried while they flying by.	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.

Table 4.5 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
4	ม้าก็ ปีนเหวห้วย ภูสูง หลายหย่าน ขวามด้านกว้าง ตีม้า เล่นไป	ม้าก็ปีนเหว ข้าม ลำน้ำ ข้าวภูเขา สูง มากมาย ท้าวผาแดงก็ตีม้า ควมข้ามเขต แดนกว้างใหญ่	Their horses climbed cliffs and then leapt ravines high mountains ; Crossing the great plains , they sped the horses well by whipping.	Their horses climbed cliffs and the leapt ravines and high mountains. When they were crossing the great plains, they hit the horses for increasing they speed.	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.
5	เป็นพญานี้ พิจารณ์ให้ ถ้วนถี่ ดีดาย เล็กและตื้น ดีฮ้ายสองบ่ เห็น ได้แล้ว	คนเป็นเจ้า แผ่นดิน ควรมี ความคิดละเอียด รอบคอบถ้วนถี่ ลึก ตื้น ดีร้าย มองแค่ภายนอก ไม่เห็นได้	As a true king , one must scrutinize things thoroughly , For we can't see through the deep or the surface of the base or divine.	A true king must scrutinize things thoroughly if we can't see through the deep or the surface of the base or divine.	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.

As shown in Table 4.5, the result shown that this strategy was used because Isan language is polysyllabic words, unlike English, so the translator cannot keep the rhyming position of the verse in many places. The translator tried to keep the form of the poetry. It is an acceptable translation if the reader read it smoothly and understood all the text.

4.2.5 Translation by Using Poetry in Prose

Table 4.6 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using poetry in prose. Some examples and explanations were presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.6 Poetry in Prose Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	<p>คือมว่า พระฮู้แล้ว ตกแต่งทูตา</p> <p>ทาจันท์มัน แต่งผิวผาง เนื้อ</p>	<p>ครั้นเมื่อผาแดง รู้คั้งนั้นจึง จัดเตรียมของ บรรณาการ</p> <p>แล้วเอา น้ำมันจันท์ หอมทาตัว</p>	<p>Having the information in mind, Phadaeng tried to prepare a diplomatic plan;</p> <p>He applied sandalwood oil to brighten his complexion.</p>	<p>After Bag Sam gave him the suggestion, Phadaeng has a diplomatic plan in his mind, then he applied the sandalwood oil to brighten his complexion.</p>	<p>The substance of the SL is retained but the aesthetic of the verse were lost.</p>

Table 4.6 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
2	<p>คือตั้ง อินทาไท้ สวรรค์ แมนลงโศด ไว่ไน้น</p> <p>ตกแต่งเต็ม เหมือนแท้ ตั้งสวรรค์</p>	<p>คิดว่าตัวเอง เหมือนตั้งอยู่ บนสรวง สวรรค์ ที่องค์ อินทร์ลงมาบน พื้นโลก</p> <p>และได้ตกแต่ง โลกให้ สวยงาม เหมือนสวรรค์ ก่อนที่ตนเอง จะลงมาเกิด</p>	<p>He felt as if he were in heaven which <i>Indra</i> had descended</p> <p>Down to create and decorate before him.</p>	<p>He felt as if he were in heaven which <i>Indra</i> had descended down to create and decorate before him.</p>	<p>Translators express the meaning from the source text and rewritten it into prose in the target text. However, they have the same meaning in both source text and target text.</p>
3	<p>แต่นั้น ผู้ผ่านพื้น พญา ใหญ่ผาแดง</p> <p>แยงผามไซย์ ขาบชูลี ถวายน้อม</p>	<p>ตั้งนั้น ท้าวผา แดง จอม กษัตริย์ เมือง ผาโพง</p> <p>เดินตรงไปปะ รำที่นั่ง แล้วยก มือไหว้พญา จอม</p>	<p>Meanwhile, His Royal Highness, Phya Phadaeng, the great, show his respectful appearance at the grand royal pavilion.</p>	<p>Now, Phya Phadaeng the great king show his respectful appearance at the grand royal pavilion.</p>	<p>The substance of the SL is retained but the aesthetic of the verse were lost.</p>

Table 4.6 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
4	เพียงพอแสน จึงไป หลอนพญาเจ้า	เมื่อทำบั้งไฟ แสนเสร็จแล้ว จึงนำไป ร่วมงานบุญ พญาขอม	After having a <i>Bangfai saen</i> , we can go to join the great king.	We can go to join the Khmer's king merit making after we finish to make <i>Bangfai sean</i> .	There are two lines for a stanza but the translator expressed only a hemistich in prose for this verse.

As shown in Table 4.6, the result shown that this strategy was used when the translator paid more emphasis on the meaning of the source text and rewrite it into prose in the target text, but they have the same meaning both source text and target text.

4.2.6 Translation by Using Blank verse

Table 4.7 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using Blank verse. Some examples and explanations were presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.7 Blank verse Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	อันว่า ธรรมชาติแก้ว ห่อนจางจิตก็ใจจิต ได้หรือ ก็จัก สมฤทธิปอง คัง คณิงหมายไว้	ด้วยว่า ธรรมชาติของ ผู้หญิงนั้น ไม่ใช่เป็นผู้ที่ ใจจิตใจคำ พระองค์ก็จะ สมปรารถนา ตามที่ได้หวัง ไว้	When the precious lady naturally comes to know my royal lord, by her own consent, your desire will be returned, Your Royal Highness.	Nang Ai is the kindness lady, she will welcome you with her pleasure.	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
2	ผาแดงท้าว ถามบั๊กสาม จากล่าว ไกลและใกล้ คราวเข็นตั้ง ใด แท้ใด	แล้วถามบั๊ก สามว่า อีกไกลเท่าใด จึงจะถึง	Thao Phadaeng asked Bag Sam: "How near or far are we to the city? When will we arrive at my dear lady's palace?"	Thao Phadaeng asked Bag Sam: "How near or far are we to the city? When will we arrive at my dear lady's palace?"	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

Table 4.7 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
3	<p>ชาติที่ แปวชะเลน้ำ นะ ทีหลวงบ่เงินขาด</p> <p>ชาติที่ เป็นเชื้อหน่อฟ้า ผัวช้อนหากษมิ นื่องเฮย</p>	<p>ทะเลและ มหาสมุทรต้อง มีน้ำมากหลาย ไม่ขาด จึงจะ เรียกว่าทะเล และมหาสมุทร เราเป็นทายาท ขององค์อินทร์ ทำไมจึงจะไม่ มีคู่หะ นื่อง เฮย</p>	<p>With the seas and oceans come grand rivers as a rule;</p> <p>Why, with many heavenly descendants, Do you have no husbands, dear sisters?"</p>	<p>It is a rule, the seas and oceans come grand with a rivers. Why do you have no husbands, dear sisters?"</p>	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.</p>
4	<p>ขอให้ไปข่าวนื่อง นาง ไอ้แพงศรี</p> <p>ได้มี จอมผาโพง ค่วน มาถึงนื่อง</p>	<p>ขอให้นางตั้ง สองไปแจ้งข่าว ให้นางไอ้ ว่าพระราชา จากเมืองผา โพง มาเยี่ยม</p>	<p>Please go give the news to Nang Ai, the lovely princess</p> <p>That the supreme king of Phaphong has come to see her.</p>	<p>Please go give the news to her that Phaphong's prince come to visit her here.</p>	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.</p>

Table 4.7 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
5	โพนพิษ้าย ทะยานมา ถึงราช สุวรรณนาคเจ้า บมีย่าน หย่อนไพ	พ่นพิษร้าย เข้า มาถึงในห้อง โถง ของสุวรรณ นาคราช ผู้ไม่ เกรงกลัวใคร	The ravenous fire was blown right through the throne room of Suwan Naga lord who was afraid of no one.	The ravenous fire was blown right through the throne room of Suwan Naga lord who was afraid of no one.	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
6	แต่นั้น บักสามหาบไหว้ พญาใหญ่ผาแดง ขอถวาย จอมแพงพระ ดัมจันทร์ใสแจ้ง	จากนั้น บัก สามจึงเข้าไป กราบท้าวผา แดงจอม กษัตริย์ และถวาย คำแนะนำ ให้แก่พระองค์ ผู้เป็นที่รักให้ ได้รู้แจ้งถึงสิ่งที่ ควรกระทำ	Then, Bag Sam bowed down and <i>wai</i> With high respect to Phadaeng, his great lord: "My lord, may I add so that the moon may glow brighter?"	After that, Bag Sam came to see Phadaeng, he bowed down and <i>wai</i> with high respect to his highness and he offered him the suggestion to help him get more advances.	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

As shown in Table 4.7, the result shown that this strategy was used when there were many restrictions of the poetics system between Isan and English language, so it was very difficult to keep all the verse forms, sound patterns and figurative language.

4.2.7 Translation by Using Interpretation

Table 4.8 shows Lefevere's (1992) translation strategies applied in the verse by using Interpretation. Some examples and explanations were presented as follows (see all of the full results in Appendix A):

Table 4.8 Interpretation Translation

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
1	<p>แนมท้อ แต่งสารใช้ ตาม อีดครองปฐม ไปนั้น</p> <p>มันบ่ ทั้นใจกู ท้อเม็ดงา จอมก้อย</p>	<p>คิดว่าถ้าเขียน จดหมายเพื่อ เป็นสื่อส่งไป ตามประเพณี นั้น</p> <p>มันก็จะไม่ ทั้นใจเรา สัก นิดเดียว</p>	<p>A sesame seed so small or a little fingertip would feed my heart's desire</p> <p>Better than to struggle to send love-letters after a customary rite.</p>	<p>A customary rite to send the letter to her cannot help me release my heart's desire to Nang Ai.</p>	<p>The substance of the SL is retained even if the language structure might be changed in different sentence positions. The translator produced different versions of the SL.</p>

Table 4.8 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
2	แต่นั้น บานัญตัน ค่อม นางเปี้ยค่อม สากซ้อมบ่ห่อนขาดคก เข้า เขียเหล็กชขาดหนู ได้รือ	จากนั้น ผาแดง พูดต่อนางรับ ใช้ทั้งสองว่า สากตำข้าวจะ ไม่มีครกได้ หรือ ชั่งข้าวไม่ มีหนูมากินข้าว ได้หรือ	Then the monarch responded to the hunchbacked maidens; “Tis strange, dear maidens, for a mortar never parts with a pestle for pounding rice; nor little mice with a rice granary.	Then Phadaeng said to the two hunchbacked maidens. "This is strange, for a mortar cannot parts with a pestle, how can the pounding rice don't have any mice with a rice granary.	The substance of the SL is retained even if the language structure might be changed in different sentence positions. The translator produced different versions of the SL.
3	พอคราวน้อย เขาแสงใน แห่ง แสงแดดอ่อน มณีม้า อ่อนแสง	เดินทางมาล็ก พัก ก็เริ่ม เหนื่อย จึงพัก แสงแดดร้อน ม้าก็อ่อนแรง	By and by, the hot sunshine tired them all out; For a little while, they halted to restore their horses.	They got tried by the hot sunshine, then they halted to restore their horses.	The substance of the SL is retained even if the language structure might be changed in different sentence positions. The translator produced different versions of the SL.

Table 4.8 (Continued)

No.	Source Language	Source Text	Target Language	Back Translation	Remarks
4	<p>สันโดแท้ โรคาบังเบียด</p> <p>เกิดพยาธิร้าย ในเนื้อมบ</p> <p>ลำบาย นั้นรือ</p> <p>แต่นั้น พระบาทเจ้าจา</p> <p>เว้าต่อขุน</p>	<p>ทำไมโรคภัย</p> <p>ไซ้เจ็บจึง</p> <p>แทรกแซง</p> <p>เกิดโรคร้าย ทำ</p> <p>ให้ไม่สบาย</p> <p>เนื้อตัวเช่นนี้</p> <p>พระองค์ตรัส</p> <p>ตอบกับเสนา</p> <p>อำมาตย์</p>	<p>Is my lord afflicted by a grievous ailment?"</p> <p>Thus, His Royal Majesty replied to his high rank courtier:</p>	<p>Does my lord get terrible sick? Thus, Phadaeng, the king replied to his high rank courtier.</p>	<p>The translator ignored a hemistich of these sets of verse but the readers understood the meaning of SL in TL, so this translation strategy is used in this verse.</p>
5	<p>หลังเห็น ควันมืดกุ่ม คือ</p> <p>คังฝนลง แลนา</p> <p>ผงฐลีบค มีคมัวกึ่งฟ้า</p>	<p>มองเห็นควัน</p> <p>ฝุ่นมืดครึ้ม</p> <p>เหมือนตอนฝน</p> <p>ตกลงมาชะ</p> <p>หนัานา</p> <p>ผงฝุ่นฟุ้งขึ้น</p> <p>ตลบอบอวล</p>	<p>Dust was falling, clouding up to the skies</p> <p>like rains falling on the dark cloudy day.</p>	<p>Many dust were clouding up to the skies. It looks like the rains were falling on the dark cloudy day.</p>	<p>The substance of the SL is retained even if the language structure might be changed in different sentence positions. The translator produced different versions of the SL.</p>

As shown in Table 4.8, the result shown that this strategy was used when the translator express more information by adding a hemistich in the target language to help the readers understand the text better.

4.3 Interview with Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa

The obtained data could be presented in line with the interview of Tossa to support the results of this study.

The translator intended to preserve the Isan language that is a unique and invaluable culture by translating the Isan folktales into English which everyone can read or tell a story to another. By doing this, it was a method to preserve the Isan language and share the traditions, culture, and history of Isan to another. The translator defined translation as a method to express knowledge or events from one language to another language but it is very difficult to find the equivalent language between the ancient language which was recorded on the palm leaf and was not currently used in present with the modern language. Moreover, the translator had to try to understand the contextual clues, then chose the acceptable words to place in the translated text. However, the ancient language expert's advice was necessary in the case of non-equivalence translation. The translator studied many theories to support her work, but she translated the text from the inspiration first, then found the accepted theory to support her work. This is different from the other translators. The translation theory in A.D. 1540 was mentioned, there are only three steps i.e., read the entire text, understanding the meaning of the text, and translate it into the target text. This has been similarity of Eugene Nida which his theory begins with reading the whole text, understanding the meaning and culture of the source text, then source text was

translated into the target text and reproduce the target text again. Isan language is a tonal language and there are internal and external rhyming but English is not. It is impossible to keep rhyming in the target text. The translator can only keep the form of the poetry. It is an acceptable translation if the reader reads it smoothly and understands all the text. Isan and Thai languages often use the extra and onomatopoeia but English is not. The translator used repetition words of the non-equivalent sounds, such as “Flowing flowing” which is the sound of the water to explain the flowing of liquid in the verse. It was very difficult to keep Thai-Isan sounds without sounding silly in English. So, the phonemic translation was the least frequently used in her work, and the translator employed only the blank verse translation to translate *Phadeang Nang Ai*, it meant that blank verse translation was the most frequency used, the same as *Kaewnama*, *the Orphan ghost and the Toad’s king*. Whereas, *Srithon Manora* was translated by the poetry in prose translation strategy. Finally, Tossa gave the useful suggestions for the one who want to be the translator, “They should have more knowledge of both bilingual and bicultural, understanding the scope of translation, love to do this kind of work. The translators, sometime must be the researcher because they have to find more information which concern the text before they translate it.”

4.4 Summary of the Chapter

This chapter explained the results of the study which are composed of two main parts, the first part is an analysis of the translation strategies employed by Tossa (1990). The research result presented the frequency and percentage of translation strategies found in the verse and displayed in a tabular form. Including, some

examples and explanations of each strategy are given. The next chapter will be the conclusion and discussion related to the findings of this chapter including the recommendations.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

CHAPTER 5

CONCLUSION AND DISCUSSION

In this chapter the results are discussed, and conclusions are declared. This chapter is divided into three main parts.

5.1 Conclusion

5.2 Discussion

5.3 Suggestions

5.1 Conclusion

The two main objectives of this study were to analyze the strategies used in translating the Isan verse into English: A Case Study of Isan Folktale *Phadaeng Nang Ai* (ผาแดงนางไอ่), and to find out the frequency of Lefevere's strategies used in translating the Isan verse into English: A Case Study of Isan Folktale *Phadaeng Nang Ai* (ผาแดงนางไอ่).

This research was conducted via quantitative and qualitative methods. Quantitative method related to the statistical calculation used to calculate the frequency and percentage of each strategy found in this translation analysis. The evaluation of Inter-rater Reliability (IRR) was rated by two experts while a qualitative method was used to analyze the translation strategies proposed by Lefevere (1992). The data were collected from two texts:

Thai version, *ผาแดงนางไอ่* was written by Phra Ariyanuwat (1982), and translated to

English by Tossa (1990). The verse has thirty-five chapters. By the advisors' suggestion, five chapters, 5, 10, 15, 20, 25, were selected as the samples. Accordingly, the selected chapters were adequate to reflect all contents in analyzing the use of translation strategies for the entire books. The source and target texts were analyzed in line with the theoretical frameworks of seven translation strategies suggested by Lefevere's (1992). The table list analysis was used to analyze and display the translation strategies found in this research. The table consists of five columns containing five elements: 1) Source language (SL), 2) Source text (ST), 3) Target language (TL), 4) Back translation, 5) Remarks. The table list analysis was performed as the table in the Appendix A.

The results of the research were separated into two main objectives: 1) translation strategies found in the verse, and 2) frequency and percentage of Lefevere's translation strategies found in the verse. The result of translation strategies employed by the translator in the verse based on the framework of Lefevere (1992) revealed that all seven strategies were used as follows: blank verse translation (55.01%), rhymed translation (15.23%), literal translation (12.10%), interpretation translation (6.60%), poetry in prose translation (5.86%), metrical translation (3.10%), and phonemic translation (1.95%), respectively.

Inter-rater Reliability (IRR) translation of strategies coding was 0.93 (see the result in Appendix B) which meant that the translation strategies analysis was congruent with the objectives or content.

5.2 Discussion

The research results showed that all seven translation strategies of Lefevere were employed by the translator in order to solve the translation problems. Moreover, blank verse translation strategy was mostly used at the highest frequency (55.01%), and phonemic translation was least used at the lowest frequency (1.95%).

Based on the research results, all seven translation strategies proposed by Lefevere (1992) were employed, and these could be discussed as the following:

1) The blank verse translation (55.01%) was most found in this study. This might be the reason that there were many restrictions of the poetics system between Isan and English languages, so it is very difficult to keep all the verse forms, sound patterns and figurative language. This result was slightly different from Kolahi's (2012) research. In her study, the blank verse translation was ranked the second of frequent use. Regarding the interview, the translator employed blank verse translation entire the book, it can be said that this strategy was most frequently used with her work.

2) Rhymed translation (15.23%) was found in the second frequency because of the reasons that Isan language is polysyllabic words, unlike English, so the translator cannot keep the rhyming position of the verse in many places, The translator only kept the form of the poetry. It is an acceptable translation if the reader read it smoothly and understood all the text. The finding was very different from the study of Khameneh and Sharif (2015) because this translation strategy was not found in their study.

3) Literal translation (12.10%) was found in the third frequency in this study.

This might be the reasons that the words and forms of the target text are familiar with the source language, so the translator tried to retain the original form. Regarding the literal translation found in this study, it was different from the study of Sangroj (2009) whose findings were found that the word for word translation or literal translation (63%) was the most frequently used.

4) Interpretation translation (6.60%) was found in the fourth frequency in this study. It might be because the translator employed this strategy to express more information than the source language to help the readers understand the text better. This was very different from Khameneh and Sharif (2015) because this strategy was not found in their study.

5) Poetry in prose translation (5.86%) was found in the fifth frequency in this study because the translator paid more emphasis on the meaning of the source language. It was very different from the study of Sangroj (2009) whose research results revealed that the poetry in prose was not found. Regarding the interview, the translator did not use poetry in prose translation with her work.

6) Metrical translation (3.10%) was found in the sixth frequency in this study because English is not a monosyllable language, so it was difficult to rhyming of the translated text. The translator divided each line as word-by-word and mentioned on the internal and external rhyming in order to retain all aspects of the source text in the target text. This finding was consistent to Kolahi's (2012) study with the result of less use of translation (5%).

7) Phonemic translation (1.95%) was found in the last frequency in this study. This research finding was very different from Sangroj's (2009) research. In her study, the phonemic translation was not found. Regarding to the interview, the translator used the repetition words to solve this problem of the non-equivalent sounds, such as "Flowing flowing" which is the sound of the water to explain the flowing of liquid in the verse.

5.3 Recommendations

The recommendations were made as follows:

5.3.1 Implications

5.3.1.1 The research results are useful for academics and teachers teaching translation, and students studying a translation course.

5.3.1.2 The results of this research can be an applicable guideline to a person who is eager to learn about translation, verse translation in particular.

5.3.2 Recommendations for Further Studies

5.3.2.1 A comparative study on the two verse literatures by using the theoretical framework of Lefevere (1992) or the other scholars should be conducted.

5.3.2.2 The other strategies or theories translating the same verse should be studied.

5.3.2.3 The problems of translation relevant to the culture, structures or forms of poetry translation should also be explored.

BIBLIOGRAPHY

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

BIBLIOGRAPHY

Amirshoji, A. & Ganjalikhani, M. K. (n.d.). Applicability of

Lefevere's Strategies in Poetry Translation Regarding Socio-Cultural

Variation. **Review of Applied Linguistics Research (RALR)**. Sahhid

Bahonar University of Kerman. Retrieved 8 May 2019, from

https://ralr.uk.ac.ir/article_2039.html.

Anggana, R. L. (2012). **Textual Element and Translation Methods**

of Toeti Heraty's Poems Translated by Ulrich Kratz. Faculty of

Humanities Dian Nuswantoro University. Retrieved 20 January 2020,

from <https://adoc.tips/textual-elements-and-translation-methods-of-toeti-heraty-s-p.html>.

Biography. Andre's Lefevere . (2020). Retrieved 20 January 2020, from

https://www.en.m.wikipedia.org/wiki/Andr%C3%A9_Lefevere.

Cherd Khanti, N. (2020). Ariya World no. 6. **Phra Ariyanuwat Northeastern**

Philosopher. Retrieved 5 May 2020, from

https://www.khaosod.co.th/amulets/news_22063852.

Chindatat, L. (2000). **A study of Forms and Meaning in Translated Version**

of The Lyrics in the "Luad Suphan". Master's Thesis. Graduate

Studies, Mahidol University. Retrieved 10 February 2019, from

<http://www.thaithesis.org/detail.php?id=44520>.

- Cohen's kappa free calculator. (2020). **Idostatistics**, Retrieved 31 October 2020, from <https://idostatistics.com/cohen-kappa-free-calculator/>
- Davies, M. (2018). **The Feasibility of Equivalent Response: Translating A Pashai Folktale into English**. Master's Thesis. Payap University. Retrieved 12 February 2019, from https://inter.payap.ac.th/wp-content/uploads/linguistics_students/Megan_Davies_Thesis.pdf.
- Dictionary**. (2020). Retrieved 1 May 2020, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/poetry>.
- Dictionary**. (2020). Retrieved 10 April 2020, from <https://ahdictionary.com/word/search.html?q=poetry>.
- Dictionary**. (2020). Retrieved 5 April 2020, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/poetry>.
- Dictionary**. (2020). Retrieved 12 March 2020, from https://www.oxfordlearnerdictionaries.com/definition/american_english/poetry.
- Eberhart, L. (2015). Poetry forms Specifications and Examples. **Poetry Forms**. Retrieved 17 May 2019, from <https://poetscollective.org/poetryforms/>.
- Folktale. (2020). **Literature Glossary**. Shmoop University. Retrieved 8 January 2020, from <https://www.shmoop.com/literature-glossary/folktale>.

Hariyanto, S. (2003). **Steps in Translating Poetry**. State Polytechnic. Malang.

Indonesia. Retrieved 13 March 2020, from

<https://www.translationdirectory.com/article642.htm>.

Hossein, V. D., Haadi, H. & Zahra, J. (2008). **Translation of Poetry : Towards a**

Practical Model for Translation Analysis and Assessment of Poetic

Discourse. Journal of Language & Translation 9-1. (page 7-40)

Retrieved March 2020, from

https://www.researchgate.net/publication/268472169_Translation_of_Poetry_Towards_a_Practical_Model_for_Translation_Analysis_and_Assessment_of_Poetic_Discourse.

How to be a Storyteller. (2020). Retrieved 4 June 2020, from

<http://howtobeatroyteller.com/meet-the-contributors-wayuppa-tosa/>

Ile, O. (2012). **Value Implications for Literature: Literature and Conflict**

Resolution. Journal. Retrieved 6 June 2020, from

<https://blogs.helsinki.fi/values-in-literature/files/2012/05/Abstraktit-blogiin-valiviivalla31.pdf>

Jaruwan, T., Pathom, H. & Wajuppa, T. (2009). **Worldview in Isan-Thai Stories**.

Journal of Social Sciences 5 (4) : 370-373. Department of Thai and

Oriental Languages, Department of Western Languages and Linguistics.

Faculty of Humanities and Social Sciences. Mahasarakham University.

Retrieved 16 April 2020, from

<https://thescipub.com/PDF/jssp.2009.370.373.pdf>.

Khongbumpen, C. (2008). **Strategies Employed in Translation from Thai into English : A case Study of An Article in Focus Bangkok**. Master's Thesis. Srinakharinwirot University.

Kiadchadathon, S. (2014). **The Analysis of Translation Techniques used in Translation of Harry Potter and the Prisoner of Azkaban in the Thai Language**. Master's Thesis. The School of Language and Communication Nation Institute of Development Administration. Retrieved 5 April 2019, from <http://library1.nida.ac.th/termpaper6/lang/2014/20093.pdf>.

Klon Isan. (2020). Retrieved 1 May 2020, from <http://www.isan.club.chula.ac.th/phaya/index.php>.

Kolahi, S. (2012). Application of Lefevere's Seven Strategies in English Translations of Sohrab Sepehri's Poems. **International Journal of Linguistic**. Islamic Azad University Central Tehran Branch. Iran. Retrieved 5 April 2019, from <http://www.macrothink.org/journal/index.php/ijl/article/view/2915>.

Khamenmeh, R & Sharif, F (2015). **A Model for Translating Poetry Based on the Lefevere's Theory on Poetry Translation and Dastjerdi's Model**. Department of English Language, Islamic Azad University Central Tehran Branch. Iran. Retrieved 11 November 2020, from http://eltvoices.in/Volume5/Issue_4/EVI_54_6.pdf.

Kongrith, T. (2016). An Analysis of Thai-English Translation Strategies in the novel of: A Case Study of Democracy, Shaken & Stirred. Master's thesis. Buriram Rajabhat University.

Liddy, J. (2020). **Five Tips on Translating Poetry**. Retrieved 1 January 2020, from <https://www.writing-world.com/poetry/liddy.shtml>.

Mahanta, D. & Visuddhangkoon, K. (2007). **Critical Study of the Mahachat Sung Sermon from Isaan**. Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Khonkaen Campus. Retrieved 5 May 2020, from http://www.thaiexplore.net/file_upload/submitter/file_doc/c41296ebec91534d995c9cee9c0a9941.pdf.

Mungchomklang, O. (2009). **Strategies used in Translating Abstracts of Theses and Master's Project**. Master's Thesis. Srinakharinwirot University. Retrieved 10 March 2019, from [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eng\(M.A.\)/Onnicha_M.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eng(M.A.)/Onnicha_M.pdf).

Ngarmlertsukulwongs, B. (2004). **Figurative Language in Phra Aphaimani from the English Translation**. Master's Thesis. Ramkhamhaeng University. Retrieved 5 May 2019 from <https://tdc.thailis.or.th/tdc/>.

Nnunphooban, S. & Sungkhapantanont, T. (2017). Conception of the World

Creation Myths Contained in Isan Folk Literatures. **Manasya : Journal of Humanities 20.1 (2017)**. Mahasarakham University. Retrieved 28 October 2019, from <http://www.arts.chula.ac.th/~manasya/journal/index.php/manasya/article/view/4>.

Onsomboon, J. (2007). **An Analysis of Translation Strategies Employed in American Poetry from English to Thai**. Master's Thesis. Srinakharinwirot University. Retrieved June 2019, from [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eng\(M.A.\)/Jaray_O.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eng(M.A.)/Jaray_O.pdf).

Owji, Z. (2013). **Translation Strategies: A Review and Comparison of Theories**. Retrieved 28 December 2019, from <https://translationjournal.net/Featured-Article/translation-strategies-a-review-and-comparison-of-theories.html>.

Pathomthong, C. (2015). **An Analysis of Strategies Employed in Translating English - Thai Fiction : A Case Study of A Walk to Remember**. Master's Thesis. Buriram Rajabhat University.

Pramoj, M.R. S. (1978). **Interpretative Translations of Thai Poetries**. Thai Wattana T. Suwan Foundation. Thai Wattana Panich press Co,Ltd.

Putklang, T. (2020). **Strategies Used for Translating English-Thai Subtitles of TV Series *Riverdale***. Master's Thesis. Buriram Rajabhat University.

- Qassimi, S. Al. (2017). **Translating Emirati Poetry**. Master's Thesis. American University of Sharjah College of Arts and Sciences. United Arab Emirates. Retrieved 28 December 2019, from <https://dspace.aus.edu/xmlui/handle/11073/8912>.
- Rajani, C. C. (1977). **Thai Poetry translation: A review and Some New Examples**. Retrieved 11 November 2019, from http://www.siamese-heritage.org/jsspdf/1971/JSS_067_1j_ChandChirayuRajani_ReviewArticleThaiPoetryTranslation.pdf.
- Roekmongkhonwit, C. (2006). **A study of Translation Strategies Employed in Jatujak Market Guidebook**, Master's Thesis. Srinakharinwirot University. Retrieved 10 February 2020, from http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Bus_Eng_Int_Com/Chaiyaporn_R.pdf.
- Ruenkasem, T. (2020). Office of Contemporary Art and Culture (OCAC). **Artists**. Retrieved 1 May 2020, from <https://ocac.go.th/artists/wayuppatossa>.
- Saibua, S. (2007). **Translation Theory**. 9th ed. Thammasat University press.
- Sangroj, N. (2009). **Strategies and Quality : Translation of Song Lyrics From English to Thai**. Master's thesis. Srinakharinwirot University. Retrieved 4 June 2019, from [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eng\(M.A.\)/Nantaporn_S.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Eng(M.A.)/Nantaporn_S.pdf).
- Shaeffer, D. (2015). **The Important of Culture in Translation**. Article. Ulatus Worldwide. New York. United States. Retrieved 12 June 2020, from <https://www.ulatus.com/translation-blog/the-importance-of-culture-in-translation/>.

- Shuping, R. (2013). **Translation as Rewriting**. International Journal of Humanities and Social Science. Foreign Language School of Chongqing, Jiao tong University. Chongqing China. Retrieved 6 June 2020, from http://www.ijhssnet.com/journals/Vol_3_No_18_October_2013/6.pdf
- Srimuang, J. (2019). **An Analysis of Strategies in Translating Comedy Movie from English into Thai a Case Study of Bridesmaids**. Master's Thesis. Buriram Rajabhat University.
- Srisawang, W. (2020). **Types of Isan Literature**. Retrieved 15 April 2020, From http://www.esansawang.in.th/esanweb/es3_text/literform.pdf.
- Sukeewat, P. (2019). **Strategies used for translating the bible into Thai : A case study of Exodus**. Master's Thesis. Buriram Rajabhat University.
- Thompson, S. (1997). **The Folktale**. University of California Press. Retrieved 1 March 2020, from http://folkmasa.org/yashpeh/The_Folktale.pdf.
- Thongnui, J. (2017). **Subtitle Translation of the Musical Film Les Misérables**. Master's Thesis. English and Linguistics Department. Thammasat University. Retrieved 12 May 2020, from http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5706034039_8889_8222, pdf.
- Tisgam, K. H. (2014 : 511 - 524). **Translating Poetry : Possibility or Impossibility? Vol. 25 (2) 2014**. J. Of College of Education for Women. Retrieved 5 January 2020, from <https://www.iasj.net/iasj?func=fulltext&aId=91622>.

Tossa, W. (1990). **Phadaeng Nang Ai, A Translation of Thai-Isan Folk Epic**

in Verse. Bucknell University Press London, Associated University Press Inc. United State of America.

Tossa, W. (1996). **Phya Khakhaak, The Toad King, A Translation of an Isan**

Fertility Myth in Verse. Bucknell University Press London, Associated University Press Inc. United State of America.

Tossa, W. (2020). Thao Pha Deang. **Southeast Asia Digital Library.** United States

Department of Education, TICFIA (Technological Innovation and

Cooperation for Foreign Information). Khon Kaen University, Northern

Illinois University. Retrieved 25 April 2020, from

<https://sea.lib.niu.edu/seadl/islandora/object/SEAImages%3AL0106collection#page/1/mode/1up>.

Type of Thai Poetry. (2020). Retrieved 1 February 2020, from

<http://www.thailandbuddy.com/learning-thai-language/Types-of-Thai-Poetry.html>.

Types of Translation. Retrieved 9 February 2020, from

<https://www.onehourtranslation.com/translation/blog/types-translation>.

Wannakit, N. (2018). **Application of Folktales to Cultural Tourism Management**

: A Case Study of the Central Isan Provinces of Thailand. Manunya :

Journal of Humanities. Retrieved 5 March 2020, from

<http://www.arts.chula.ac.th/~manunya/journal/index.php/manunya/article/view/30>.

Waijanya, S. & Anirach, M. (n.d). **Thai Poetry Translation to English**

with Tuning Module. King Mongkut's University of Technology.

North Bangkok. Bangkok. Thailand. Retrieved 3 November 2019, from

https://www.researchgate.net/publication/265376465_Thai_Poetry_Translation_to_English_with_Tuning_Module.

Wongthanananan, P. (2016). **Analysis of English into Thai Song Lyrics**

Translation Strategies. Master's Thesis. Buriram Rajchabhat

University.

APPENDICES

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

APPENDIX A

The Table List Analysis of Translation Strategies Found in the

Isan Folktale *Phadaeng Nang Ai*

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

The Table List Analysis of Translation Strategies Found in *Phadaeng Nang Ai*

Lefevere's Framework

- | | | | |
|-------------------------|----------------------------|-------------------------|-----------------------|
| 1. Phonemic translation | 2. Literal translation | 3. Metrical translation | 4. Rhymed translation |
| 5. Poetry in prose | 6. Blank verse translation | 7. Interpretation | |

Chapter 5 Bag Sam Humbly Gives Suggestion to *Phadaeng Nang Ai*

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
1	แต่นั้น บักสามหาบไห้ว พญาใหญ่ผาแดง ขอถวาย จอมแพงพระ ต้มจันทร์ไสแจ้ง	จากนั้น บักสาม จึงเข้าไปกราบ ท้าวผาแดงจอม กษัตริย์ และถวาย คำแนะนำให้แก่ พระองค์ผู้เป็นที่ รักให้ไ้รู้แจ้งถึง สิ่งที่ควรกระทำ	Then, Bag Sam bowed down and <i>wai</i> With high respect to Phadaeng, his great lord: "My lord, may I add so that the moon may glow brighter?"	After that, Bag Sam came to see Phadaeng, he bowed down and <i>wai</i> with high respect to his highness and he offered him the suggestion to help him get more advances.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
2	<p>ควรที่ แฝงสารใช้ ทูดา คั่นสอด</p> <p>พอให้ เจ้ายอดแก้ว แผลว สู้จอมเชิง พระเฮย</p>	<p>พอให้ เจ้ายอด แก้ว แผลวสู้จอม เชิง พระเฮย</p> <p>เพื่อให้ นางไอ่ ทราบล่วงหน้า ถึงพระประสงค์ ของการมาของ พระองค์</p>	<p>I think, it's best if Your Highness send a line before your arrival,</p> <p>So that the royal supreme jewel will be aware of your coming</p>	<p>After that, Bag Sam came to see Phadaeng, he bowed down and <i>wai</i> with high respect to his highness and he offered him the suggestion to help him get more advances.</p>	Rhymed	It'll be the best, if you send the letter to Your dearest Nang Ai before you go to visit her. She will know and prepare herself before your arrival
3	<p>เล็กจ๊ก เป็นข้าขวาม ตระพานทองเทียวท่อง</p> <p>เทียวหย่องชื้อ ยามน่อง ไอ่คำ</p>	<p>จดหมายนั้นจะ ช่วยเป็นสื่อเชื่อม สัมพันธ์</p> <p>เพื่อไปมาหาสู่ กับพระนาง</p>	<p>The letter will become a bridge- a golden bridge well-traveled;</p> <p>Then, my lord can visit with the beautiful royal Aikham.</p>	<p>The letter will be like a golden- bridge that can easily help you to visit your beloved Ai Kham.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
4	อันว่า ธรรมชาติแก้ว ห่อนจางจิตก็ใจจิต ได้รือ ก็จัก สมฤทธิปอง คัง คณิงหมายไว้	ด้วยว่าธรรมชาติ ของผู้หญิงนั้น ไม่ใช่เป็นผู้ที่ใจ จิตใจดำ พระองค์ก็จะสม ปรารถนาตามที่ ได้หวังไว้	When the precious lady naturally comes to know my royal lord, By her own consent, your desire will be returned, Your Royal Highness.	Nang Ai is the kind lady, she will welcome you with her pleasure.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
5	เทียมดัง จุกกะบองใต้ ไฟติมพระจันทร์เือง ใจเมืองนาง ก็ไปมีตัว ซ้อน	เหมือนดัง จุก ตะเกียงไฟ เพิ่ม ความสว่าง ให้กับแสงของ พระจันทร์ นางก็จะไม่กล้า หมายตาชายอื่น ใด	You'll be lighting a torch to increase the moon shine For the city's sweetheart hasn't got any suitor yet.	The same as you give her expectation if she is a single then she does not dare to love the other one.	Literal	Word-for-word translation were used in this stanza in order to keep the meaning and structure of the SL.

	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
6	<p>หลอนว่า ยังจิ้นไว้ คำ พระไมตรีบ่ไขปอง ก็ดี ท่อน</p> <p>กลัวว่า ได้ช่องซ้อน พระ เมืองเจ้าจึงไป ขอบคาย</p>	<p>ก็จะเป็นการ ดีกว่า ด้วยว่ายัง คิดถึงไมตรีที่ พระองค์ได้ผูก ไว้</p> <p>แต่เกรงว่า ถ้า พระนางได้มีคู่ หมายอยู่แล้ว การเดินทางของ พระองค์ก็จะ เปล่าประโยชน์</p>	<p>Otherwise, Your Royal Highness, the best relationship won't be flourish;</p> <p>When the right door is opened, then your grace may advance.</p>	<p>If you do the right thing, then your grace may advance but your relationship won't be flourish if she has the love one.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
7	<p>เขี้ยวจัก อิดเมื่อยหล้า ไปเป่าโศยแสง</p> <p>จอมแพงศรี ไอ่คำบ่ทันสู้</p>	<p>จะทำให้ เหน็ด เหนื่อย เมื่อย หล้า เสียแรง เปล่า</p> <p>ด้วยว่านางไอ่ ยัง ไม่ทราบถึงพระ ประสงค์ของ พระองค์</p>	<p>Otherwise, you'll make a fruitless journey, exhausting yourself in vain, sire,</p> <p>For the Supreme Highness, Nang Ai won't recognize my Royal Lord.</p>	<p>And your journey will be useless if Your Highness Nang Ai doesn't know anything about your visiting.</p>	Rhymed	The internal and external rhyme are found, but the number of the words is not equivalent. The meaning in SL retained in TL.

	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
8	<p>แหงจก คูายหน้า จอมพญาทางแทน</p> <p>แมนเสนต้าว เมือง กว้างเพื่อนชียัน นั้นเด</p>	<p>แล้วจะเป็นที่อับ อายชายหน้าแก่ พระองค์ผู้ทรง เป็นจอมราชา</p> <p>เสนา ข้าราชการ เพื่อนพ้องแห่ง เมืองขอมก็จะดู ถูกเหยียดหยาม เอาได้</p>	<p><i>It'll be defeat for your grace, my great king;</i></p> <p>It may even bring <i>derisive sneers</i> among the Khmer service men."</p>	<p>Your grace will be defeated by the Khmer courtiers, soldiers and their people.</p>	Metrical	<p>The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.</p>
9	<p>คันว่า บักสามกล่าวแล้ว พระบาทจารจร</p> <p>ความเสนาหาเฮา หาดอ้ง ทวงดูพัน</p>	<p>ครั้นเมื่อ บักสาม กล่าวจบแล้ว ท้าวผาแดงจึง ตอบว่า</p> <p>"ความเสนาหาที่ อยู่ในเรา มัน มากมายเหลือล้น</p>	<p>After Bag Sam had said so, the noble lord replied thus:</p> <p>"My desire is so overwhelming in my heart.</p>	<p>Thao Phadaeng replied to Bag Sam after he had said, "My desire is so overwhelming in my heart.</p>	Literal	<p>The translator translated word-for-word and the meaning of SL is still remained in TL.</p>

	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
10	<p>กูก็ สนลระวนใจแท้ คณิง นางมีสว่าง</p> <p>วิตถุ เป็นปวงบ้ำ คณิง แก้วยอดนาง</p>	<p>กูก็สับสนวุ่นวาย ใจ เฝ้าแต่คิดถึง คณิงนางไอ่มี คลาย</p> <p>ชีวิตกู เหมือน คนเสียดิเป็น บ้ำ เฝ้าแต่คิดถึง นาง</p>	<p>I become bewildered, for her I constantly yearn;</p> <p>I become delirious, longing for my precious rare jewel.</p>	<p>I really confuse for myself that's why I always think of her, and I gets delirious with a longing to Nang Ai.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
11	<p>ใจหลุดอ้งม้าง เป็นปวง ทวงกะสัณธุ์</p> <p>อันว่า ตัณหาเสา ดังไฟ ลนเนื้อ</p>	<p>จิตใจเรากี่ ล่องลอย หงอย เหงา</p> <p>ด้วยว่า ความ เสน่หาของเรา นั้น เป็นเหมือน ไฟที่ไหม้เนื้อ</p>	<p>Unattached, my heart is famished and lonely;</p> <p>My passionate desire burns like fire on my fresh.</p>	<p>My heart is famished and lonely. I feel like I'm burnt with fire of my passionate.</p>	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL is still remained in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
12	<p>เหลือที่ ทนทนกัน กะสัณฐานนางไอ่ แท้เนา</p> <p>ถูกัก ไปให้ได้ วันนี้จิ สว่างใจ แท้แล้ว</p>	<p>ความเสนาหาของ เราที่มีต่อนาง นั้น เหลือที่จะ อดทน อดกลั้น ได้</p> <p>เราต้องไปหา นางไอ่ให้ได้ใน วันนี้ เพื่อความ กระวนกระวาย ใจเหล่านั้นจะได้ หายไปเสียที</p>	<p>So overpowering is my desire for Nang Ai</p> <p>That I must go today to cure my heartsickness.</p>	<p>My desire for Nang Ai is so overpower. So, I need to go to see her today and my heartsickness will be recovered.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
13	<p>แนมท้อ แต่งสารใช้ ตาม สืตครองปฐม ไปนั้น</p> <p>มันบ่ ทั่นใจกู ท่อเม็งดา จอมก้อย</p>	<p>คิดว่าถ้าเขียน จดหมายเพื่อเป็น สื่อส่งไป ตาม ประเพณีนั้น</p> <p>มันก็จะไม่ทั่นใจ เรา สักนิดเดียว นั้น เป็นเหมือน ไฟที่ไหม้เนื้อ</p>	<p>A sesame seed so small or a little fingertip would feed my heart's desire</p> <p>Better than to struggle to send love- letters after a customary rite.</p>	<p>A customary rite to send the letter to her cannot help me release my heart's desire to Nang Ai.</p>	Interpretation	The substance of the SL is retained but the form is changed. The translator produces different versions of the SL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
14	<p>ถูกจัก กอຍใจตั้ง เดินดง คั่นฮอด</p> <p>ได้เห็น หน้าฮอดแก้ว วันนี้ฮ้อนทวง แท้แล้ว</p>	<p>เราตั้งใจว่าจะ เดินป่าฝ่าดงไป หานางเอง เพื่อจะได้เห็น หน้าฮอดดวงใจ ของเรา ในวันนี้ จะได้เป็นที่ชื่น ใจ</p>	<p><i>I wish to begin the forest journey instantly</i></p> <p><i>To behold my lady's face, hoping that her grace will warm my heart.</i></p>	<p>I instantly need to begin the forest journey to see my dearest face. I hope that her face can cure my heart.</p>	Metrical	<p>The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.</p>
15	<p>ทอว่า ได้แต่งใช้ ผ้าเทศ แพรคำ</p> <p>นำไมตรี ข่านางพอฮู้</p>	<p>ว่าแล้วพระองค์ ก็จัดตกแต่ง ผ้า เนื้อดีจากต่าง เมือง ผ้าแพร และทองคำ เป็นของ บรรณาการเพื่อ สถาน สัมพันธไมตรี กับนางไฉ่</p>	<p><i>Golden and white cloths of finest quality</i></p> <p><i>Will be a diplomatic tribute to my beautiful lady.</i></p>	<p>I will prepare the golden and white cloths of finest quality to give Aikham as a diplomatic tribute.</p>	Metrical	<p>The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
16	<p>จักได้ เป็นขัวแก้ว ตะพานทองยูไต่</p> <p>ชีได้ เข้าสวมซ้อน สมร น้องไอ่คำ ชอบแล้ว</p>	<p>และเพื่อเป็น สะพานแก้ว สะพานทองไว้ เดินข้าม</p> <p>จะได้ อยู่เป็นคู่ กันกับนางไอ่คำ อันเป็นที่รัก</p>	<p>The gifts then become golden and jeweled tokens preceding my advance;</p> <p>Then I plan to approach Her Grace</p> <p>To consummate my love with Aikham."</p>	<p>The gifts will be the token for my advance. Then I plan to consummate my love with Aikham."</p>	Interpretation	<p>The translator ignored a hemistich of these sets of verse but the readers understood the meaning of SL in TL, so this translation strategy is used in this verse. (Imitation)</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
17	<p>คือว่า พระกล่าวแล้ว ตกแต่งปีณณาการ ตามบูชาณ แต่หลังคณิงผู้</p>	<p>ว่าแล้ว ทำผา แดงก็จัดแต่ง บรรณาการ ตามประเพณี โบราณที่สืบต่อ กันมา</p>	<p>After so saying, the king arranged some presents</p> <p>Which had been prescribed by the ancient instructions.</p>	<p>After he said, he arranged some presents which was told by the ancient instructions.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.</p>
18	<p>สุพรรณะปัทมได้ แหวน ติมณีโชติ สรงโสรงน่อง จันทะกู่ กลิ่นหอม</p>	<p>พระองค์ได้ ทองคำ ทับทิม น้ำดี พลอยสีน้ำ เงิน นำมาทำ แหวน มีน้ำมันไม้อันทร กลิ่นหอมไว้ สำหรับให้นาง ผสมน้ำอาบ</p>	<p>Gold, rubies, and sapphires were purchased for her rings;</p> <p>For sprinkling in her bath water fragrant sandalwood oils of all kinds.</p>	<p>He got gold, rubies and sapphires to make her a ring and the sandalwood oils for her bath water.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
19	ทำมะโรงแก้ว สะไบนาง ผืนอาจ ธรรมชาติแก้ว วิเชียรแท้ ค่าแสน	มีแหวนเพชร แหวนพลอย พร้อมกับผ้าสไบ ผืนดี เพชรและพลอย ธรรมชาติ ล้วนมี ค่ามาก	For her were handsome <i>sabai</i> and fine jewelry, Together with a priceless royal ring of genuine diamond.	There were beautiful <i>sabai</i> and in value jewelry, together with a priceless royal ring of genuine diamond.	Poetry in prose	The substance of the SL is retained but the aesthetic of the words was distort and form of SL was changed.
20	เป็นแหวนแก้ว กษัตริย์ ทองอ่อน มานัน ก็จัก ปงต่อน้อง นาง แก้วไอล่า	แหวนเพชรจอม กษัตริย์ ตกแต่ง สวยงามล้ำค่า ก็จะ นำไปให้ เป็นของฝากนาง ไอล่า อันเป็นที่ รัก	It was a precious ring, a kingly token To be presented to the noble princess, the graceful Aikham.	It was a precious ring he prepared for hers a presented to the noble graceful princess.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
21	พอเป็น ขำขำน้อง ไมตรี ใจต่อ พอให้ เห็นเพศว่า นาง แก้วยอดแมน	เพื่อให้เป็น สินน้ำใจ สาข ไมตรีต่อนาง จากนั้นจะได้ สาขสัมพันธ์รัก กับนางไอ่คำอัน เป็นที่รักต่อไป	It's meant to be a greeting present to open their relationship ; Then His Kingship would begin courting his darling supreme angel.	He wishes the ring was a greeting present to open their relations then he would begin courting his beloved Aikham.	Rhymed	The internal and external rhyme are found, but the number of the words is not equivalent. The meaning in SL retained in TL.
22	พอเมื่อ ตกแต่งแล้ว ทง อาจอาชะไนย์ บักสาม พะลันไวเปียว ลาดเพื่อขนันม้า	เมื่อจัดเตรียม ของบรรณาการ เสร็จแล้ว ท้าวผา แดงก็จะขึ้นขี่ม้า บักสาม วิ่งเข้ามา หาพระองค์อย่าง รวดเร็วเพื่อช่วย ลาดบังเหียน	Having prepared these present, he ascended his royal horse; Bag Sam swiftly jumped to assist his king to saddle.	When he finished to prepare the present and ascended his royal horse, Bag Sam his servant suddenly helps him to saddle up.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
23	ผาแดงขึ้น ทงอานแหน แห่ ไปนั้น เปิดแท้แล้ว แคมม้าแล่นหัน	ท้าวผาแดงก็ขึ้น ขึ้นบนอานม้า สวมบังเหียนม้า แล้วบังคับให้วิ่ง ไป	Phadaeng ceremoniously mounted his royal saddle, ready to start ; Smartly he sat high while urging his horse to gallop with haste.	Phadaeng ceremoniously mounted his royal saddle and ready to go, He dignified sat high while urging his horse to gallop with haste.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.
24	บักสาม แล่นจั้นจั้น เคียง ที่อาชะไนย์ ฟันเขอ ไปนำผาแดง ฟังพาว คราวเย็น	บักสาม ควนม้า วิ่งตามมาติดๆ เคียงคู่ม้าของ ท้าวผาแดง เดินทางไกลไป กับท้าวผาแดง ด้วยความเร่งรีบ	Bag Sam galloped after, trying to overtake the royal horse, For he was allowed to accompany Thao Phadeang.	Bag Sam tried to ride his horse to follow his Majesty when he could go with Thao Phadaeng.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
25	ม้าก็ เดินทางเข้า ดง ดอนหลายห้องนอน แดดส่องร้อน ตีม้าเลียบ ผา	ม้าก็เดินทางเข้า ป่าดง หลายที่ เมื่อแดดร้อน มาก จึงพาม้าเดิน เลียบนหน้าผา	Traveling through many woodlands on their horses, They were scorched by the hot sun While whipping their horses to speed along many high cliffs.	Their traveled to many woodlands on the horses and they were exhausted by the hot sun while whipping their horses to speed along many cliffs.	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL, but the form of the SL was changed, the translator added more hemistich to explain the meaning of SL verse.
26	บาก็ ขว้ามป่าไม้ เสียได้ บงทรง แลเขอ ทางภูสูง ส้อมชันเหว ห้วย	พระองค์ก็เดิน ข้ามป่าไม้และ ป่าไผ่ ทางภูเขาสูงชัน ห้อมล้อมไปด้วย เหวห้วย	After crossing the bamboo forest crowded with bamboo brush of all kinds, They passed high mountains, steep cliffs and deep lakes.	After they across the bamboo forest crowded with bamboo brush. They passed high mountains, steep cliffs and deep lakes.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
27	พ่อคู่ สวยสวยไม้ ดินภูเขา เหวลาด ฟันเขย เห็นแต่ ทาดทาดน้ำ ฮ่า ฮ้อยออบหิน	มองเห็นต้นไม้ เถาวัลย์ ดินเขา เหว น้ำตก มองเห็นน้ำตก ไหลออบหิน เสียง ชู่ซ่า	Gazing at beautiful timbers, scattered on foothills, They were thrilled to sight waterfalls flowing over mountain rocks.	There were thrilled to sight waterfalls flowing over mountain rocks and gazing at beautiful timbers, scattered on foothills.	Phonemic	The word "flowing" used as the onomatopoeia of "ทาดทาด"
28	ม้าก็ ปีนเหวห้วย ภูสูง หลายหย่าน ขว้ามด่านกว้าง ตีม้า แล่นไป	ม้าก็ปีนเหว ข้าม ลำน้ำ ข้ามภูเขา สูงมากมาย พระองค์ก็ตีม้า ควมข้ามเขต แดนกว้างใหญ่	Their horses climbed cliffs and then leapt ravines and high mountains ; Crossing the great plains , they sped the horses well by whipping.	Their horse climbed cliffs and the leapt ravines and high mountains. When they were crossing the great plains, they hit the horses for increasing they speed.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
29	เห็นแต่ หม่าในเหม้น เห็นดางลิงค์ค่าง เจี้ยปางลั่ว กะเลิ่น เติ่นฮอกแต	เห็นทั้ง หม่าใน เหม่น รังลิงและ ค่าง ค้างคาว บ่างกะ รอก กะเลิ่น นก กะเติ่น กระรอก กระแต	They sighted porcupines, hyenas, and nests of monkeys and langurs; Also there were bats, flying lemurs, squirrels, rodents, chipmunks, and kingfishers.	There were many animals along the way, they saw porcupines, hyenas, and nests of monkeys and langurs, bats, flying lemurs, squirrels, rodents, chipmunks, and kingfishers.	Literal	Word-for-word were used to translate this stanza and the meaning of SL remain in TL.
30	ฟังยิ่น กากอ้อง ในดง กลางป่า ฟุ่นเยอ ม้าก็ ลงจากห้วย ดงซ้าง ป่าทราง	ได้ยินเสียง นก การ้อง ในดง กลางป่า ม้าก็เดินลงห้วย ป่าไผ่และโคลง ซ้าง	Hearing ravens' and pigeons' sounds within the spreading jungle, They rode their horses past the brooks, bamboo forest, and an elephant herd.	They heard ravens' and pigeons' sounds in the jungle and then they went passed the brooks, bamboo forest, and an elephant herd.	Literal	Literal translation was used in this stanza, the translator translated word by word and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
31	ทางในด้าว ดงหลวงลัด ล้วง เห็นแต่ ดวงดอกไม้ ใน ด้าวดังดาว	เดินลัดเลาะป่า ใหญ่ เห็น ดอกไม้ใน ป่ามากมายตั้ง ดาวบนท้องฟ้า	A long way they travelled through the great jungle , Seeing all kinds of wildflowers scattered round like stars.	There were many kinds of flowers scattered round a long way they travelled.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.
32	พอคราวย่อย เขาแสงใน แห่ง แสงแดดอ่อน มณีม้า อ่อนแสง	เดินทางมาลัด พัก ก็เริ่มเหนื่อย จึงพัก แสงแดดร้อน ม้า ก็อ่อนแรง	By and by, the hot sunshine tired them all out; For a little while, they halted to restore their horses.	They got tired by the hot sunshine, then they halted to restore their horses. .	Interpretation	The translator maintains all the meaning of SL but reproduced the different version.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
33	<p>ฟ้งยีน กดแกงอ้อง ฟัง คณาในป่า</p> <p>สาธีกาอ้อง คณาเอียง ส่งเสียง</p>	<p>ได้ยีน เสียงเหล่า นกคค ร้องอยู่ใน ป่า</p> <p>นกสาธีกาส่ง เสียงร้อง นก เอียงจำนวนมาก ก็ส่งเสียง</p>	<p>Tiny red-winged blackbirds trilled singing songs;</p> <p>Nearby sang some mynahs and afar sang pigeons.</p>	They heard the tiny red-winged blackbirds were singing around there and also some mynahs and pigeons sang afar.	Literal	Literal translation was used in this stanza, the translator used word-for-word translation and the meaning of SL still remain in TL.
34	<p>น้นเนื่องก้อง ชุมแซงคอ ก่าน</p> <p>มีทั้ง หงส์ ห่านฮ้าง บิน ผ่ายผ่านผาย</p>	<p>นกกะชุม นก แซงโก่งคอร้อง เสียงดังก้อง</p> <p>ทั้ง หงส์ ห่าน เหยี่ยว บินหนี ไป</p>	<p>In chorus were sounds made by red-necked vultures and wild geese;</p> <p>Swans and crested serpent-eagles appeared flying by.</p>	Red-necked vultures and wild gees sang in chorus. Swan and crested serpent-eagles suddenly frying by.	Literal	Word-for-word translation was used, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
35	เลาะเลียบบ้าง ก็กาง ปลาย่าง เดินทางลัด หอดคอย เนินค้อย	บริเวณรอบๆนั้น นกแก้ว นกกาง เกาะอยู่บนยอด ต้นยาง ท้าวผาแดง เดินทางต่อลัด เลาะเนินเขาลาด ชันและทุ่งราบ	Glimpsing large and tiny parakeets perching in treetops, They galloped along many a mountain range, plain, and hillside.	The glimpsing large and tiny parakeets perched in treetops. Then they galloped along many a mountain, range, plain, and hillside.	Literal	Word-for-word translation was used, and the meaning of SL remain in TL.
36	เห็นแต่ กอยมันเฮื้อ ตาม ทางเขื่อนย่าง ฟังเสียง บ้างกูกเอ็น ะนี่ ฮ้องฮอดผัว	เห็นแต่ กอย มัน เกิดเองธรรมชาติ รกร้าง ตามทาง ที่ดำเนินไป ได้ยินเสียง ตัว บ้างร้อง ะนี่ ร้องหาหมู่ของตน	Overgrown vines of root vegetables were tangled along the jungle trails; Gibbons wailed for husbands While bands of flying lemurs kept summoning souls.	Along the jungle trails which they passed, there were overgrown vines of root vegetables. They also heard the gibbons moaned for husbands. While the lemurs called for their souls.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetic of the words was distort and form of SL was changed. .

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
37	<p>ฟังยิน ตัวกล่าวท้วง ใน เหล่าคอนเฒ่า ฟันเขอ</p> <p>กาเววอน ส่งเสียงสูญ เสียง</p>	<p>ได้ยิน เสียงชะนี ตัวผู้ร้องตอบ จากทุ่งราบ ด้าน โน้น</p> <p>นกกาเหว่า ทั้งหลายก็ส่ง เสียงร้องไปทั่ว</p>	<p>Nostalgic cries from the farther Pampas grass field</p> <p>Were shrill cooing from blackbirds flying by.</p>	<p>Nostalgic cries from the farther Pampas grass field and the blackbirds were cried while they are flying by.</p>	Rhymed	<p>There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.</p>
38	<p>ออกจากหั้น กลายเขตภู ผา</p> <p>พญาผาแดง พักแสงเช่า ม้า</p>	<p>ออกจากป่านั้น ก็เป็นเขตภูเขา สูง</p> <p>ท้าวผาแดง ก็พา ม้าพักเหนื่อย</p>	<p>After they had passed the vast mountainous region,</p> <p>Phadaeng then paused so their horses could recover.</p>	<p>After they passed the vast mountainous region, Phadaeng paused and their horses could recover.</p>	Rhymed	<p>There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
39	ผาแดงท้าว ถามบักสาม จากล่าว ไกลและใกล้ คราวเข็นคัง ใด แท้เด	แล้วถามบักสาม ว่า อีกไกลเท่าใด จึง จะถึง	Thao Phadaeng asked Bag Sam: “How near or far are we to the city? When will we arrive at my dear lady’s palace?”	Thao Phadaeng asked Bag Sam: “How near or far are we to the city? When will we arrive at my dear lady’s palace?”	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
40	แต่นั้น สามงานไหว ทูลราชเร้งไญ ในดงคอน โยชน์ยาวลือ ใกล้	บักสามจึงตอบ พระราชว่า "ระยะทางอีก หลายโยชน์ เดิน ตามทางป่า	Bag Sam humbly reminded His Highness the great king: “It’s so far! many <i>yojana</i> is this forest-	Bag Sam humbly replied to His Highness: "It's very far, more than 16 kilometers is this forest.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
41	ไพรสมณฑกกว้าง พัน ดอนเป็นป่า แสลงถีบม้า ชิถึงเท้าจิม เมือง	ป่าไม้พื้นที่ กว้างขวาง จำนวนพันหุบเขา ทั้งหมดเป็นป่า ถ้าวิ่งด้วย ความเร็วม้า ก็ จะเข้าใกล้เขตเมือง	The forest as vast as a thousand highlands, But if we pace our horses well we'll soon arrive at the outskirts of the city.	A thousand highlands were the forest, if we gallop our horses with a high speed, we will get to the border of the Khmer's city.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
42	ควรที่ ปุณของต้อน ถามนางฮู้ข่าว พอให้ ฮู้ฮ้อมเมือง พระ นางน้องโผดผาย นั้น ท้อน	เห็นสมควรที่ พระองค์จะ จัดเตรียมของ บรรณาการ ให้ นางไ่อ้ เพื่อนางไ่อ้จะได้รู้ ถึงการมาของ พระองค์และทรง โปรดเมตตาใน น้ำพระทัยครั้งนี้	Then, my lord may find out about the royal princess; At this time, it's best to send the presents to please her, sire."	Then you can meet the royal princess. It's a suitable time for you to send her the present, my lord."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
43	<p>ค้อมว่า พระผู้เฒ่า ตกแต่งทูตา</p> <p>ทาจันทรมันน์ แต่งผิวผาง เนื้อ</p>	<p>ครั้นเมื่อ ผาแดง รู้ตั้งนั้นก็ จัดเตรียมของ บรรณาการ</p> <p>แล้วเอา น้ำมันจันทร์ หอมทาตัว</p>	<p>Having the information in mind, Phadaeng tried to prepare a diplomatic plan;</p> <p>He applied sandalwood oil to brighten his complexion.</p>	<p>After Bag Sam said, Phadaeng have a diplomatic plan in his mind. He applied the sandalwood oil to support his complexion</p>	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetic of the words was distort and form of SL was changed.
44	<p>เหลือที่ ผาแดงท้าว พา สามคั่นคั่ง ไปนั้น</p> <p>ยินม่วนแม้ง ซิเห็นแก้ว ยอดนาง</p>	<p>จากนั้น ท้าวผา แดงนำหน้าบัค สามเดินทางลุย ป่าไป</p> <p>แค่คิดว่าจะได้ เห็นหน้านางอัน เป็นที่รัก ท้าวผา แดงก็รู้สึกชุ่มชื่น หัวใจ</p>	<p>Then, Thao Phadaeng led Bag Sam toward the charming lady's city;</p> <p>Hoping to see his precious lady, he had a joyous heart.</p>	<p>Then, Thao Phadaeng led Bag Sam to the city of Nang Ai by hoping with his joyous heart to see her.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
45	พระก็ นำทางเส้น ถึง เมืองน้อยนาค พระบาทเจ้า เสด็จเข้า สอดเมือง	พระองค์เดินทาง ตามเส้นทางที่ นำไปถึงเมือง ของนางไอ่ พระองค์เสด็จ เข้าไปถึงเมือง	Following the road which led to the city of Aikham, The handsome king then entered the grand city.	He travelled along the way to Nang Ai's city, then the handsome king entered the grand city.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
46	สามคว้นฟ้า ถึงช่วง หอบาง ก็จึง ถึงโสมนาง ยอดคำ มะณีแก้ว	บักสามเร่งฝีเท้า เข้าไปบริเวณ เขตปราสาท ก็จึงถึงปราสาท ของนางไอ่ที่ ยอดปราสาท เป็นทองคำและ ประดับด้วยอัญ มณี	Then Sam went with great haste to the palaces and castles To find Aikham's golden hall Above which a tall gem-decorated tower was visible to his eyes.	Then Bag Sam hurried went to the palaces and castle to find the golden hall of Aikham which decorated with a tall gem on top.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetic of the words was distorted and form of SL was changed. .

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
47	<p>บาก็ แผลตนเข้า เถิงหอ เยี่ยมฝ่อ</p> <p>อันว่า สองค่อมเนี้ย เห็น ท้าวเฮียกหา</p>	<p>บักสามเดินผ่าน เข้าไปในห้อง โถง</p> <p>หญิงค่อมนางรับ ใช้สองคนเห็น บักสามเข้า จึง ร้องถาม</p>	<p>When he quietly entered Aikham's golden hall,</p> <p>Two hunchbacked maids saw and called him in to question.</p>	<p>Bag Sam when he quietly entered Aikham's golden hall, the two hunchbacked maids saw him. They called him with questions.</p>	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
48	<p>บาลือเจ้า ผาโพงมาฮอด</p> <p>เชิญเจ้า มาจอดยัง พอ เคี้ยวหมากพลู แคท่อน</p>	<p>"ท่านผู้มาจาก เมืองผาโพง ท่าน มาถึงตั้งแต่ เมื่อไหร่หรือ</p> <p>ขอเชิญท่านหยุด พัก เคี้ยวหมาก พลูเสียก่อน</p>	<p>"Since you've traveled from the city of Phaphong,</p> <p>Pray come inside to chew tobacco and betel."</p>	<p>After you've travelled a long journey, please come inside to chew tobacco and betel</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
49	เจ้ามี เหตุอัน ประการ สิ่งสันใด เชิญพระ ไชกระบวน ความ บอกเยี่ยมพอสู	ท่านมี เหตุร้อน เหตุควันอันใด ขอท่านแจ้งให้ ทราบถึงความ ประสงค์ เพื่อเรา จะได้รู้	If you are in trouble of any kind , Please speak your mind , so we may have some idea."	Please tell us if you have any troubles, so we may give you any help if we can.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
50	เจ้าผู้ นูเหนือหน้า มา ถึงนั่งสาด น้องก็ ปุละวาดไว้ ดอง ถ้าแต่เหิง พี่เฮย	ท่านผู้รูปงาม ขอ เชิญนั่งพักบน เสื่อก่อน น้องปุเสื้อไว้รอ ตั้งนานแล้ว	One said, "Tired travelers, would you care to sit on the mat That I, your sister, prepared for your arrival, dear brothers?"	One said, "Tired travelers, would you care to sit on the mat that I, your sister, prepared for your arrival, dear brother?"	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
51.	แต่นั้น สามท้าวระเทียว ขึ้นเมื่อเทิ่งนั่งลาด แสงตา คมวาดไว้ สาว ล้อมหลุคก็ใจ	คั้งนั้น บักสาม จึงค่อยๆ เดินขึ้น ไปนั่งบนเสื่อ สายต่ายั่วชวนใจ ของบักสามมอง จับจ้องทะลุไป ถึงหัวใจนาง ล้อมทั้งสอง	Sam ascended to the mat and sat down, While his seductive eyes pried to the hearts of the maids.	Bag Sam ascended to the mat and sat down while he stared at the maids with his seductive eyes pried.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.in TL.
52.	สามกล่าวต้าน เบี้ยค่อม สองนาง ยังค่อย สำบายบาง อยู่ทงศีลสร้าง นั้นหรือ	แล้วบักสามจึง พูดกับนางทั้ง สองว่า "อยู่กันที่นี้ สบายดีหรือ	Then, Sam replied to the two maids with hunch backs: "In fact, are you happy, dear ladies, with your virtuous lives?"	Then Bag Sam replied to the maids, to the hearts of the maids. "Are you really happy to live with your virtuous live,"	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
53.	แต่นั้น สองนางเว้า ดอม สามเข้มต่อ ก็พอ อยู่สืบสร้าง ใจ น้องค้อยคง อ้ายเฮย	นางค่อมทั้งสอง ขี้มให้บักสาม แล้วตอบว่า "อยู่กัน สุข สบายดี พี่เอ๊ย	The two maids smilingly said to Bag Sam: "Comfortably, we lead our lives while tending to our duty, dear brothers.	They answered Bag Sam. "We are happy with our lives while tending our duty."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
54.	เพราะเพื่อ สุขดอมเจ้า หอรราชปรางค์ทอง ทุกข์ท้อ ไกลเทียมสอง ห่างสะเทินสามซ้อน	เพราะได้มารับ ใช้เจ้าหญิงแห่ง ปราสาทปรางค์ ทอง มิได้มีทุกข์ร้อน แต่อย่างใด สำหรับเราทั้ง สองเพียงแค่นี้ ไม่มีคู่ร่วมห้อง เท่านั้น ที่ทำให้ เป็นทุกข์	In the royal golden hall, we're called to attend to our noble lady ; The only trouble, for us, is that we have no virtuous families.	We served our noble lady in the royal golden hall, there is the only trouble for us that is we don't have any virtuous families.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
55.	ทุกข์แต่ นอนในห้อง ปราศทองเดียวคึก บ่ได้ มีคู่ช้อน นอนแล้ง เป่าคาย นั้นแล้ว	ทุกข์เพราะนอน ในห้องคนเดียว ไม่มีคู่รักร่วม นอน ได้แต่นอน อยู่คนเดียวด้วย	Unhappy, we sleep alone in our golden chambers ; Not having loved ones near, we face merely loneliness.”	We are unhappy to sleep alone in our golden chambers, don't have any loves one beside us. We are very lonely.”	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
56.	แต่นั้น บาบญ่ตัน คอม นางเปี้ยค่อม สากซ้อมบ่ห่อนขาดคก เข้า เขี่ยเหล่าซิดาหนุ ได้รือ	จากนั้น ผาแดง พูดต่อนางรับใช้ ทั้งสองว่า สากตำข้าวจะไม่ มีครกได้หรือ ชั่ง ข้าวไม่มีหนูมา กินข้าวได้หรือ	Then the monarch responded to the hunchbacked maidens; “Tis strange, dear maidens, for a mortar never parts with a pestle For pounding rice; nor little mice with a rice granary.	Then Phadaeng said to the two hunchbacked maidens. "This is strange, for a mortar cannot parts with a pestle, how can the pounding rice don't have any mice with a rice granary.	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL, but the form of SL is changed, the translator added a hemistich to describe more meaning in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
57	ปูปลา บ่ห่อนขาดน้ำ นทีหลวงบึงโบกซ์ โลกบ่ ห่อนขาดต้นไม้ ยางคู้วางสูง	ปูและปลา จะ ขาดน้ำ ได้หรือ ภูเขาไม่ขาด ต้นไม้ หรือต้นไม้ ยางสูงๆ	Crabs and fishes can't survive without water in swamps, ponds, or rivers; Forests never lack tall hardwood trees, either.	Crabs and fishes cannot survive without water. Forests don't have any tall hardwood can't be called forests.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
58	ดงบ่ ห่อนขาดผึ้ง ดง หลวงบ่ห่อนขาดหมาก แห้ง แกงส้มก้อย หมากนาว น้อยหากยัง ดอกเด	ป่าไม่อาจขาดผึ้ง ป่าดิบไม่อาจ ขาดหมากแห้ง ได้ แกงส้ม หรือ ก้อย ถ้าใส่ มะนาวน้อย ก็ ไม่ใช่แกงส้ม หรือก้อย	Wood never lack beehives, while great jungles never lack medicinal roots; <i>Kaeng som</i> and koi will be spoiled without limes.	Beehives are always in wood and the medicinal roots are always in the jungles. <i>Kaeng som</i> and koi will be spoiled without limes.	Literal	Literal translation was used in this stanza, the translator translated word-for-word and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
59.	<p>ชาติที่ แปวชะเลนน้ำ นะ ที่หลวงปู่เงินขาด</p> <p>ชาติที่ เป็นเชื้อหน่อฟ้า ฝั้วซื่อนหากษิมิ นื่องเฮย</p>	<p>ทะเลและ มหาสมุทรต้องมี น้ำมากหลายไม่ ขาด จึงจะ เรียกว่าทะเลและ มหาสมุทร</p> <p>เราเป็นทายาท ขององค์อินทร์ ทำไมจึงจะไม่มี คู่หละ นื่องเฮย</p>	<p>With the seas and oceans come grand rivers as a rule;</p> <p>Why, with many heavenly descendants,</p> <p>Do you have no husbands, dear sisters?"</p>	<p>It is a rule, the seas and oceans come grand with a river. Why do you have no husbands, dear sisters?"</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
60	แต่นั้น สองค่อมเบีย นางนาถห้วชม เอาแต่ สมภารนาง ชี เลื่อมมุงฟุ้งข้า	เมื่อนางรับใช้ทั้ง สองได้ยินผา แดงกล่าว เช่นนั้น ก็ ห้วเราะ เป็นเพราะบารมี ของเจ้าหญิงนาง ไอ่ ที่ปกคลุมอยู่ เหนือเรา	Then, the two hunchbacked maidens cordially laughed in return; “Under her royal protection, we’re permitted To trust our honorable lady to roof us.	The two hunchbacked maidens laughed at his question and said, "We are under the royal protection and we trust our honorable lady to roof us.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
61	เป็นธรรมดาแท้ จอม พระนางยังขม่อม เพื่อนหาก คุ่มไพรฟ้า แลงเช่าอยู่เย็น	เป็นธรรมดาของ เจ้าฟ้าหญิง ที่ดูแลไพร่ฟ้า ตลอดเช้าถึงเย็น	And it's quite natural for the royal supreme princess To ble ss her subjects directly, be it evening or morn."	It is normally for the royal princess to take care of her subjects all the times."	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
62	เป็นสันใจเชื้อเจ้า เดินทางคั่นควน มานี้ มีเหตุฮ้อน สังกับอก ความ แต่ทอน	ทำไมท่านจึง รีบเร่งเดินทาง คั่นคั่นมาไกลถึง เพียงนี้ มีเหตุควนอันใด ได้โปรดบอกเรา ให้ทราบ	"Now what trouble has driven you To travel so far? Pray, let us know."	"Now, please let us know, what trouble has driven you to travel so far?"	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
63	แต่นั้น ผาแดงว่า คอม นางเป็ยค่อม เพื่อข้อย บ่ได้เดือดร้อน ก็ใจแท้สิ่งใด น้อยเฮย	คังนั้น ท้าวผา แดงจึงตอบนาง รับใช้ว่า เราไม่ได้มีเรื่อง เดือดร้อนสิ่งใด แม่เอย	Then Phadaeng said to the maidens with hunchbacks : “ In fact , I have no trouble at all, dear sisters.	"In fact, I don't have any troubles dear sisters." Phadaeng said to the hunchbacked maidens.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words are not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
64	ทอว่า อยากเห็นนาค น้อง นางไอ่ใจเมือง นั้น แล้ว จึงได้ คอมตนมา สอด นางแพงแก้ว	แค่หวังจะเห็น หน้านางไอ่ เท่านั้น จึงได้ พาตัวเอง มาหานางอัน เป็นที่รัก	Wishing to see the royal lady, the city's sweetheart, Nang Ai , I command myself to travel to my precious lady.	I just wishing to see the royal lady, Nang Ai. I command myself to travel to my precious lady.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words are not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
65	ขอให้ไปข่าวน้อง นาง ไอ่แพงศรี ได้มี จอมผาโพง ค่วน มาถึงน้อง	ขอให้นางทั้ง สองไปแจ้งข่าว ให้นางไอ่รู้ ว่าพระราชจาก เมืองผาโพง มา เยี่ยม	Please go give the news to Nang Ai, the lovely princess That the supreme king of Phaphong has come to see her.	Please go give the news to her that Phaphong's prince come to visit her here.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
66	อวนได้ มีของต้อน จอม นางแพวฮอด นำถวายยอดแก้ว นาง น้อยไอ่คำ แลนา	และมีของ บรรณาการมา มอบให้กับเจ้า หญิงไอ่คำด้วย	I also brought presents, to attend her audience, And to present them to the supreme gem, Nang Aikham.	I also brought presents, to attend her audience and present them to the royal Aikham. .	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
67	นำมา เป็นของค้อน ใจ เมืองพอสว่าง ตางให้ เป็นพี่น้อง พอ ชื่อห้อยยาม	นำมาเป็นของ ฝากเจ้าหญิง เพื่อเป็นสื่อสร้าง สัมพันธไมตรี ให้ไปมาหาสู่กัน ได้	There are greeting tributes to the beautiful sweetheart of the city; They are my representatives to bind us close together.	There are greeting tributes to the Princess and they are my representatives to bind us close together.	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL. The translator explained "พอ ชื่อห้อยยาม" as "to bind us close together"
68	ตามก็ใจแท้ ผาโพงเที่ยว แ่ว ขอนาถน้อง นางแก้ว โศคผาย	ถ้าเจ้าหญิง ต้องการจะไป เที่ยวเยี่ยมเยือน เมืองผาโพงก็จะ เป็นที่ยินดียิ่ง ขอให้เจ้าหญิง โปรดเมตตา ปราณี	And she's welcome to Phaphong whenever she pleases; So, please inform your supreme princess that I beg for her friendship.	If she needs to visit Phaphong, she's welcome. So, please let her know that I beg her friendship.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
69	<p>พอได้ แปงขัวขว้าม ตระพานทองเทียวท่อง</p> <p>เมืองสองฝ้ายก้า กะใด เกี่ยวก่ายกัน นั้นแล</p>	<p>พอที่จะเป็น สะพานทอง เชื่อม สัมพันธไมตรี</p> <p>สะพานนั้นจะ เป็นบันไดให้กับ ทั้งสองเมือง</p>	<p>Like a connecting ladder, we'll build a golden bridge.</p> <p>A bridge well-trodden between the two cities.</p>	<p>To be like a connecting ladder, we'll build the golden bridge between the two cities.</p>	Blank verse	It doesn't have any concern about formal features of such as rhyme, rhythm.
70	<p>ขอให้ นื่องค่อมเปี้ย นำ เครื่องบัณฑการ</p> <p>นำไป ถวายนางคาน ค่อย วอนขอไหว้ แต่ท่อน</p>	<p>ขอให้นื่องค่อม ทั้งสอง นำ เครื่อง บรรณาการ</p> <p>ไปถวายแด่นาง ไอ้ด้วยเถิด</p>	<p>So please, dear maidens, take these emissary presents</p> <p>To present to the princess with special respect and regards."</p>	<p>So, please take these tokens to present to your highness majesty with my special respect and regards.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

Chapter 10 The Two Phya Naga Break Their Union and Fight

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
71	เมื่อนั้น สุวรรณนาคได้ เยี่ยมพ่อสุทโธ สันโดจา เสี่ยวแพงแลง เซ้า	เมื่อนั้น สุวรรณ นาคราช ได้มา เยี่ยม สุทโธ นาคราช ว่าสุขสบายดี หรือไม่	Then Suwan Naga planned to visit his friend, Suttho Naga To find out how his friend was.	Then Suwan naga planned to visit Suttho Naga, his beloved friend, to find out how his friend was.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
72	แต่ก่อน บั้นพุดใหญ่ให้ ปุ่นส่งเทิงใจ สันโดจา จึงส่งมาพอ น้อย	แต่ก่อน แบ่ง ของชิ้นใหญ่ให้ ก็ เป็นที่พอใจ แต่ทำไมถึงส่ง เนื้อชิ้นน้อยที่ให้ นี้กลับมา	“Customarily, he was satisfied by the big portion sent; What then does he mean in sending back this lean portion?”	"Why he sends me back the lean portion which I sent him? Normally, he was satisfied by the big portion sent.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
73	<p>กูไป โยมเลียแก้ สหาย แพงใจม่อ</p> <p>ขอให้ เว้าเงื่อนข้อ เห็น แจ่งชีสว่างใจ ดอกนา</p>	<p>กูจะไม่ยอม อดทนต่อความ ไม่จริงใจของ เพื่อนรักแล้ว</p> <p>ขอให้ พุดเหตุผล มาให้หายข้อง ใจ</p>	<p>I can't tolerate my best friend's frivolity;</p> <p>Thus, I'll demand clarification so everyone can be relieved."</p>	<p>I can't tolerate my best friend's frivolity, so I need to know his reason for everyone can be relieved."</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
74	<p>ค้อมว่า แล้วสุวรรณาค องค์ธรรม</p> <p>ก็จิง นำไปถึง สอด เขื่อนสหายแก้ว</p>	<p>คิดดั่งนั้น สุวรรณนาคราช ผู้ทรงธรรม</p> <p>จึงเดินทางไปถึง เมืองของเพื่อน รัก</p>	<p>Thinking thus, the virtuous <i>naga</i> king, Suwan Naga Lord,</p> <p>At once took his course to the royal court of his friend.</p>	<p>Suwan <i>Naga</i> Lord thought that he took his trip to visit his friend.</p>	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
75	บัดนี้ เคืองใจแท้ สหาย แพงอายเสียว แท้แล้ว เป็นสิ่งนี้ เมืองบ้านชិ หม่นหมอง เสียวเฮย	ตอนนี้ เราชุน เคืองใจ เพื่อนรัก ของเราเสียวจริง ถ้าเป็นอย่างนี้ บ้านเมืองจะไม่ เป็นสุข แน่แล้ว เพื่อนเอย	“Now I am a trifle offended, my beloved and best friend; This may lead our cities into dark trouble, dear friend.	"Now, I'm very angry with my best friend and this may lead us into troubles, dear friend.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
76	อันว่า หนองใหญ่กว้าง น้ำซิวขาดเงินวัง เสียวได้ คอมีใจซัง ลัง โคเงินขึ้น	ด้วยว่า หนองน้ำ กว้างใหญ่ น้ำจะ แห้งขอด เพื่อนรักได้ มีใจ โกรธเคืองเรื่อง โค ทำไม่ถึงคิน ขึ้นนี้อกลับมา	Our great swamp may promptly run dry. What angered you to make you return the portion?	Our great swamp may promptly run dry. What angered you to return portion?	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
77	คิดว่า เอือนเดียวพุ้น แลงกายเสมอกาก กัน นั้ สังเป็นหลากแท้ จิ้นจิ้น เก๋าคีน นั้จจา	คิดว่าอยู่บ้าน เดียวกันมีความ เสมอกากเท่า เทียมกัน ทำไมถึงส่งคีน จิ้นเนื้อกลับมา	Considering our households one, I divided lunch or dinner equally; My friend, it's so unlike you to return your portion.	I divided lunch or dinner equally because we are the one household. Why my friend doesn't like the portion and return it?	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetic of the words was distort and form of SL was changed.
78	อย่าให้ คะคาดฮ้าง ขอ ขอค้ำแพง แลงกายเฮา ส่งกันแลง เช้า	อย่าให้เป็นเวร เป็นกรรมผูกกัน เลย เพื่อนรัก เรามีของกินสิ่ง ใดก็ส่งมา แบ่งปันกันทั้ง เช้าและเย็น	We have never neglected to scrape up our precious finding; And evenings and morns, we fondly send dinners and lunches.	We fondly send dinners and lunches every day and do not have any alienations.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
79	ยามกินเข้า มีแกงก้อย ลาบ มีบาปเบื่อง สั่งขึ้นชั้นต่อ เฮา เสี่ยวเฮย	ถึงเวลากินข้าว มี แกง ลาบ ก้อย มีเรื่องอันใด ทำไมถึงกินขึ้น เนื้อให้แก่เรา	When it's time to eat, we feast on <i>kaeng</i> , lab, and koi, What annoyed my friend to send me back your portion?	When we have <i>kaeng</i> , lab, and koi. We send it to him on mealttime. What's annoyed my friend to send me back the portion?	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
80	ขอจอมเจ้า สหายแพงไข ต่อ พอให้ หายสว่างฮ้อน ใจสั้นต่อกัน	ขอให้เพื่อนรัก บอกเหตุผลเรา มา ให้หายข้องใจ ต่อกัน	Pray, my kingly and beloved friend, explain your reasons To lesson my worries and free ourselves from offenses.	Please tell me your reason, my friend. I will relieve my worries and free ourselves from offenses.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
81	อย่าเห็ดผัน หน้าหิ้วคิ้ว จิกตาตอม ขอเชิญ จอมหัวพระ ค่อยจาไซข้อ แต่ท่อน	อย่าทำเป็นหน้า นี้ว คิ้วขมวด ขอเชิญ เหนือหัว ค่อยพูด ค่อยจา กัน	Please don't wear such an angry expression, frowning or knotting your eyebrows: Please reply by degrees, to my queries, Supreme Royal Lord,	Please reply me with your honor, don't be angry and frowning or knotting your eyebrows.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
82	พอให้ หายโงยฮ้อน ใน ใจเป็นสว่าง เขาอย่า ได้ขาดอ้าง มะ โนม้างแตกกัน	พอให้หายคลาย ร้อนใจ เราอย่าได้ ผิดใจ และตัดขาด ความสัมพันธ์ กันเลย	So that we may erase any hateful offenses. Please don't become distant or disband our friendly ties."	Please don't break off our relationships, we may delete any hateful offenses.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
83	เมื่อนั้น สุตโชนาค ไหว้ สุวรรณนาคสามที ก็จึง จาคำควร ต่อสหาย แพงเจ้า	จากนั้น พระยา นาคสุทโช ยก มือไหว้ พระยา นาคสุวรรณ สามครั้ง แล้วจึงตอบ คำถามของสหาย รักพระยานาค สุวรรณ	Then Suttho Naga wai Suwan Naga thrice Before he cited rhyme and reason to his one beloved friend.	Suttho Naga wai Suwan Naga three time before he answers his beloved friend.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
84	เฮาก็ กินแห้งด้วย อา หารชิ้นตอน เลี้ยวเฮย กินบ่ได้ จำให้ส่งคืน	เราก็สงสัยเรื่อง ชิ้นเนื้อที่ให้มา เรากินชิ้นเนื้อ นั้นไม่ได้ จึงต้อง ส่งคืน	"I am also displeased with this questionable meat, dear friend; I have to return the meat because I just can't eat it.	"I am not satisfied with the meat you sent to us and I cannot eat it then I've sent it back to you.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
85	<p>เฮาได้ ช้างขนน้อย ปั้น กินพออิ่ม</p> <p>เหม็นนี้ ขนใหญ่แท้ ปั้น น้อยกว่าหลัง นั้นแล้ว</p>	<p>เราได้ ช้างที่มี ขนน้อย แบ่งกัน กินจนอิ่ม</p> <p>แต่ตัวเหม็นนี้ ขน หนาตัวใหญ่แท้ แบ่งมาให้ น้อยกว่า</p>	<p>Almost spineless, an elephant I caught was shared equally;</p> <p>But this porcupine, with too many spines, is suspiciously light in portion.</p>	<p>I caught a spineless elephant; I gave you equal portion but why you gave me the light portion with too many spines of porcupine.</p>	Literal	<p>Literal translation was used in this stanza, the translator translated word-for-word and the meaning of SL remain in TL.</p>
86	<p>เห็นว่า ตัวหาได้ ปั้นกิน หลายเพื่อ</p> <p>บ่เชื่อแท้ สหายเจ้าเคียด ซัง เจ้าเฮย</p>	<p>เห็นว่า ท่านหา มาได้ เลยแบ่งไว้ เยอะกว่า</p> <p>เราโกรธเคือง ไม่เชื่อคำพูดที่ ท่านพูดมา</p>	<p>Having been the hunter, you honored yourself with a larger portion:</p> <p>I can hardly believe that you deeply loathe me, dear friend.”</p>	<p>You think, you are the hunter, so you deserved to get the big portion and gave me the little one. I can't hardly believe you anymore.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
87	สุวรรณนาคเจ้า เว้าม่วน ทันใจ เฮาบ่ เต็งตาชู เก็งกัน เสมอแท้	พระยาสุวรรณ นาคราช ตอบ กลับด้วยคำตอบ ที่น่าฟังพอใจว่า เราไม่คิดโกง ตาซึ่งหрокนะ เราชั่งน้ำหนักให้ ทั้งสองข้างเสมอ กัน	Suwan Naga king pleasingly answered thus: “I have never muddled the balance, so each one has an equal share.	“I have never muddled the balance, so each one has an equal share.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
88	แนวตัวมันน้อย ขนมัน หากใหญ่ เลี้ยวเฮย เฮาบ่ คืดโลกเลี้ยว รัง ร้าวเลี้ยวแพง ดอกเด	ตัวมันมันน้อย แต่ขนมันเยอะ เพื่อนเฮย เราไม่ได้คืดโลก มากให้ผิดใจกับ กับเพื่อนหрок นะ	It's a small beast, with so many spines, my friend; I never intend to be greedy or be dishonest with so many spines, my friend;	The porcupine is small with many spines. I never be greedy or cheat you, my friend.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
89	แต่ก่อน ชื่อว่ากฤษ โรซัง ตัวหลวงสัตว์ ใหญ่ ชิ้นมากล้น ขนให้เสียว สหาย	ครั้งก่อน คือช้าง หลวงตัวใหญ่ เนื้อเยอะ เอามา แบ่งให้เพื่อน	In the past, we had an elephant, a truly gigantic beast, And its meat was enormous; thus, I could give profusely, my friend.	In the past, we had an elephant, a really big animal. And its meat was enormous, so I can give you a large portion,	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
90	ตัวนี้ เอ็นว่า "เหม็น" ขนแหลมเป็นขวาก ชิ้นบ่ มากแท้แท้ ปั้นให้ ต่อกัน นั้นแล้ว	ตัวนี้เรียกว่า "ตัว เม่น" ขนแหลม เป็นหนาม เนื้อน้อยจริงจริง แบ่งให้เท่ากัน นั้นแหละ	This animal is called a 'porcupine,' whose sharp spines are stiff and erectile; Thus it's likely that its meat is little, but I divided it equally."	but this animal is called "a porcupine" whose sharp spines are stiff and erectile. Its meat is little, but I divided it equally."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
91	สุวรรณนาคเว้า ต่อเสียว บ่ฟังคำ ตั้งอำพลาง ความกินอย่า จางต้าน	พระยานาค สุวรรณนาคบอก แต่เพื่อนไม่ ยอมรับฟัง อย่าใส่ความ ว่า เราเก็บเนื้อไว้	Suwan Naga tried to explain, but his friend ceased to listen: “Please don’t say that I’ve hidden food from my good friend.	Suwan Naga tried to explain, but Suttho Naga doesn't listen. "Please don't say that I've hidden food from you, my good friend.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
92	ชูคนชูหาญแท้ หากิน คนละแห่ง คิดว่า เป็นเสียวแพง ขนาดแท้สังขีได้แตกกัน	ต่างคนต่างกล้า หาญ หากินกัน คนละที่ คิดว่า เป็นเพื่อน แท้ เสียใจจริงๆ ที่ต้องมาแตกกัน	Each of us is truly virtuous and brave; we'd have hunted separately, But it's shameful to break the unity of a truly long friendship."	We are both virtuous and brave, we'd have hunted separately, but it's shameful to break the unity of a long friendship."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
93	อันว่า สุธโทนาถเจ้า ใจ เบือนแขนงหน้าย คิดเคียดเค้าน ขนหมั่นบ่ เซา	ด้วยว่า พระยา นาถสุทธโท มีใจ ออกห่างเพราะ หมางใจ คิดโกรธเค้าน เรื่องขนเม่นไม่ หาย	As for Suttho Naga lord, the ceaseless thought of the spines Truly mortified his whole being; increasingly, he felt aggravated.	Suttho Naga lord thought of the spines all the time, so he felt aggravated.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
94	เลี้ยวอย่าว่า คำเสียด หนาหู แท้นา ให้ฟ้าว คินเมื่อโสง อย่า มาจากอ้าง	เพื่อนอย่าพูด คำ เสียดสีซ้ำๆ ให้รีบกลับ บ้านเมือง อย่ามา พูดแก้ตัว	"Don't you prate these hateful words, dear friend: Go home at once! I'll listen to no more excuses.	"Don't say these hateful words again, dear friend. Go home at once! I won't listen any of your excuses.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
95	มันเป็น คำพรางล้อ ขอ ตนสมเสียด เคียดว่า เอาเปรียบแท้ บ่ จาต้านท่อย ไ้แท้แล้ว	มันเป็นคำแก้ตัว ให้ตัวเองคูดีขึ้น เท่านั้น เราโกรธว่าเรา จะไม่พูดกับคน ที่เอาเปรียบเรา อีก	Your words are truly deceitful blusters; Being slighted, I'll never speak to you, for you have exploited me."	Your words are insincerely, I'll never speak to you, for you have exploited me."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
96	สุวรรณนาคเจ้า หนีคืน เมื่อเป่า เสียวบ่เชื่อเจ้า ไ้แท้แล้ว หนี	พระยานาค สุวรรณจึง กลับคืน บ้านเมืองของ ตน ด้วยเพื่อนรักไม่ เชื่อใจ แล้วยังไ้ หนี	Suwan Naga lord sought his way home; Since his friend failed to trust him, he had to go home.	Suwan Naga lord had to go home because his friend didn't trust him.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
97	คืนเมื่อห้อง เขื่อนตนจึง เคียด เสียนี่ สับบึงเบียดให้ ภู ได้หน้ายแหนง เคนอ	มาบ้านเมืองของ ตน ด้วยจิตใจที่ เคียดแค้น เพื่อนกัน ทำไม ถึงบังคับให้ ต้อง หมางใจกัน	Returning to his dwelling, the <i>naga</i> king grew infuriated: "How my friend provokes me is truly disgusting!"	Suwan Naga reached his home with his anger. "How my friend provokes me is truly disgusting.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
98	ชู้คนชู้เป็นพญาแท้ สัก ทำใจม่อ กันนอ ชู้คนชู้เป็นเชื้อหนอฟ้า ไผกล้ำหากซิเห็น	ต่างคนต่างเป็น จอมกษัตริย์ ทำไมถึงเป็นคน ใจคับแคบ ต่างคนต่างเป็น เชื้อสายกษัตริย์ ใครเก่งกล้ากว่า กันก็จะไ้รู้	Each is a heavenly descendant: how can be he so gullible? True <i>Phya</i> are we, so soon we'll see who'll be more powerful.	How was he so gullible? We both are true <i>Phya</i> , so soon we'll see who'll be more powerful.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
99	เป็นพญานี้ พิจารณ์ให้ ถ้วนถี่ ดีดาย เล็กและตื้น ดีฮ้ายส่องบ่ เห็น ได้แล้ว	คนเป็นเจ้า แผ่นดิน ควรมี ความคิดละเอียด รอบคอบถ้วนถี่ ลึก ตื้น ดีร้าย มองแค่ภายนอก ไม่เห็นได้	As a true king, one must scrutinize things thoroughly , For we can't see through the deep or the surface of the base or divine.	A true king must scrutinize things thoroughly if we can't see through the deep or the surface of the base or divine.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
100	สังเว้าโอดกล้า หาหอก ทวนลา เดนอ สองฮาเฮา บ่เบิ่งกันเมื่อ หน้า	ทำไมต้องพุด อวดเก่ง หาเรื่อง หาราว กันค้าย ทำให้เราทั้งสอง มองหน้ากันไม่ ติด	Why are we impudent and boastful of the dreadful spears and lances? We will never glance at each other's countenance again!	Why are we impudent and boastful of the dreadful spears and lances? We will never glance at each other's countenance again!	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
101	เป็นพญาให้ สังกะหอง ต้องโทษ ดีและชั่ว บ่หมายได้เพ็ง กัน	การเป็นกษัตริย์ ปกครองผู้อื่น ต้องพิจารณา ลงโทษ ดีหรือร้าย ว่ากัน ไปตามความ เป็นจริง อย่าหวัง ที่จะมีการ เข้าข้างกัน	Being a truly lord, one ought to find rightful ways; One must be able to recognize both vices and virtues.	The true king ought to find the right way to judgment and honest.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words are not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
102	มีแต่ บิดเบือนเว้า โทษา แข็งข่ม สันทานเว้า คำฮ้ายเคียด เค็ม เदनอ	ถ้าพูดด้วยความ โมโห คำพูดนั้น ก็จะบิดเบือน จากความเป็น จริง จะมีแต่พูดข่มขู่ คำร้ายๆ ความ โกรธเคือง	When stubborn anger overrules, truthful words are twisted; Friends may exchange hateful and bitter grimaces.	When you speak with the anger, the truly words are twisted. And friends may give biased.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
103	<p>จักเอา ทวนลาง้าว ปืน ไฟยิงไล่</p> <p>เด็กเกิดขึ้น เมืองบ้านมุ่น ทะลาย นั้นแล้ว</p>	<p>จะต่อสู้กันด้วย ทวนและง้าว ปืน ไฟไล่ ยิง</p> <p>ให้เกิดสงคราม ทำให้บ้านเมือง พังทลายเลยหรือ</p>	<p>Next, they may chase each other with sabers, lances, and gunfire;</p> <p>When the vile war takes places, every part of the city will be destroyed."</p>	<p>Then they may fight each other with sabers, lances, and gunfire and the great war takes places, every part of the city will be destroyed."</p>	Literal	<p>Literal translation was used in this stanza, the translator translated word by word and the meaning of SL remain in TL.</p>
104	<p>แต่นั้น สุวรรณนาคเจ้า คืนเมืองสอดที่</p> <p>ท้าวที หันที่ไว้ เวียง ด้ายอินหนา</p>	<p>เมื่อ สุวรรณ นาคราช เดินทาง กลับถึงเมืองของ ตน</p> <p>พระองค์ก็ปิด กำแพงเมืองให้ แน่นหนาขึ้น</p>	<p>As Suwan Naga king reached his city,</p> <p>He closed his gates and reinforced pillars and bulwarks.</p>	<p>As Suwan Naga reached his city. He closed the city gates and reinforced pillars and bulwarks.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
105	บาโคห้าง คาคีตคแต่ง แสงประทีปได้ เวียง กว้างเฮือเฮือง แท้แล้ว	เหล่าพละนาคที่ ละจากการศึก ก็ ถูกเรียกเข้า ประจำการ แสงโคม แสง ประทีป แสงใต้ ลูกสว่างโชน รอบเมืองอัน กว้างใหญ่	His <i>naga</i> were organized to devise such arrangement: Lamps and torches were implemented To shed glowing light throughout the wide city.	The wide city was light up with the lamps and torches. He organized his <i>naga</i> army to devise such arrangement.	Interpretation	The meaning of the SL still remains in TL but the form of SL is changed, the translator added a hemistich to describe more meaning in TL.
106	อันว่า จอมกะษัตริย์เจ้า สุทโชนาคราช คิดหลากแท้ เคืองแค้น เคียดเค็ม	กล่าวถึง จอม กะษัตริย์เจ้าสุทโ ชนาคราช คิดถึงเรื่องนี้ ตลอดเวลาและ โกรธเคือง สุวรรณนาคราช เป็นอย่างมาก	Meanwhile, the supreme lord Suttho, the royal <i>naga</i> king, Continuingly contemplated his hateful anger.	Meanwhile, Suttho Naga continuing thought about his hateful anger.	Literal	Word-for-word translation was used, and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
107	<p>กูจัก ผันตีบบัง เอาให้ ส่วนกินงาย</p> <p>พระจิง จักฝายเบื่อง เต้า ยี่โฮมพล</p> <p>เสนาหลาย หมูโยธาท้าว พลหมูโยธา</p>	<p>กูจะ ตอบโต้บัง เอาให้หน้าหงาย ไปเลย</p> <p>พระองค์จิง จัก กองกำลังเตรียม พล</p> <p>ทั้ง เหล่าเสนา พลหมูโยธา</p>	<p>"I will go to demolish his city before our late morning meal."</p> <p>Gathering his <i>naga</i>, Phya Suttho organized an army</p> <p>Of many courtiers and soldiers of low ranks.</p>	<p>He said, "I will go to demolish his city before our late morning meal." Then, he organized his <i>naga's</i> army.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
108	<p>อันว่า ชาวเมืองกำ สุวรรณนครขานตอบ</p> <p>ผิดชอบไว้ เมืองบ้านชี ห่างกัน</p>	<p>ด้วยว่า ชาวเมือง สุวรรณนคร เมืองฝ้ายไต้ขึ้น ก็ตอบรับเข้าร่วม ในการสงคราม นี้</p> <p>เมืองพี่น้องที่มี ความสัมพันธ์ อันดีต่อกันกำลัง จะแตกกัน</p>	<p>As for Suwannakhon city, the king told his people</p> <p>That the two cities were no longer friends.</p>	The king of Suwannakhon city, the south city, told his people That the two cities are enemy.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
109	<p>เพราะเพื่อ มั่งสังขึ้น ปา พังเป็นเหตุ แค้นา</p> <p>ขงเขตกว้าง เมืองบ้านชี มุ่นผง</p>	<p>สาเหตุมาจากขึ้น เนื้อที่แบ่งกัน</p> <p>บ้านเมืองจะ พังทลายเป็น ฝุ่นผง</p>	<p>"Alas! Our city may be pulverized</p> <p>Merely by the dispute over dividing meat between friends."</p>	Finally, this war will destroy everything in our city because of the unfair dividing portions.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
110	<p>ค้อมมาแล้ว เขียวไพร โยธา ไหลนองมา ดังทราย ไหลแล้ง</p>	<p>คิดแล้ว จึงเรียก ไหลพล มากมายหลาย ลาก เหมือน ทรายแห้ง</p>	<p>Having said thus, the virtuous <i>naga</i> ruler gathered his <i>naga</i> army; Readily the <i>naga</i> flowed in like dry sand;</p>	<p>Then, the Suwannakhon <i>naga's</i> king gathered his <i>naga</i> army, they were ready came in like dry sand.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
	<p>แยงหนห้อง นาโคนาค ใหญ่ มาน้อมไหว้ พญาเจ้านั่ง เมือง</p>	<p>มองไปทางไหน มีแต่นาคน้อย นาคใหญ่ มากราบไหว้ พระยานาค สุวรรณ</p>	<p>NIL NIL</p>	<p>NIL</p>	<p>NIL</p>	<p>NIL</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
111	สันโดแท้ จอมเมืองผาย โศค นั้นท่อน พระไต่ มีเหตุฮ้อน ประการแท้สิ่งใด นั้นเค้	แล้วถามว่า พระองค์ผู้ทรงมี เมตตา เกิดเรื่อง อันใดขึ้น พระองค์มี เหตุร้าย อันใด เกิดขึ้น	"What's happening, my supreme King who's so kind? What distressful thing is troubling our lord so?"	"What's happening? They asked their king. What's trouble you, my lord?"	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
112	แต่นั้น สุวรรณาค้าน จาคอโยธา บัดนี้ เศึกใหญ่ฮ้าย บังเกิดเต็มเมือง	สุวรรณนาคราช จึงตอบเหล่า ทหารของ พระองค์ว่า "ตอนนี้กำลังจะ เกิดศึกใหญ่ใน บ้านเมืองของเรา	Then, Suwan Naga replied to his fine soldiers' inquiries; "Presently, the great evil war threatens our city my people.	Then, Suwa Naga answers his soldiers." The great evil war will happen in our city,	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
113	อันว่า จอมสุทโธ เลี้ยว แพงเคื่องแค้น เคียดว่า กินชิ้นเหม้น เหม้นกุยขนใหญ่	เพราะเหตุที่พระ ยาสุทโธนาคราช เพื่อนรักเรานั้น โกรธเคื่องเคียด แค้น เมืองพี่น้องที่มี ความสัมพันธ์ อันดีต่อกันกำลัง จะแตกกัน	The Supreme Suttho lord who was my closed friend Is offended, believing that I cheated over the meat of a guileful porcupine.	because of Suttho Naga king, my close friend. He believed that I cheated the porcupine's meat.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
114	ไหลหลังเข้า โยธาทำว ขาดเมือง ว่าคาย พระก็ เคื่องใจแท้ ช้งเฮา เคียดเคื่อง	จึงรวบรวมพล ทหารเข้ามาเพื่อ จะแย่งชิงเมือง พระองค์ก็โกรธ เคื่อง เกลียดเรา	Infuriated at me, he becomes revengeful; With his bountiful army, he attempts to take over our city.	So, he angered and needed to revenge. He attempts to take our city with his bountiful army.	Interpretation	The meaning of the SL still remains in TL but the form is changed. (Version of TL changed.)

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
115	ว่าจัก เสี่ยงต่อสู้ ล่าง้าว หอกทวน	เลยจะต่อสู้ ฟาด ฟันกันด้วยง้าว หอกและทวน	Thus, he challenged us to fight with mighty sabers, lances, and spears.	He challenged us to fight with sabers, lances, and spears.	Poetry in Prose	There are two lines for a stanza, but the translator expressed only a hemistich for this verse.
116	จากความฮ้าย โกรธอ้าง โอด โทษบ่ สมล้ำถ้าน เสีย บ้านคอบกิน แพ้แล้ว	พูดจากด่าร้าย โกรธเคือง ความผิดไม่สม กับที่จะต้องเสีย บ้านเสียเมือง	Uttering angry words, impertinent he became; What a shameful reason, to lose one's city because of food.	He was a rude person and spoke with anger. What a shameful reason to lose one's city because of food.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
117	เฮาก็ ไปอนไหว้ สหาย แพงเคียบบ่สว่าง เว้าโอดอ้าง เมืองบ้านชิ มุ่นผง เจ้าเฮย	เราก้ไปขอร้อง เพื่อนรักให้หาย โกรธ พูดข่มขู่ว่าจะ ทำลายบ้านเมือง ของเราเสีย	I went to plead with my stubbornly angry friend Who impudently wants to pulverize my city.	I went to declare my angry friend who impudently wants to pulverize my city	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
118	เพื่อนแต่งทูตาใช้ มา บอกสัญญา ว่าจัก เลี้ยวศึกเมือง ได้ แตกคืดาค้อน	เพื่อนให้ทูตมา บอกข้อตกลง ว่าจะทำศึก สงครามเมืองให้ แตกพ่ายกันไป ข้างหนึ่ง	A messenger was sent to make the announcement: His <i>naga</i> army will be marching in to destroy us."	But his messenger sent us the war announcement, so his <i>naga</i> army will coming to destroy us."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
119	พอเมื่อ สุรย์แสงพ้น พล หลวงไหลหลัง คับคั่งเท่า เวียงกว้างมืด มัว	เมื่อ พระอาทิตย์ ขึ้น เหล่าทหาร หาญก็หลังไหล จำนวนมาก เต็ม บริเวณกว้าง	As soon as the sun rose, the host of <i>naga</i> army Began to flow in, crowding and darkening the wide city .	As soon as the sun rose, a lot of <i>naga</i> soldiers began to flowing in.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.
120	บ่อาจ คั้วระนาได้ ไหล มาปานเม่า ผงเผ่าขึ้น ควันกั้วฮอด บน	ไม่อาจจะนับได้ มากมายเหมือน แมลงเม่า ฝุ่นดินตลบ อบอวล เป็น ควันขโมงขึ้นฟ้า	Countless numbers of <i>naga</i> warriors came swarming in like mayflies; Smokes and dust littered the skies.	Numerous of <i>naga</i> warriors came to the city like mayflies. While they walk, smokes and dusts littered the skies.	Literal	Literal translation was used in this stanza, the translator translated word by word and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
121	โพนพิษฮ้าย ทะยานมา ถึงราช สุวรรณนาคเจ้า บ่มีข้าน หย่อนไพ	พ่นพิษร้าย เข้า มาถึงในห้องโถง ของสุวรรณ นาคราช ผู้ไม่ เกรงกลัวใคร	The ravenous fire was blown right through the throne room Of Suwan Naga lord who was afraid of no one.	The ravenous fire was blown right through the throne room of Suwan Naga lord who was afraid of no one.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
122	สั่งพล ไหลออกถ้ำ น้ำ ใหญ่ดีฟอง ฟุ้งเขอ นะทีหนองหลวง ขาด ไปเป็นบั้น	สั่งพลทหาร เดินทางออกจาก ถ้ำเข้าสู่ลำน้ำ ใหญ่ ทำให้หนองน้ำ นั้นขาดเป็นช่วง	<i>He commanded his soldiers to flow out of the cave-palace,</i> Churning great waves, paving waterways through the great swamp.	Suwan Naga commanded his naga army to come out the cave-palace. While his great army moving out, they made a great wave and paved waterways.	Metrical	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
123	นาคก็ พันธะนั่งเกี่ยว กุ่มกันขบคาบ เอาหาง ฟาดแม่น้ำ นะที ซ้อนขาดวัง	เหล่านาค ทั้งหลาย ต่างก็ กอดรัด พันเกี่ยว ขบกัดกัน บ้างก็เอาหาง ฟาดน้ำขาดสาย	The <i>naga</i> were busily fighting, entwining and biting each other, Beating their tails on the water as if they were drying the swamp.	The <i>naga</i> were fighting, entwining and biting each other. Some were beating their tail on the water.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.
124	น้ำทั้งเท้า โคลกใหญ่ไหล นอง หนองกะแสหลวง ชุ่น ปานคนเขี้ยว	น้ำก็ทะลัก ไหล นอง พื้นที่ราบ บริเวณนั้น หนองกะแส แม่น้ำใหญ่ก็ชุ่น ขุ่นเหมือนถูก กวน	The water was overflowing, flooding the highlands, And the great <i>Nong Kasae</i> thereby became muddy as if being stirred.	The water was flooding on the land and the great <i>Nong Kasae</i> became muddy.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
125	ปูปลาบ้วน ตายกอง เดียระดาต หินหาค้อน ผาล้าน เกื่อนทะเล้ง	ปูปลาผุดขึ้น ตาย เกลื่อนกลาด ก้อนหิน โขดหิน แตกกระจาย กลาดเกลื่อน	All around scattered were dead fishes and crabs; Cliffs and boulders broke, shattering into pieces.	Fishes and crab were dead around there. Cliffs and boulders were broken because of the fight.	Literal	Literal translation was used in this stanza, the translator translated word by word and the meaning of SL remain in TL.
126	ยั้งยั้งน้ำ นองเลือดแดง ฝาง ในนะที่หลวงแดง คลั่ง เขเป็นฮ้าย	กระแสน้ำที่ไหล กลายเป็นสีเลือด แดงฉาน แม่น้ำใหญ่เป็นสี แดงคู่นากั่ว	Flowing, flowing was the gush of red blood, Sordidly gushing down the foul and bloody river.	The gush of red blood water was flowing. It looked very disgusting.	Phonemic	"Flowing flowing "is an onomatopoeia used to describe the flowing of liquid "ยั้งยั้ง" so, phonemic strategy was used to solve this problem.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
127	มรณาเมี้ยน ตายไปเป็น เม่า เจ้าเฮย ยังเล่า พันธะนังขบ คาบกันกุมฆ่า	พลนาคทั้งหลาย ตายเกลื่อนกลาด เหมือนแมลงเม่า พวกที่มีชีวิตอยู่ก็ ยังคงต่อสู้กัน	Countless numbers of naga dropped dead like mayflies; Still, they were fighting, entwining, biting and killing each other.	Many of naga soldiers were dead like mayflies. The alive one was still fighting and killing each other.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL
128	ปูปลาเต้น ตายไปเงิน ขาด ฮุ้งคาบได้ บินแล้วแล้ว หนี	ทั้งปูปลาเต้น ตกใจกระโดด หนีตาย นกเหยี่ยวคาบไว้ ได้ ก็บินหนีไป	Frantically jumping were the dying crabs and fishes; The crested serpent eagles swooped up prey and then away they flew far.	Crabs and fishes were jumping with fear. The crested serpents' eagles swooped up crabs and fishes then they fly away.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
129	มีทั้ง กาแกแอ้ง เหาะกะ ออกเหลวแดง NIL	ทั้งนกกา แร้ง นกเหาะ นกกะ ออก นกเหยี่ยว แดง NIL	There were crows, pigeons, And vultures, clapper rails, red eagles, and limpkins;	There were crows, pigeons, and vultures, clapper rails, red eagles, and limpkins.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.
130	ชุมแขงพายโตน เจ่ายง กาน้ำ นกเต็นเห็นอ้ม เป็ดกาง หางก่าน	เหล่านกตะกรุม นกพาย นกเจ้า นกกระยาง นก กาน้ำ นกกะเต็น อีเห็น ชมค นกเป็ดหาง ค่าง	Wadding and jumping were red-necked vultures, Cattle egrets, grey herons and cormorants.	Red-necked vultures were wadding and jumping. Cattle egrets, grey herons and cormorants,	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
131	แหวก่านป๋อง ตะหลุบ เต็นนังมอง แท้แล้ว NIL	เหยี่ยวก่านป๋อง ทรุดตัวลงนัง มอง NIL	Kingfishers, palm civets, rose- ringed parakeets, teals, And broad-winged eagles were lighting to perch and peek down,	kingfishers, palm civets, rose-ringed parakeets, teals and broad-winged eagles were lighting to perch and peek down,	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.
132	มันก็ ง่องอยู่หั้น กิน ซากนุปลา นาโลกวัด แกว่งตี สะเด็นฟ้ง	มันก็ คอยอยู่ตรง นั้นกินซากนุ ปลา นาคตัวผู้ กวัด แกว่งหาง ตีน้า สาดกระเซ็น	Waiting to eat carcasses of fishes and crabs. The <i>naga</i> were brandishing their tails, beating and splashing the water.	They were waiting to eat carcasses of fishes and crabs. The <i>naga</i> were brandishing their tails, beating and splashing the water.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
133	ตายทั้ง มังกรเข้ ปลาฉา สะกนเต่า ผงเผ่าเผียน ตายเมี้ยน เกลื่อนทะเล้ง	ทั้งจระเข้ ตะพานน้ำ ตระกูลเต่า ตาย หมด ทุกหมู่เหล่า ตาย เกลื่อนกลาด	Dead were dragons and alligators, turtles and skates; Their carcasses were spread in confusion.	Dragons and alligators, turtles and skates were dead. Their carcasses were dead around that place.	Literal	Literal translation was used in this stanza, the translator translated word by word and the meaning of SL remain in TL.
134	เพราะเพื่อ พญานาคฮ้าย ศึกใหญ่เล็งกัน สุวรรณทั้งสุทโธ บัยอม กันได้	เพราะการต่อสู้ ครั้งใหญ่ ระหว่าง พญานาค ทั้งสุวรรณ นาคราชและสุท โธนาคราช ต่าง ไม่ยอมกัน	The great war came about because the two proud naga kings- Suwan and Suttho- were unwilling to compromise with one another. .	The two proud <i>naga</i> kings cause this great war. The two <i>naga</i> kings were unwilling to compromise with one another.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
135	ยังเล่า ไหลหลามกุ่ม กุ่ม กันดั่งสนั่น เค็งคิ่นก้อง คือฟ้าลวง บน	พวกที่เหลือก็ไล่ ฆ่ากันดั่งสนั่น เปรี้ยง เปรี้ยง เสียงดั่งเหมือน ฟ้าร้องฟ้าผ่า	They still kept on battling, wrestling, making thundering noises: Crash, crash were the echoing sounds so loud that the skies seemed hollow.	The rest kept on fighting, killing, and making thundering noises, the echoing sounds so loud that the skies seemed hollow.	Phonemic	"Crash, crash "is an onomatopoeia used to describe the echoing sound "เค็งคิ่น"
136	ชู้คนชู้เป็นพญาแล้ว ลองแสงพันต่อ ชู้คนชู้เป็นเชื้อหน่อฟ้า ฤทธิ์กล้าถึงกัน	ต่างคนต่างเป็น จอมกษัตริย์ ประลองกำลัง ต่อสู้กัน ต่างคนต่างเป็น มีฤทธิ์อำนาจ เสมอเท่าเทียม กัน	As each was a <i>Phya</i> , the <i>naga</i> tested each other's strength: Each was a heavenly descendant with equally magnificent magical powers.	Both were the great king so; they tested each other's strength and they had equally magnificent magical powers.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
137	<p>สุทโธทำฤทธิ์ขึ้น เป็น คนถือดาบ</p> <p>สุวรรณนาคท้าว ถือง้าว หอกทวน</p>	<p>พระยานาคสุท โธ แสดง อิทธิฤทธิ์เป็นคน ถือดาบ</p> <p>พระยานาค สุวรรณแปลง เป็นคนถือหอก ทวน</p>	<p>Suttho transformed, by magical powers, into a man brandishing his sword;</p> <p>The lord Suwan Naga into a man holding a saber, a lance, and a spear.</p>	<p>Suttho Naga transformed into a man brandishing his sword, while Suwan Naga changed into a man holding a saber, a lance, and a spear.</p>	Literal	<p>Literal translation was used in this stanza, the translator translated word by word and the meaning of SL remain in TL.</p>
138	<p>สุทโธเปลื้อง ดาวไชย เพลิงผ่า</p> <p>สุวรรณนาคเจ้า พันซ้าย ปายหนี</p>	<p>พระยานาคสุท โธ ปล่อยง้าวเข้า แทง</p> <p>ท้าวสุวรรณ พัน ซ้ายแล้วถอยหนี</p>	<p>Suwan Naga King was brandishing left and right,</p> <p>While Suttho drew his blessed long saber to try to slaughter his onetime friend.</p>	<p>Suwan Naga was brandishing his weapon left and right, while Suttho Naga drew his long saber try to kill his friend.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
139	<p>นี่นั่นพุ้น ธรณีกะจืดแตก</p> <p>เมืองพญานาคเจ้า คูเศร้า หม่นหมองแท้แล้ว</p>	<p>เสียงดังสนั่น ทั้ง แผ่นดินดินแตก กระจาย</p> <p>เมืองพญานาคคู เศร้าหม่นหมอง</p>	<p>There were <i>loud crashes</i> when the <i>earth was blasted into pieces</i>;</p> <p><i>Phya Naga's cities</i> became <i>sullenly gloomy</i>.</p>	<p>The earth was broken into pieces. So, the <i>Phya Naga's</i> cities were mournful.</p>	Metrical	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.
140	<p>อันว่า หนองกระแสน กว้าง พังทะลายแตกพ่าย</p> <p>สายน้ำพุ่ง ตีขึ้นทอภู</p>	<p>ด้วยว่า หนอง กระแสนกว้าง ใหญ่พังทลาย เสียหาย</p> <p>สายน้ำกระเด็น พุ่งขึ้นสูงเท่า ยอดภูเขา</p>	<p><i>Nong Kasae</i>, the great swamp was promptly tumbling down;</p> <p>Jets of water were spurting up mountain-high.</p>	<p><i>Nong Kasae</i> was destroyed. The water was splashing up mountain-high.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
141	คูสองเจ้า ฤทธิแสงเสมอ ภาค กันแล้ว ฝูงนาคน้อย เขาค้าน โคบคิน	ด้วยพญานาคทั้ง สองมีฤทธิ อำนาจเท่าเสมอ กัน เหล่านาคตัวน้อย ล้มถอยกลับคิน	The two <i>naga</i> leaders were equally great in strength and powers. But herds of inferior <i>naga</i> became disheartened and eventually retreated,	The strength and powers of two <i>naga</i> kings were equally but their soldiers were discouraged and retired from the battle.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
142	ยังแต่ สองพญาเจ้า เศึก หลวงเลี้ยวต่อ บ่ได้จึงง้อ พินฆ่าไล่แทง	เหลือแต่สอง จอมกษัตริย์ ยัง ต่อสู้กันต่อ ไล่แทง ฆ่าพิน กัน ไม่มีใครยอม ใคร	Leaving the two great <i>Phya</i> to carry on the great war. Incessantly, the two pursued their cause and fought on.	They left their two <i>naga</i> kings continued to fight in the great war.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
143	สุวรรณนาคเจ้า ปากเป่า เป็นไฟ เป็นเปลวลูก 'ไหม้' พลตาย เสียง	สุวรรณนาคราช พ่นไฟออกจาก ปาก เป็นเปลวเพลิง ลูกไหม้ เหล่าพล นาคของสุทโธ นาคราชตายสิ้น	Suwan Naga King was spitting out fire: The blazing flames were directed at the subjects of Suttho.	Suwan Naga King was spitting out fire directly to the SuTLho soldiers.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
144	สุทโธเจ้า ฮวยมนต์โอม เป่า ลมทั้งเก้า ไฟไหม้ดำ วคีน	ท้าวสุทโธ ร่าย มนต์เป่า เป็นลมพายุพัด เปลวไฟกลับคีน	Suttho Naga King after citing incantations, Began to blow the glowing fire back.	Suttho Naga King enchanted the wind to blow that blazing frames back.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
145	ไฟลวกไหม้ พลนาค สุวรรณ ตายกองกัน ดั่งหินกลาง แก่ง	ไฟก็ลวกไหม้ พลนาคของ สุวรรณนาคราช ตายทับกันเป็น กองเหมือนกอง หินก้อนทางน้ำ ไหล	The glowing fire, in turn, went burn Suwan Naga's soldiers Who were dropping dead in piles like rocks in the middle of an island.	That blazing frames went burnt Suwan Naga's army. They were dead like rocks in the middle of an island.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
146	สุวรรณนาคเจ้า ฮวา ยมนต์โอมเป่า ไหลหลังเท้า แปนน้ำแม่ นะที	ท้าวสุวรรณร่าย มนต์โอมเป่า เป็นคลื่นน้ำไหล ขนาดใหญ่	Suwan Naga King, reciting incantations, At once blew to push the current in the river.	Suwan Naga King were reciting incantations to push the current in the river.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
147	น้ำก็ ตีลืบถ่วม โฟมอด เสียดแสง สองแพงคาม บโยม ทะยานเข้า	น้ำก็ท่วมดับไฟ มอดลง สองเพื่อนรักไม่ ยอมกัน ทะยาน เข้าใส่กัน	The water was gushing to extinguish the fire completely; Then, the two naga kings unflinchingly leapt at one another.	The water was extinguished the fire completely. Then the two naga kings jumped to each other.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
148	แปลงฤทธิ์ขึ้น ตัวฮียาว ใหญ่ ไปนั้น เดินได้เกี้ยว ภูม้างใส่กัน	แปลงร่างตัว ใหญ่ขึ้น กระโดดเข้าพัน ภูเขาทำลายล้าง กัน	Transformed, by magic, into titanic long bodies , They swiftly jumped to fight , entwining a mountain.	They transformed into large long body and swiftly jumped to fight.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
149	หลังเห็น ควันมืดกุ่ม คือ ดั่งฝนลง แลนา ผงธุลีบด มีดมั่วคุ้งฟ้า	มองเห็นควันฝุ่น มืดคลุ้ม เหมือน ตอนฝนตกลงมา ชะหน้านา ผงฝุ่นฟุ้งขึ้น ตลบอบอวล	Dust was falling, clouding up to the skies Like rains falling on the dark cloudy day.	Many dusts were clouding up to the skies, like the rains were falling on the dark cloudy day.	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL, but the form of the original verse is changed, so the interpretation strategy was used in this stanza.
150	ภูผาม้าง ธรณีกะจัดหล่ม ฝูงหมู่ พรหมเทพเจ้า ดู เศร้าบ่เฮือง	ภูเขากี่พังทลาย พื้นดินแตก กระจาย เหล่าเทพเทวดา ก็หมองเศร้าไม่ สดใส	<i>Mountains were smashed and crashed into crumbling earth;</i> <i>Hoads of angles became depressed and glowed less.</i>	Mountains were smashed and crashed into crumbling earth. Hoads of angles became depressed and glowed less. .	Metrical	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
151	เสียงคึกก้อง เมื่อสอด เมืองสวรรค์ เป็นควันสุรย์ มีดบังแสง เส้า	เสียงคึกก้อง ได้ ยินถึงสวรรค์ เป็นควันคลุ้ง ปิด แสงอาทิตย์มีด มัว	The crashing and echoing noises sounded in heavens; Blinding smoke darkened the sunshine.	The crashing and echoing noises into heavens and the darken smoke blinded the sunshine.	Blank verse	It doesn't have any concern about formal features of such as rhyme, rhythm.
152	ควันถึงเท้า พระมณ เทียรอินทราษ บ่อจ นั่งอยู่ได้ ควันกู่ มมีดมัว แท้แล้ว	ควันนั้นสูงไปถึง พระที่นั่ง พระ อินทร์ มีดมัวทั่วไป หมด ทำให้ พระองค์ไม่ สามารถนั่งอยู่ เฉยๆได้	The smoke traveled to the heavenly hall of <i>Indra</i> , Who was unable to sit amid the billowing clouds.	The smoke reached to the throne of <i>Indra</i> . He was unable to sit there.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
153	ควันฝักกล้วย ผาสาทวิไชยต์ แท่นบัณทุกัมพล หล้าศรีธัญเสร้า	ควันนั้นก็ปกคลุมไปทั่วปราสาทวิไชยนต์ แท่นพระที่นั่งบัณทุกัมพลของพระองค์ หม่นหมองเสื่อมราสี	The smoke besmirched the beautiful castle <i>Vejayanta</i> ; Marred was the glowing color of the <i>Pandukambala</i> Throne.	The smoke covered the beautiful castle <i>Vejayanta</i> . The glowing color of the <i>Pandukambala</i> Throne was marred.	Literal	Word-for-word translation was used, and the meaning of SL remain in TL.
154	ก็จิง เคื่องเถิงเท้า อินทาเทวราช ผาสาทเจ้า พระอินทร์เสร้าบไส	จิงทำให้องค์อินทร์ไม่พอพระทัย ปราสาทของพระอินทร์ก็หม่นหมองไปด้วยหมอกควัน	This event truly offended <i>Indra</i> , the great <i>devata</i> lord Whose castles and courts were distorted into an undignified state.	It annoyed the great <i>devata</i> <i>Indra</i> and his castles and courts were undignified state.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
155	แต่นั้น อินทาไท่ หลิง แลเยี่ยมผ่อ ก็จิง เห็นสองนาคเจ้า กุมฆ่าขาดเมือง	คังนั้นพระองค์ จิงมองลงมา จิงเห็นสอง พญานาค ต่อสู้ แย่งเมืองกัน	Meanwhile, <i>Indra</i> the great gazed down to expose the true cause; He spotted the two <i>naga</i> kings, fighting to overthrow each other's city.	So, he stared down to find the true cause, he saw the two <i>naga</i> kings were fighting overthrow each other's city.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
156	อินทร์จิง ตัดให้เทวบุตร เจ้า ลงมาบนบอก ให้ไปห้ามท้าว สองเจ้า อย่าแล้ว แทนอ	พระอินทร์จิงให้ เทวดาลงมา ห้ามพญานาคทั้ง สองต่อหยุดต่อสู้ กัน	Thus, <i>Indra</i> commanded one of his angles to travel to earth: "Go to stop the fighting of two <i>naga</i> kings now.	<i>Indra</i> commanded his angles. "Go down the earth to stop the fighting of the two <i>naga</i> kings.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
157	<p>ผิดเด็กแท้ ให้หาโทษ หนักเบา</p> <p>ให้ค่อย เขาเลี้ยวกัน จิ งถามความเก๋า หั้นแล้ว</p>	<p>ฝ่ายไหนผิด ฝ่าย ไหนถูก ให้ ลงโทษตาม สมควร</p> <p>เมื่อหยุดต่อสู้กัน แล้ว ให้ สอบถามความ จริงว่าเกิดขึ้นได้ อย่างไร</p>	<p>Punish each of the two according to the degree of their guilt;</p> <p>But first, stop the fighting before ascertaining the root cause."</p>	<p>Firstly, stop their fighting, then find out the root cause and punish the guilty one.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>

Chapter 15 Phadaeng Makes Bangfai Saen

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
158	แต่นั้น บานุกุท้าว ผา โพงครองนั่ง พระได้ อุกอ้งแค้น กนิง น้องไอคำ	ครั้งนั้น เจ้าเมือง ผู้มีบุญญาธิการ ปกครอง เมือง ผาโพง พระองค์ กลุ่มใจ ด้วยคิดถึงนางไอ่ คำ	At that time, the meritorious king ruling the city of Phaphong, Was in anguish, for he missed his lovely Aikham.	The great king rules the city of Phaphong. He was distress for missing his beloved Aikham.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
159	ทุกค่ำเช้า ปะเป่ากาเสวย แลนา บ่มี เมยบางบก อังทวง เทม้าง	ไม่ยอมกินข้าว ดื่มน้ำทั้ง กลางวัน กลางคืน ไม่ทุเลาเบาบาง คืบคั้งอยู่ในอก	Every evening and morn, he scorned his royal meal; He was never at ease, but increasingly he left tormented.	He ignored all his meal. But he gets more torture because his thought of Nang Ai.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
160	คิดซอด นางแพงแก้ว ฟุ่มฟายนองเนต ถึงเพศเนื้อ บาท้าวเหล่า เหลือง	คิดถึง คณิงหาแต่ นางไออันเป็นที่ รัก น้ำตาไหล นองหน้า เนื้อตัวเหลืองซีด เขียว	Longing for his precious gem, he wept grief-stricken tears: His royal body became sadly pallid.	His desire for Nang Ai causes he wept grief-stricken tears. So, his body became sadly pallid.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
161	มีแต่ คิดกั้งแก่น ถึงไอ ใจเมือง บานูญตค แต่งคนมาเฝ้า	มีแต่คิดถึง เจ้า หญิงนางไอ พระองค์มีพระ ประสงค์ให้คน มาเข้าเฝ้า	Overwhelmed by his passion for the city's sweetheart, Nang Ai, His Highness demanded an attendance in audience.	His passion was overwhelmed for the city's sweetheart, Nang Ai.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
162	แต่นั้น เสนาท้าว ทูลส วายก้มขาน สั่งเล่า เป็นบาปเมือง คึง เสร์นกำหมอง แท้ณา	จากนั้น เสนา อำมาตย์ ก็กราบ ทูลถวายขอเข้า เฝ้า เป็นเวรกรรมอัน ใดทำให้ร่างกาย ทรุดโทรม หม่นหมองราศรี	Then, his courtier came in to inquire with high reverence: "What causes my eminent lord to lose your royal glow?"	Then, his courtier came in. "What cause my lord to lose your royal glow?"	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
163	สันใดแท้ โรคาบ้งเบียด เกิดพยาธิฮ้าย ในเนือบ สำบาย นั้นรือ แต่นั้น พระบาทเจ้าจา เว้าต่อขุน	ทำไมโรคร้ายไข เจ็บจึงแทรกแท รง เกิดโรคร้าย ทำ ให้ไม่สบายเนือ ตัวเช่นนี้ พระองค์ตรัส ตอบกับเสนา อำมาตย์ว่า	Is my lord afflicted by a grievous ailment?" Thus, His Royal Majesty replied to his high rank courtier:	Is my lord get terrible sick? Thus, Phadaeng, the king replied to his high rank courtier.	Interpretation	The translator ignored a hemistich of these set of verse, but the readers were understood the meaning of SL in TL, so Interpretation strategy were used in this verse. (Imitation)

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
164	บัดนี้ บุญหลวงเจ้า พญา ขอมยศใหญ่ ฎีกา ใส่ชู้บ้าน เถิงเท้า ขอบเมือง	ตอนนี้ มีงานบุญ ใหญ่ของพญา ขอม พระองค์ส่ง หนังสือถึงทุก เมือง	"Presently, the meritorious king, the great Phya Khom , Sends an invitation to inform every household around the outskirts of our city.	"Now, Phya Khom, the great king sends an invitation letter to every household around the outskirts of our city.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.
165	พระได้ เองสูงแจ้ง ปุ นแต่งของทาน แลเด เฮาจัก โสมกองบุญ ช่วยพญาจอมเจ้า	พระองค์ได้ จัดเตรียมของ ร่วมทำทาน เราอยาก ร่วมงานบุญพญา ขอม	Clearly, he's advertising the organization of his merit- making : I will gather a unit of offerings to join the supreme king , Phya Khom.	The Khmer's king will organize his great merit-making and I will prepare the offerings to join with him.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
166	<p>เฮ็ดบั้งไฟแสนได้ หลอน บุญญาใหญ่</p> <p>เขี้ยว บ่เป็นการเดียด ฮ้อน พลข้าไพร่เมือง</p>	<p>เราจึงจะทำบั้ง ไฟแสน เพื่อ สร้างความ ประหลาดใจ ให้กับพญาขอม</p> <p>แต่อย่าให้การทำ บั้งไฟนี้ เป็นการ เดียดร้อน แก่ ประชาชน</p>	<p>By surprise, we'll make a <i>Bangfai saen</i> to enhance the great king's merit-making,</p> <p>Provided that it doesn't trouble my loyal people in the least,</p>	<p>We will make a surprise to him by making a <i>Bangfai Saen</i> to join with the great king's merit-making.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>
167	<p>กตเช่นไหว่ กินหมื่อ ฮอดแสน นั้นเนอ</p> <p>บั้งไฟใหญ่แท้ สมส่วน จอมเมือง</p>	<p>ให้บงทรวงเช่น ไหว่ เสาหาดิน ปิ่นให้มาก</p> <p>เพื่อทำบั้งไฟ ใหญ่ให้สม ฐานะกษัตริย์ผา โพง</p>	<p>For they must hold back on food to collect good <i>saen</i> gunpowder</p> <p>In order to make the grand <i>Bangfai</i> befitting my kingly status.</p>	<p>In order to make the grand <i>Bangfai</i>, the people must hold back on food to collect good <i>saen</i> gunpowder.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
168	เพียงพอแสน จึงไป หลอนพญาเจ้า	ทำบั้งไฟแสน สำเร็จ จึงนำไป ร่วมบุญพญาเจ้า	After having a <i>Bangfai saen</i> , we can go to join the great king.	We can go to join the king merit 'making after we get the grand <i>Bangfai saen</i>	Poetry in Prose	There are two lines for a stanza, but the translator expressed only a hemistich for this verse.
169	ชาติที่ ไปหลอนนี้ นูนแปงพะลันแตง ตางให้ สมมาตรแม้ง พญาเจ้าชื่นชม แท้แล้ว	การไปครั้งนี้ ให้ จัดเตรียมของ ฝาก ของ บรรณาการ ให้เป็นที่พอใจ พญาจอม	To join this merit-making, we must bring a unit of offerings , A satisfying unit which will fill the great king with joy.	and we must bring a unit of offerings to join this merit-making. Phya Khom will satisfy by our tokens.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
170	<p>แปงจี้เกลือดินหม้อ เออฮู เคียนคาด</p> <p>NIL</p> <p>ปุ่นแต่งเฮ้ คีแล้วแห่ไป นั้นท่อน</p>	<p>จงไปเตรียมดิน ประสิ่วและดิน ปิ่น ผสมกันไว้ เจาะรูบั้งไฟ แล้วพันมัดไว้</p> <p>NIL</p> <p>ตกแต่งให้ สวยงามแล้วจึง ค่อย เคลื่อน ขบวนไป</p>	<p>Prepare saltpeter and gunpowder, drill the hole</p> <p>Through the coiled and packed cylinder,</p> <p>And decorate the <i>Bangfai</i> elaborately before the procession.</p>	<p>and we must prepare saltpeter and gunpowder, drill the hole, through the coiled and packed cylinder. Then decorate the <i>Bangfai</i> elaborately before the procession.</p>	Poetry in Prose	There are two lines for a stanza, but the translator expressed only a hemistich for this verse.
171	<p>ทั้งให้ หาเอาผึ้ง ตีเทียน เหล็มห่ม</p> <p>พันข้งไว้ แสนฮ้อยแต่ง เทียน</p>	<p>และให้หาขี้ผึ้ง นำมาทำเป็น เทียนห่ม</p> <p>พันเทียนแล้วข้ง และเจาะรูเตรียม ไว้</p>	<p>Acquire beeswax to make a grand <i>mun</i> candle;</p> <p>To prepare this candle, a model must be coiled and weighed.</p>	<p>We must prepare beeswax to make a grand <i>mun</i> candles. The model of candles must be coiled and weighed.</p>	Literal	Word-for-word translation was used, and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
172	<p>จอดปากไว้ เจาะใส่แปง เทียน แลนา</p> <p>เงินคำเลียง ก่านตีเป็น ป็อง</p>	<p>ปิดปากเทียน ด้านหนึ่ง อีก ด้านหนึ่งเหลือ ไว้สำหรับใส่ ขี้ผึ้ง</p> <p>แผ่นเงินและ แผ่นทองนำมา เผาไฟแล้ววาด เป็นลวดลาย</p>	<p>Seal one end to contain the beeswax;</p> <p>Then, decorate the candle with bands of silver and gold.</p>	<p>One end was sealed to contain the beeswax, then decorate them with bands of silvers and gold.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>
173	<p>ใบศรีนั้น ตีคำเป็นแผ่น</p> <p>แต่งให้ คือแว่นแก้ว เมื่อ หน้าโลกคือ เจ้าเฮย</p>	<p>ใช้แผ่นทองตี เป็นลวดลายใบ ศรี (ลายกนก) นั้น</p> <p>แต่งให้ ระยิบระยับ เหมือน กระจก แก้ว ส่องสว่าง ถึงโลกหน้า</p>	<p>Flatten gold into a sheet to create an auspicious leaf;</p> <p>Then make it shine like a precious mirror admired by the whole world.</p>	<p>An auspicious leaf was made by a flat golden sheet. Then make it shine like a precious mirror admired by the whole world.</p>	Literal	<p>Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
174	เทียนคำนี้ เอาเป็นของ ฝัก ถวายแก่จอม ราชเจ้าพอ สู้ข่าวดี	เทียนทองนี้เอา ไปเป็นของฝัก ถวายแก่จอม ราชาพญาขอม เพื่อแจ้งให้ทราบ ข่าวดี	This golden candle is an appropriate present To present to supreme king, representing my friendship.	The golden candle is a good present which satisfied by Phya Khom. Our presents were represent our friendship to Phya Khom.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL remain in TL.
175	มีสลาออกไว้ ในเขต เดือนหก ถึงวันเพ็ญ แห่โฮมวัน นั้น	มีกำหนดการณ์ งานบุญ ในวัน เพ็ญ เดือนหก เมื่อถึงเวลานั้น จึงให้ออก เดินทาง	In the sixth lunar month, in the invitation, the festival is intended. On the day of the full moon; we'll soon gather in a procession.	The festival is intended in the sixth lunar month, so we'll soon gather in a procession on that day.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
176	<p>งันเจ็ดเท่า เจ็ดวันจึงซี เล็ก แท้คาย</p> <p>เบิกพะแนกแล้ว วันนั้น เล็กลา</p>	<p>งานบุญนั้นจัด ใหญ่โต เป็น เวลา เจ็ดวันเจ็ด คืนจึงเล็ก</p> <p>จุดบั้งไฟแล้ว วันนั้นจึงหยุด เฉลิมฉลอง</p>	<p>Seven days we will celebrate this exhilarating occasion;</p> <p>After the ignition of all <i>Bangfai</i>, the rite will come to an end.</p>	<p>We will celebrate seven days for this exhilarating occasion, after we ignite all of <i>Bangfai</i>, the rite will come to an end.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
177	<p>ให้เส ของกินพร้อม ไป โฮมกกแก่น</p> <p>แลนลันเหม็น กะเลิน จ้อนฮอกแต</p>	<p>ให้นำของกินไป ให้พร้อม นำไป ร่วมงาน</p> <p>ทั้งแลน น้ม เเมน กะเลิน กะจ้อน กระรอก กระแต</p>	<p>We must bring food with us in this joyous procession:</p> <p>Ground lizards, pangolins, porcupines, and a variety of rodents and squirrels.</p>	<p>We must bring food to join this procession, such as, Ground lizards, pangolins, porcupines, and a variety of rodents and squirrels.</p>	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
178	<p>กวางฟานย่าง ขางไฟปิ้ง จี่</p> <p>ของกินดีแต่งไว้ โสมเจ้า พระยอดเมือง</p>	<p>ย่างกวาง เก้ง ปิ้ง ย่างไฟ</p> <p>อาหารชั้นดี เตรียมไว้ถวาย พญาขอม</p>	<p><i>Roasted, barbecued, and grilled venison and muntjacs</i></p> <p>Are in fact <i>good food</i> we should <i>contribute to the king.</i></p>	<p>We must roast, barbecued, and grilled venison and muntjacs them, but the good food we should give it to the king.</p>	Literal	<p>Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.</p>
179	<p>เอาไป เลี้ยงของกิน ดี อย่าให้เน่า</p> <p>กินแกลัมเหล้า เขาสิว่า เหม็น แท้แล้ว</p>	<p>เอาไปเก็บไว้ อย่างดีอย่าให้ เน่าเสีย</p> <p>กินแกลัมเหล้า เดียวเขาจะว่า เหม็น</p>	<p>The meat must be prepare right, for it might be spoiled;</p> <p>Eating it with whiskey, people will say it smells."</p>	<p>All the meats must be kept it right, don't let it rotten. The people will smell it while they eat it with whiskey.</p>	Rhymed	<p>There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
180	<p>คือว่า พระสั่งแล้ว ตกแต่งเดาดดา</p> <p>เขาก็พากันแสวงหา ชู อันทอไว้</p>	<p>เมื่อทำวผาแดง ตั้งแล้ว</p> <p>เขาก็พากันไป เสาะแสวงหา ทุกสิ่งทุกอย่าง เตรียมไว้</p>	<p>Receiving the command from their grand king,</p> <p>The people began searching for every item ordered.</p>	After Phadaeng was commanded his people, they began searching for every item.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
181	<p>ทั้งไหเหล้า เอาไปแวน ปาก</p> <p>บ่ให้ อีดอกซากไ้ กิน เหล้าม่วนยิน</p>	<p>ทั้งไหเหล้า ก็เอา มาเตรียมไว้ให้ มากพอ</p> <p>อย่าให้เสียงรื่น ริง ในวงเหล้า ขาดหาย</p>	<p>Jars of whiskey were adequately prepared;</p> <p>The sounds of cheerful people were heard drinking.</p>	Jars of whiskey were adequately prepared for drinking people. The sounds of cheerful people were heard drinking.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
182	หลายไหตั้ง เลียงลายพอ หมื่น ทั้งของ อื่นมากล้น ไป พร้อมฟ้ามวน	เหล่าไห ตั้งเรียง รายหลายหมื่น ไห ทั้งของอื่นๆอีก มากมาย	All around scattered were ten thousand jars. And many other things awaiting the procession.	Ten thousand jars were scattered around and many other things awaiting the procession.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
183	ยินม่วนแม้ง บุญใหญ่ พญาขอม นำไป ถวายจอมเมือง ชู อันดาเสี้ย	ประชาชนต่าง ยินดี ที่ได้ ร่วมงานบุญ ใหญ่พญาขอม และได้นำ สิ่งของทั้งหมด ร่วมงานในครั้ง นี้	The people sounded happy to participate in the great merit-making; They were getting ready to bring offerings to the king of the Khmer.	The people were happy to join with this great merit- making and they are ready to give all the good things to the king of the Khmer.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.

Chapter 20 *Phadaeng Makes Bangfai Saen*

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
184	<p>บัดนี้เดือนปีย้าย สัจจาร ลัดล่วง มาแล้ว</p> <p>พญาขอมแต่งตั้ง โสม เต้าแห่บั้งไฟ</p> <p>เดือนหกได้ วันเพ็ญมา ฮอด</p>	<p>วันเดือนปีผ่านไป</p> <p>ถึงวันที่พญา ขอมได้ กำหนดให้มีการ จัดงานบุญบั้งไฟ</p> <p>คือในวันเพ็ญ เดือนหกได้ มาถึง</p>	<p>As months and years go by, our human lives also advances:</p> <p>Phya Khom, the grand king had marked the beginning of Bun <i>Bangfai</i>,</p> <p>On the night of full moon, in the sixth lunar month, which currently had arrived.</p>	<p>Days and nights go by, Phya Khom was set the date as the beginning of Bun <i>Bangfai</i> on the full moon night, in the sixth lunar month had arrived.</p>	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed. .

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
185	ผาแดงยอดท้าว ผาโพง เสด็จออก พลล่วงเท้า บาท้าวแห่บั้ง ไฟ	ท้าวผาแดง เจ้า เมืองผาโพงจึง ออกจากพระที่นั่ง ปราภฏตัว ขึ้น เพื่อนำข้าราชการ บริพารและขุน นางใหญ่เดินเท้า แห่บั้งไฟ	Thao Phadaeng, the supreme king of Phaphong, made his appearance To organize and direct his subjects in the <i>Bun Bangfai</i> procession.	Thao Phadaeng showed up at his throne to prepare his subjects in the <i>Bun Bangfai</i> procession.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
186	ออกจากห้อง เมืองใหญ่ ผาโพง ฟันเขย จตุรงค์เสนา จากเมือง นครกว้าง	ออกจากเมืองผา โพง เสนาอำมาตย์ทั้ง สี่เหล่า	Then, he left his great city of Phaphong Along with his four ministers from his great city.	Then he left the city of Phaphong, he went to the great city of the Khmer with his four ministers.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
187	ไปถึงห้อง พญาขอม เมืองใหญ่ พระก็ แยกโพธิ์ไซ่ จอด พลเนาไว้ยัง	ไปถึงเมืองของ พญาขอมจอม ราช พระองค์ก็นำพล ทหารของ พระองค์หยุดใต้ ร่มโพธิ์	Reaching the land of the grand city of Phaphong Phadaeng took a shelter under the <i>Bodhi</i> tree with his people .	When they arrived Phya Khom's city, Phadaeng and his people stop under a shelter of <i>Bodhi</i> tree.	Rhymed	There are the internal and external rhyme in this stanza, but the number of words is not equivalent, and the meaning of SL still remain in TL.
188	ฟังยี่น เค็งเค็งก้อง เสียง กลองก้องสนั่น เสียงลั่นฆ้อง กลองตุ้ม ม่วนสะออน	ได้ยินเสียงกลอง แห่แห่นดังสนั่น เสียงตีฆ้อง กลองตุ้ม ฟังนำ สนุกสนาน	Thrum, thrum were the echoing of drum sounds; Pound, pound were the cheerful sounds of loud gongs and large drums.	They heard the echoing of drum sounds, and the cheerful sounds of loud gongs and large drums.	Phonemic	"Thrum thrum" is an onomatopoeia used to describe the drum sounds "เค็งเค็ง" and "Pound pound" used to describe the loud gongs and large drum.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
189	<p>เดียระดาคลัน อนันต์ เนกเหลือหลาย แลนา</p> <p>พลผาแดง ดังทรายไหล แล้ง</p>	<p>ผู้คนมากมาย เหลือคณานับ</p> <p>พลทหารของ ท้าวผาแดง หลังไหล มากมายเหมือน ทรายแห้ง</p>	<p>Like flowing dry sand, advancing to the city</p> <p>Were people from Phaphong city, in a great quantity.</p>	<p>The people of Phaphong were flowing like dry sand moved into the Khmer city. The great number of them marched into</p>	Poetry in Prose	<p>The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed.</p>
190	<p>แยงปรางค์ทองกว้าง พญาขอมจอมราช</p> <p>ลืออาจอ้าง คือชีม้าง แผ่นดิน</p>	<p>เข้าสู่ปรางค์ทอง ใหญ่ของพญา ขอมจอมราช</p> <p>ดูคล้ายกับว่าจะ มาทำลายล้าง แผ่นดิน ของ พญาขอม</p>	<p>The great golden towers of the supreme king, Phya Khom,</p> <p>Looked dignified and mighty as if they could demolish the whole land.</p>	<p>the great golden towers of Phya Khom, the amount of them looked dignified and mighty as if they could demolish the whole land.</p>	Blank verse	<p>It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
191	แต่นั้น ท้าวกล่าวตัน จาค้อเสนา เสาจัก พาไปทูล พระ ยอดเมืองพอฮู้	แต่นั้น ท้าวผา แดงพูดกับเสนา ว่า เราจะไปทูล พญาขอมว่า	At that point, Thao Phadaeng stated to his faithful courtiers: "I'll lead you to report our arrival to the royal supreme city lord.	Then, Thao Phadaeng said to his courtiers, "I'll lead you to report our arrival to the royal supreme city lord.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
192	เสาก็ มาหลอนแท้ ฎีกา เพื่อนบ่ใส่ เพียงได้ ฮู้ข่าวแล้ว แปง สร้างแต่งโฮม	พวกเรามาทำให้ ประหลาดใจ ด้วยว่าไม่มี จดหมายเชิญไป ถึงเรา พอรู้ข่าวก็จึง เตรียมของมา ร่วมงาน	By surprise, we've <i>arrived</i> , for we <i>won't invited</i> formally, <i>But</i> we wish to <i>participate</i> in this <i>great Bangfai</i> festival.	He will surprise with our arrival without his invitation, but we wish to participate in this great <i>Bangfai</i> festival.	Metrical	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
193	ให้ตกแต่งฟ้าว ตกแต่ง ป็นณาการ ทั้งของท่าน มอบลววย พญาเจ้า	ให้รับตกแต่ง ของบรรณาการ ทั้งของท่านมอบ ถววยแต่พญา ขอม	So, please hurriedly prepare tributary presents To graciously present to Phya Khom along with our offering units."	So, please hurriedly prepare the token to graciously present to Phya Khom with our offering units.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
194	ผาแดง เอาผืนผ้า ของ แพงทงนุ่ง ตกแต่งเอ้ คึงเนื้อกลิ่น หอม	ท้าวผาแดง จึง แต่งตัวด้วย เสื้อผ้าชั้นดี แต่งตัวอย่าง สวยงาม และ ประพรมเนื้อตัว ด้วยกลิ่นหอม	Phadaeng wore the dearest and finest clothing With appropriate kingly ornaments before applying a fragrant perfume,	Then, Phadaeng wore the dearest and finest clothing with appropriate kingly ornaments before applying a fragrant perfume,	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
195	ทวยทงเนื้อ จักร์คำฝืน อาจ NIL ทงเซ็ดม้าว สวมเกษ เกสา	แต่งองค์ ทรงเครื่องอย่าง ปราณีตบรรจง ให้สมกับเป็น จอมกษัตริย์ NIL แล้วสวมกำไล แขน สวมมงกุฎ ที่ศรีษะ	Meticulously clad in kingly apparels With the golden chakra on his dignified loin cloth, And decorating rings on his shoulders and his crown.	Meticulously clad in kingly apparels with the golden chakra on his dignified loin cloth, and decorating rings on his shoulders and his crown.	Interpretation	The meaning of the SL still remains in TL, but the form is changed. (Version of TL changed.)
196	ทำมาษา ดั่งแมนลงย่อง แท้แล้ว รังสีเจ้า คือดาวเสด็จ ออก	ลักษณะท่าทาง งดงาม เหมือน เทวดาลงมาจาก ฟ้าสวรรค์ พระองค์งดงาม สง่าผ่าเผย เหมือนดวงดาว จรัสแสง	Clad as if to impersonate a great celestial being. He was glowing like sparkling stars.	He was very beautiful as the heaven man. He was glowing like sparkling stars.	Rhymed	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
197	พระบอกให้เสนาตร้าว พะลันฟ้าแต่งเปี้ยว เทียนคำตั้ง เทียนเงิน เคียงคู่	พระองค์เร่งให้ เสนาอำมาตย์ ของพระองค์ จัดเตรียมสิ่งของ นำเทียนเงิน เทียนทองตั้งคู่ กัน	Then he <i>ordered</i> his <i>courtiers</i> to <i>hurriedly prepare</i> <i>A pair</i> of candles, <i>silver</i> and <i>gold</i> <i>together.</i>	Then he ordered his courtiers to hurriedly prepare, a pair of silver and gold candles.	Metrical	The meaning of SL still remains in TL. Moreover, the internal and external rhymes are found.
198	บั้งไฟแสนแต่งเฮ้ ดีแล้ว ดั่งดาว ท้าวก็ ผันไปไหว้ พญา ขอมจอมราช	บั้งไฟแสนได้รับ การตกแต่งอย่าง สวยงามดั่ง ดวงดาว ท้าวผาแดงก็หัน ไปไหว้ พญา ขอมจอมราช	After redecorating his <i>Bangfai saen</i> to be as grand as a star, Phadaeng went to <i>wai</i> His Supreme Highness Phya Khom.	They redecorated <i>Bangfai saen</i> to be as grand as a star, Phadaeng went to <i>wai</i> the Highness Phya Khom	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
199	ยัวระชาตรีตั้ง หามเข้า มอบถวาย ไหลหลามเข้า เถิงเจ้า ช่วงสนาม	เดินเป็นแถวหาม เข้ามาถวาย มากมายถึงเต็ม สนาม	Walking in a procession, they advanced to the festival site; Ready to present the mighty monarch with remarkable tributes.	and his people walked into the festival sited, they were ready to present the tributes.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
200	ผามไชย์กว้าง บ้วนาง ระวังราช พระบาทเจ้า บุษยกว้างฝ่อ ไกล	ที่พระที่นั่งอัน กว้างใหญ่ของ พญาขอมนั้นมี นางสนม มากมาย ราย ล้อมอยู่ พระองค์ มองเห็น บั้งไฟ ของท้าวผาแดง แต่ไกล	With surrounding maiden servants, in the grand royal pavilion, The supreme radiant lord could spot a <i>Bangfai</i> from afar.	At the grand royal pavilion of Phya Khom, there were many maiden servants were waiting for taking care of the Khmer's king. He saw the <i>Bangfai saen</i> from afar	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
201	<p>พญาขอมเจ้า พะลันถาม ต้านกล่าว</p> <p>ผิดปะหลาดแท้ บั้งไฟ เจ้าโลกถือ ท่านเฮย</p> <p>ของไผ่นั้น เหลืองงาม บั้งใหญ่</p>	<p>พญาขอมจึง พุด ขึ้นมาทันที</p> <p>บั้งไฟท่านช่าง แปลกประหลาด จริง</p> <p>เป็นของใครกัน บั้งใหญ่เหลือง งาม</p>	<p>Thus, Phya Khom the great made royal remarks:</p> <p>"It's extraordinarily amazing! Look at the greatest <i>Bangfai</i> on earth, my people!</p> <p>There's no <i>Bangfai</i> in the wide world worthy of comparison.</p>	<p>Then, he suddenly said, "It's extraordinarily amazing! Look at the greatest <i>Bangfai</i> on earth, my people! There's no <i>Bangfai</i> in the wide world worthy of comparison.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
202	<p>อันแต่ ใต้โลกกว้าง สู เจ้าเบิ่งดู นั้นท่อน</p> <p>NIL</p>	<p>ในโลกนี้ไม่มี เหมือน ทองดูชิ</p> <p>NIL</p>	<p>Whose great <i>Bangfai</i> is it, so worthy? Beautiful gold is the whole cylinder!</p> <p>What an extraordinary <i>Bangfai</i>! I've never seen one like it</p>	<p>Whose great <i>Bangfai</i> is it, so worthy? Its whole cylinder was beautiful with gold, what an extraordinary <i>Bangfai</i>! I've never seen one like it</p>	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL, but the form of SL is changed, the translator added a stanza to describe more meaning in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
203	NIL NIL	NIL NIL	Under this wide world! Look carefully, my people, And tell me who brings this great-looking gold <i>Bangfai</i> ."	under this wide world! Look carefully my people and tell me who brings this great-looking gold <i>Bangfai</i> ."	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL, but the form of SL is changed, the translator added a stanza to describe more meaning in TL.
204	แต่นั้น ฟุ่งลุ่กท้าว เสนต ทูลถวาย เสนาขอม ออกไปดา ต้อนรับ	ดั่งนั้น เหล่า ลูกหลานของ พระองค์ให้ ทหารไปทูลถาม ในขณะที่เหล่า เสนาขอม ออกไปต้อนรับ แขกที่มา ร่วมงาน	Phya Khom's royal children sent their soldiers to inquire While some Khmer courtiers were receiving their arriving guests.	Phya Khom's royal children sent their soldiers to find the answer from the Phaphong people, while some Khmer courtiers were welcome their arriving guests.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
205	บัดนี้ พญาขอมเจ้า ให้ มาถามหาเหตุ เจ้านี้ ลูกแต่ประเทศด้าว เมืองท้าวที่ใด	ทหารที่ถูกส่งมา จึงว่า บัดนี้พญา ขอมเจ้าให้มา ถาม ท่านเป็นจอม กษัตริย์จากเมือง ใด	"Presently, Phya Khom sent me to make this inquiry: From which city are you? And who is the city king	"Phya Khom sent me ask you that where do you come from? and who is your king	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
206	จึงได้ ไหลพลด้น ดู งามบังไฟใหญ่ พระบาทให้ จอมเจ้า อยากเห็น พระเฮษ	ทำไมมีไหลพล มากมาย และมี บังไฟใหญ่โต สวยงาม พญาขอม อยาก รู้จักท่าน	Leading the procession of millions with this brilliantly great <i>Bangfai</i> ? My royal supreme king is seeking an audience with your king."	leading many people came to the procession with this brilliantly great <i>Bangfai</i> ? My royal supreme king wants to meet your king?	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
207	แต่นั้น ผู้ผ่านพื้น พญา ใหญ่ผาแดง แยงผามไซย์ ขาบชูลี ถวายน้อม	ดั่งนั้น ท้าวผา แดง จอมกษัตริย์ เมืองผาโพง เดินตรงไปประรำ ที่นั่ง แล้วยกมือ ไหว้พญาขอม	Meanwhile, His Royal Highness, Phya Phadaeng, the great, Made his respectful appearance at the grand royal pavilion.	Now, Phya Phadaeng the great king shows his respectful appearance at the grand royal pavilion.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed.
208	เทียนคำตั้ง เทียนเงินคู อาจ ต้นดอกไม้ ถวายให้พระ ยอดเมือง	นำเทียนเงิน เทียนทองอัน สว่างาม พร้อมต้น ดอกไม้ มาถวาย พญาขอม	Phadaeng graciously presented to the great king the presents: The golden and silver candles and flower trees.	Phadaeng presented the golden and silver candles and flower trees as the presents to the Khmer's king.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
209	ข้าบาท อยู่แห่งห้อง เมืองใหญ่ผาคำ ขอนำ บั้งไฟหลวง ขาบ ถวายพญาเจ้า	แล้วกล่าวว่า ข้า พระองค์อยู่เมือง ใหญ่ผาโพง ขอนำบั้งไฟใหญ่ มากราบถวายแด่ พระองค์	"Sire, from my great city Muang Phakham, I humbly present to Your Highness this great grand <i>Bangfai</i> .	He said "My majesty of Muang Phakham, I humbly present you the great grand <i>Bangfai</i> .	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
210	กับทั้ง คำแสนฮ้อย ดี เทียนเหล้มหมื่น เงินหล่อเหล้ม เทียนแก้ว แปดพัน	กับทั้ง แผ่น ทองคำดีเป็น เทียน 1 ล้าน แผ่น แผ่นเงินหล่อ เป็นเทียนเงิน แปดพันเล่ม	May I also present these golden and silver candles: Bountiful gold and silver were used to make them.	May I also present these golden and silver candles; We used plenty of gold and silver to make them.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
211	เงินคำแก้ว ดีเอาเป็น ปอก ส่วนกำนบ็อง เทียนแก้ว ขาบถวาย	ดีเป็นเข้าหล่อ เทียน มัดกระบอกล อย่างแน่น เพื่อ ใช้หล่อเทียน นำมาถวาย	Precious silver and gold were molded into ferrules To clasp round the cylinders to obtain these grand silver and golden candles.	The precious silver and gold were molded into ferrules and clasp round the cylinders to obtain these grand silver and golden candles.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed.
212	ข้าบาท ผู้ข่าวพระยา เกล้า เฝ้าแต่งของท่าน จึงเดิน มาอ่วมบุญ พระ ยอดเมืองถวายน้อม	ข้าพระบาทรู้ข่าว ว่าพระองค์จะ ทำบุญใหญ่ จึงเดินทาง มารวม ถวาย ของท่านนี้	Hearing the news of Royal Highness organizing this great offering, Willingly, we came to participate in this great <i>Bangfai</i> festival.	I heard you, my highness king will organize the great making-merit, so we came to participate in this great <i>Bangfai</i> festival.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
213	ตั้งหาก บุญหลังขี้ ชูมา ทานฮ่อม พระเมืองแล้ว บ่กะคาดค้อย เป็นข้อย พระยอดเมือง พระเฮย	หากว่า เมื่อชาติ ที่แล้วได้ทำบุญ ร่วมกันมา ก็จะมี ส่งผลให้ ให้ได้เป็นข้ารับ ใช้ของพระองค์	Had I a slightest merit from my past life, sire, I would not fail to become your humble servant."	I had a slightest merit from my past life, so I would not fail to become your humble servant."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL
214	แต่นั้น พญาขอมเจ้า หลังลำเทียนคำ บั้งแสนผาแดง ดังสิบิน เหนือฟ้า NIL	ข้าพระบาทรู้ข่าว ว่าพระองค์จะ ทำบุญใหญ่ และบั้งไฟแสน ของท้าวผาแดง พระองค์ทรงพอ พระทัยเป็นอย่าง มาก คีใจเหมือน ตัวเองลอยอยู่บน สวรรค์ NIL	Hearing the news of Royal Highness organizing this great offering, The grand king, Phya Khom, felt so delighted As if he were soaring above clouds.	He admired Phadaeng's <i>Bangfai saen</i> and the golden candle and felt so delighted as if he were in heaven.	Interpretation	The meaning of the SL remains in TL, but the form of SL is changed, the translator added a hemistich to describe more meaning in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
215	คือดัง อินทาให้ สวรรค์ แมนลงโศด ไว้ นั้น	คิดว่าตัวเอง เหมือนดังอยู่บน สรวงสวรรค์ ที่ องค์อินทร์ลงมา บนพื้น โลก	He felt as if he were in heaven which <i>Indra</i> had descended	He felt as if he were in heaven which <i>Indra</i> had descended to create and decorate this great <i>Bangfai</i> before him.	Poetry in Prose	The substance of the SL is retained but the aesthetics of the words were lost, and the form of SL was changed.
	ตกแต่งแต่้ม เหมือนแท้ ดังสวรรค์	และได้ตกแต่ง โลกให้สวยงาม เหมือนสวรรค์ ก่อนที่ตนเองจะ ลงมาเกิด	Down to create and decorate before him.			
	สั่งมางามลั่นสั้น สวรรค์ ฟ้าไปปาน	จึงเดินทาง มาร่วม ถวาย ของท่านนี้	Willingly, we came to participate in this great <i>Bangfai</i> festival.			

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
216	พญาขอมเจ้า หือระทัย สะคุ้งตื่น สังฆามกลิ่นกลิ่น สวรรค์ ฟ้าไปปาน NIL	พญาขอม สะคุ้ง ตื่น จากความคิด ของตน และยังคงชื่นชม กับความ สวยงาม วิจิตร การของบั้งไฟ แสน ที่สวยกว่า สวรรค์ชั้นฟ้า NIL	Phya Khom the lord was awakened in delight To recognize the overwhelming beauty, Which might be more beautiful than heavens.	Phya Khom was awakened in his delight and rejoice with the heavenly beauty of Phadaeng's <i>Bangfai</i> .	Interpretation	The meaning of the SL still remains in TL but the form of SL is changed, the translator added a hemistich to describe more meaning in TL.
217	กูป๋อ ได้บอกให้สู้ เจริญ สอดผาโพง สังฆา ถวายบัณฑนาการ มอบไมตรีน้อม	เราไม่ได้แจ้ง เรื่องงานบุญ ให้กับเจ้าเมืองผา โพงทราบ ทำไมถึงนำ บรรณาการมา ถวายให้ลอยอยู่ บนสวรรค์	"I failed to notify and invite Phaphong city, But you still come to participate with these great and friendly tributes!	"I failed to notify and invite Phaphong city, but you still come to participate with these great and friendly tributes!	Blank verse	It doesn't have any concern about formal features of such as rhyme, rhythm and the conversation form were found.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
218	<p>เขี้ยวพ่อ เคยมาสร้าง โกศลบุญคอมพ่อ</p> <p>เจ้าหน่อแก้ว อย่าแก้ว ห่างบุญ พ่อท่อน</p>	<p>หรือว่า เคยได้ ร่วมทำกุศล ร่วมกัน</p> <p>เจ้าลูกรัก จึงไม่ ขาดร่วมบุญกับ พ่อ</p>	<p>Now that you have come to make merit with me,</p> <p>Please don't withdraw so soon from this Bun <i>Bangfai</i>, my precious son.</p>	<p>Now that you have come to make merit with me, please don't withdraw so soon from this Bun <i>Bangfai</i>, my precious son.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
219	<p>พ่อก็ หลงลืมแท้ ฎีกาไป ไปสอด</p> <p>ขอเชิญ พระยอดแก้ว ภู เข้าสู่ผาม เขี้ยวเทอญ</p>	<p>เราก็หลงลืมที่จะ ส่งจดหมายไป เชิญ</p> <p>ขอเชิญลูกรักเข้า สู่ปะรำที่พัก ก่อน</p>	<p>My apology for failing to send the announcement to you, son:</p> <p>Now my precious king, please enter a shelter for resting."</p>	<p>I apologized you for failing to send the announcement. Now, please come in and take some rest.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
220	พระก็ แยมโตมท้าว ผา แดงงามหล่อ คิดถึง นางยอดแก้ว งาม ย่อยเก็งกัน	แล้วพระองค์ก็ มองดูท้าวผาแดง เห็นเป็นคนรูป งาม จึงให้นึกถึง นาง ไอลูกสาว ที่รูป งามสมกัน	Admiring Thao Phadaeng, the handsome young lord , Phya Khom thought of his supreme jewel, who is equal in beauty,	Phya Khom admired the handsome young lord Phadaeng and he thought of his daughter. He wants Phadaeng to be her husband.	Rhymed	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.
221	ท้าวนี้ ควรเทียมแก้ว สามีโกนางไอล์ ชาติที่ แนวนหน้าฟ้า ดวง หน้าบ่แตกกัน แท้แล้ว	พระองค์ก็คิด อยากให้ท้าวผา แดงได้เป็นสามี นางไอล์ และทั้งสองเป็น เชื้อกษัตริย์ เหมือนกัน	"The young lord is worthy to be Nang Ai, my jewel's husband: Both are heavenly descendants; even their countenances are alike."	"The young lord is worthy to be Nang Ai, my jewel's husband, both are heavenly descendants; even their countenances are alike." He thought	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
222	<p>พญาขอมเจ้า คณิงเห็นนางไอ่</p> <p>ขอมอยาก ได้หน่อท้าวเทียมช้อนลูกพระองค์</p>	<p>เมื่อพญาขอมนึกถึงนางไอ่</p> <p>พระองค์ก็อยากให้ท้าวผาแดงได้มาเคียงคู่ลูกสาวของพระองค์</p>	<p>As Phya Khom the lord thought of Nang Ai,</p> <p>He desired to have Phadaeng by his daughter's side.</p>	So, he desired to have Phadaeng as his daughter's husband.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.
223	<p>พญาขอมเจ้า แปงก่อข้าวคำ แลนา</p> <p>ปานเอือนเดียวกัน ส่งแกงแลงเช้า</p>	<p>พญาขอมก็ คิดหาวิธีที่จะเป็นสะพานทองคำให้ท้าวผาแดงกับนางไอ่ ได้เชื่อมสัมพันธ์กัน</p> <p>เหมือนบ้านเดียวกันส่งข้าวส่งน้ำ เข้าเย็น</p>	<p>Thus, Phya Khom decided to devise a golden bridge,</p> <p>"Wishing to be like one family, sending daily food evening and morn.</p>	Phya Khom decided to devise a golden bridge. "I wishing to be like one family which sending daily food evening and morn.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
224	<p>สุฟ้าว เชิญบาท้าว ไป ผามนางไอ่</p> <p>หยับเคลื่อนให้ คูกว้างห่าง คน นั้นท่อน</p>	<p>เจ้าจรับ ไปเชิญ ท้าวผาแดงไปที่ ปะรำที่พักของ นางไอ่</p> <p>หยับเคลื่อนให้ เป็นที่ส่วนตัว ไกลจากผู้คน</p>	<p>My courtiers, invite this lord to lodge in Nang Ai's shelter:</p> <p>Tell her to arrange visitors to provide a private space for the new guest."</p>	<p>My courtiers, invite this lord to lodge in Nang Ai's shelter and tell her to arrange visitors to provide a private space for the new guest."</p>	Blank verse	It doesn't have any concern about formal features of such as rhyme, rhythm and the conversation form were found.
225	<p>แต่นั้น เขาเชิญผาแดง ท้าว ไปผามนางไอ่</p> <p>กัมขาบไหว้ ทูลให้พระ ยอดนาง</p>	<p>จากนั้น เสนา อำมาตย์จึงเชิญ ท้าวผาแดงไป ปะรำที่พักของ นางไอ่</p> <p>เสนาอำมาตย์เข้า ไปกัมกราบแล้ว จึงแจ้งกับพระ นางว่า</p>	<p>Thus, they invited Thao Phadaeng to visit the shelter of Nang Ai,</p> <p>Whom they informed of Phya Khom order.</p>	<p>Then, they invited Thao Phadaeng to visit Nang Ai's shelter and informed her Phya Khom's order.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
226	บัดนี้ พระบิดาให้ พญา ขอมคนพ่อ พระจึง ใช้น้ำน้อย มา ไหว้พระยอดนาง นี้แล้ว	ตอนนี้ พญาขอม บิดาของพระ นาง ได้ใช้ให้ข้าพระ บาทมาหาพระ นาง	"Presently, your royal father, the great Phya Khom Had sent me, your humble servant, to inform Your Royal Highness.	He said, "Presently, your royal father had sent me to inform your Royal Highness.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
227	ยังมี จอมบุญเจ้า ผาแดง บาทว่า ผู้ข่าวเจ้า พระนางน้อย แต่งบุญ	ว่ามีเจ้าเมืองผา โพง นามว่า ท้าว ผาแดง ได้ทราบข่าวงาน บุญใหญ่ของ พระนาง	There is a supreme king Thao Phadaeng who had learned About the great charity that Your Royal Majesty organizes.	There is a supreme king, named Thao Phadaeng who had learned about the great charity that Your Royal Majesty organizes.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
228	<p>ผาแดงได้ บั้งไฟใหญ่ เทียนคำ</p> <p>นำพลมา ร่วมบุญขอม เจ้า</p>	<p>ท้าวผาแดงจึงนำ บั้งไฟใหญ่ พร้อมด้วยเทียน ทองคำ</p> <p>และประชาชน มาร่วมงานบุญ พระยาขอม</p>	<p>Thus Thao Phadaeng led his great <i>Bangfai</i>, a golden candles,</p> <p>Together with his people to participate in Phya Khom's great festival.</p>	<p>Thao Phadaeng brought his great <i>Bangfai</i>, a golden candles, and his people to participate in Phya Khom's great festival.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
229	<p>ขอกอยใจให้ คนเดิมถอยห่าง</p> <p>ขอเชิญ แยกเจ้ามา เข้าเพ็ญผาม</p>	<p>พญาขอมอยาก ให้พระนางเชิญ ให้แขกที่มาพัก อยู่ก่อนหน้า ย้ายประจำที่พัก ให้ห่างออกไป จากประจำของ พระนาง</p> <p>แล้วให้เชิญแขก ที่มาใหม่พัก ในประจำที่พัก ของพระนาง แทน</p>	<p>Please try to reseat the earliest guests far from Your Highness</p> <p>To welcome this new guest to take a rest in your shelter."</p>	<p>Please try to reseat the earliest guests far from Your Highness and welcome this new guest to take a rest in your shelter."</p>	Rhymed	<p>The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.</p>

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
230	แต่นั้น นางคานน้อย ให้ คนหยิบคะเถื่อน เชิญเฝ้าผู้ ภูณาน้อยนั่ง เทิง นั้นท่อน	คังนั้น นางไอจึง ให้แขกที่พักอยู่ ก่อนย้ายไปอยู่ อีกที่หนึ่ง แล้วนางจึงเชิญ ท้าวผาแดงขึ้น นั่งพัก	Then delicate Nang Ai advised her earlier guests to make room: "Please, Your Majesty, kindly take this upper seat."	Then, Nang Ai advised her earlier guests to make room. "Please, Your Majesty, kindly take this upper seat." She invited Thao Phadaeng.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
231	แต่นั้น ผาแดงท้าว จา ความนางไอ โอนอ สั้งไลนาทามไว้ หนีไปค่านาซ่าว NIL	จากนั้น ท้าวผา แดงจึงกล่าวแก่ นางไอ โ้อหนอ ทำไม ถึงทิ้งนาลุ่ม มา ค่านาดินใหม่ NIL	Meanwhile, Thao Phadaeng the king made a testing remark to Nang Ai: "Alas! you abandoned the rice field In the marsh to start clearing a new field,	Thao Phadaeng made a testing remark to Nang Ai. "Alas! You abandoned the rice field in the marsh to start clearing a new field,	Interpretation	The meaning of the SL still remains in TL but the form of SL is changed, the translator added a hemistich to describe more meaning in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
232	ไลแกงลาบไว้ หนีไปจ้ำ แก้วบอง ไลต่อนซิ่น ไปกินปลา ป่น	ทิ้งแกงทิ้งลาบ ไว้ หนีไปจิ้ม น้ำพริกปลาร้า ทิ้งซิ่นเนื้อ ไป กินปลาป่น	You left lab and curry to dip in a <i>jaewbong</i> , And you left grilled meat to eat <i>papon</i> , pureed fish.	Why you left lab and curry to dip in a <i>jaewbong</i> , and left grilled meat to eat <i>papon</i> , pureed fish.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.
233	บัดนี้ พี่ขอพึ่งน้อง บุญ ใหญ่สมภาร ทำบุญกินทาน บ่ให้เสีย วงศ์เชื้อ	บัดนี้ พี่ขอพึ่ง บุญบารมีของ น้อง ขอร่วมบุญร่วม ทาน ให้สมกับ เป็นกษัตริย์	Now I beg you to take me under your august protection, To allow me to make merit befitting my kingly line of descent.	Now I beg you to take me under your august protection to allow me to make merit befitting my kingly line of descent.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
234	คำพะไมตรีไว้ในใจ ไข่ม่อ ก็อดังตอ อยู่ใต้น้ำ มอง แล้วล้าบเห็น	โปรดรับ สัมพันธไมตรีไว้ ด้วยใจจริงไม่ หลอกลวง เหมือนดังตอไม้ อยู่ใต้น้ำ มอง แล้วก็ไม่เห็น	Please bestow a friendly word on me, for I can't see through your heart, Like a stump under water invisible to behold.	Please bestow a friendly word on me, for I can't see through your heart, like a stump under water invisible to behold.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
235	พี่หาก เคยมาสร้าง สมภารบุญเชียงฮ่วม นื่อง แล้ว อย่าให้ บุญคลาดแคล้ว อวนได้ฮ่วมเฮียง	หากพี่เคยสร้าง บุญร่วมกัน ก็อย่าให้คลาด แคล้วจากการได้ ครองคู่กันกับ นื่อง	If I had come to make merit with you in my past life, my love, Our past merit may assist us to be together.	Now I beg you If I had come to make merit with you in my past life, my love, and Our past merit may assist us to be together.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
236	ทำบุญสร้าง บารมีเฮียง ฮ่วม กันนั้น ขอให้ บุญช่วยอยู่ เทียม ซ้อนตอนเสนห์	บุญที่สร้างใน ชาติที่แล้ว คง ส่งผลให้ ได้ร่วม เคียง ขอให้บุญกุศลคำ ชูให้ได้เคียงคู่กัน	Having made merit with you in my past life, I now pray for the merit to help me to be with my enchanting princess."	Having made merit with you in my past life, I now pray for the merit to help me to be with my enchanting princess."	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
237	ยูท่าง สายสมรใต้ แสง ไฟแจ่งส่อง จักบ่ คะเคื่อนแท้ แฝงฝัน กล่อมพันธ์	นางก็เดินไปจุด ตะเกียงให้ส่อง สว่าง คงไม่กลาด แคล้วได้ผูกพันธ์ กัน	After a while, Nang Ai provided a light; In a well-lit shelter, they never ceased to admire each other.	For a while, Nang Ai lit the light. In a well-lit shelter, they never ceased to admire each other.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
238	นางมองคูท้าว ผาแดง ยิ้มต่อ นางจึง ยิ้มต่อท้าว มะ โนเมิ่งเม่นใจ	นางโอบมองหน้า ท้าวผาแดง ท้าว ผาแดงยิ้มตอบ นางก็ส่งยิ้มกลับ ให้กับท้าวผา แดงด้วยใจชื่น ชม	Thao Phadaeng smiled while Nang Ai gazed at him; In return, she gave him a smile which deeply satisfied Thao Phadaeng.	Nang Ai looked at Thao Phadaeng, he smiled to her. In turn, she gave him a deeply satisfied smile.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
239	จึงขอ ชันสลาแก้ว ถวาย จอมบ่าบัว แหงนท้อ สลบท้าวลม ดอมท้าวหลูดทวง แท้ คาย	แล้วจึงยกพาน หมากถวายท้าว ผาแดง ดูเหมือนความ งามของท้าวผา แดง จะทำให้ นางเกือบจะเป็น ลม	Graciously she presented a precious <i>khansala</i> to her beloved; Desiring him so passionately she almost fainted.	Then, she gave him a precious <i>khansala</i> to Thao Phadaeng. She almost fainted by his charming and her passionate with Thao Phadaeng.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
240	นางก็ แขงโสมท้าว คือ อินทร์ปั้นหล่อ คือดั่ง เทพเจ้า เมืองฟ้า แต่งโสม	นางมองดูความ งามของท้าวผา แดง รูปงามเหมือน ดั่งเทวดา บนฟ้า สวรรค์	Admiring her lord, she thought <i>Indra</i> had molded him; Then, he was decorated by great celestial angles.	She admired Thao Phadaeng's appearance which was decorated by great celestial angles, she thought.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
241	สีสันท้าว คือเดือนเพ็ญ ๑๕ ค่ำ NIL	ผิวพรรณ พระองค์เหมือน พระจันทร์วัน เพ็ญ NIL	His royal complexion was like the shining light Of the fifteenth night of the full moon.	His royal complexion was like the shining light of the fifteenth night of the full moon.	Interpretation	The meaning of the SL still remains in TL but the form of SL is changed, the translator added a hemistich to describe more meaning in TL. (Imitation)

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
242	<p>เช้าและน้ำ สองเจ้าบ่าว เสวย</p> <p>นางและท้าว ใจตั้งต่อกัน</p>	<p>ทั้งสองพระองค์ อยู่ด้วยกัน ไม่ เสวยข้าวหรือน้ำ</p> <p>ด้วยนางไอ่และ ท้าวผาแดงนั้นมี ใจรักใคร่ต่อกัน</p>	<p>Rice and water were left uneaten,</p> <p>When, the king and princess set their hearts on one another.</p>	They didn't eat any rice and water because they set their heart on one another.	Blank verse	It doesn't have any concern about formal features of such as rhyme, rhythm.
243	<p>พอเมื่อ วันวิงศ์ย ค่าย เคื่อนลงแสง ฟุ้งเยอ</p> <p>โภชนางาย แจกกันกิน เช้า</p> <p>จึงเดิน มาอำมบุญ พระ ยอดเมืองถวายน้อม</p>	<p>เมื่อเวลาผ่านไป จนถึงบ่าย</p> <p>ก็มีการแจกจ่าย อาหารให้กับ แขกที่มา ร่วมงาน</p> <p>ทั้งสองพระองค์ จึงเดินมาร่วม งานบุญ</p>	<p>As the day was proceeding into the evening time,</p> <p>To guests, trays of food were suitably distributed.</p> <p>NIL</p>	His royal complexion was like the shining light of the fifteenth night of the full moon.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
244	เสนาท้าว เสวยภยูท่าง นางนาถน้อย เทียม ท้าวพ้าเสวย	เสนาอำมาตย์ก็พากันทานอาหาร นางไอ่ก็นั่งเคียงข้างท้าวผาแดงแล้วเสวย	Consuming their dinner, courtiers were seated in circles, While the royal princess was seated with her beloved king.	Courtiers were seated in circles to have their dinner while the royal princess was seated with her beloved king.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
245	อาหารเข้า จอมพระนางยู แต่ง ไว้ นางนั่งป้อน บาท้าวอุ่นก็ ใจ	ข้าวปลาอาหารที่พระนางจัดเตรียมไว้ นางก็นำมาป้อนให้ท้าวผาแดงเสวย	Food and rice were prepared by Her Highness supreme princess, Who lovingly fed her contented loved one.	All meals she prepared were fed to her beloved one.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
246	พอคราวแล้ว ถอยกาลา เล็ก อันว่า นางไอน้อย ขอน้ำ ยื่นถวาย	พออ้อมแล้วก็เก็บ ถาดอาหาร แล้วนางไอ้อึ้งยก น้ำดื่มถวายท้าว ผาแดง	After they were satisfied the fine food tray was taken; Then, delicate Nang Ai presented her beloved king with drinking water,	After finished their food, Nang Ai gave Thao Phadaeng water.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
247	น้ำดอกไม้ ล้างส่วยสีมือ แลนา นางก็ พื่อแพรผืน เช็ดมือ บาท้าว	ขันน้ำดอกไม้ สำหรับล้างมือ แล้วนางก็คลี่ผ้า แพร เช็ดมือ ให้กับท้าวผา แดง	Together with flower water for washing his hands; Then, she handed a cloth for her lord to dry his hands.	She also gave him the flower water for washing his hands and she handed a cloth for her lord to dry his hands.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
248	<p>ท้าวระทวยขึ้น เมื่อเทิง เหนืออาสน์</p> <p>ท้าวอนเน่งเทิ่ง หมอน ท้าวสาตลาย</p>	<p>จากนั้นผาแดงก็ ค่อยๆขยับขึ้นไป นั่งบนพระที่นั่ง</p> <p>ท้าวผาแดงนอน เอนกายอิง หมอน</p>	<p>After that, Phadaeng ascended to the royal matted seat</p> <p>On which he reclined to lean against a triangular pillow.</p>	<p>After that, Phadaeng ascended to the royal matted seat and he reclined to lean against a triangular pillow.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
249	<p>นางบาย ชันสลาเข้า ทูล ถวายถวิลราช</p> <p>พระบาทเจ้า ห้วยยิ้มค่อย บาย แท้แล้ว</p>	<p>นางไอ่กี้ยกพาน หมากมาถวาย</p> <p>ท้าวผาแดงยิ้ม น้อยๆแล้วจึง ค่อยรับหมากมา เคี้ยว</p>	<p>Graciously, the royal lady presented a <i>khansala</i></p> <p>To her royal majesty who received it with a smile.</p>	<p>Then, she presented a <i>khansala</i> to Phadaeng who received it with a smile.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

Chapter 25 Phadeang's Bangfai Explodes on the Launcher

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
250	แต่นั้น ผาแดงท้าว บั้งไฟ แสนบ่าบัว แปวะนวนคำวใหม่ เถิง เท้าหลอดหลวง	ครั้งนั้น บั้งไฟ ของท้าวผาแดง จอมกษัตริย์ ติดไฟลุกไหม้ ตั้งแต่ปลายเชือก ชนวน ตลอดทั้ง ถ้ำกล้ออง	As for Thao Phadaeng's great <i>Bangfai saen</i> , The long igniter wire was burned all the way through the combustion channel.	The long igniter wire of Thao Phadaeng's great <i>Bangfai saen</i> was burned all the way through the combustion channel.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
251	ทั้งปวงกันหลังดู ใจช ขาดไปนั้น ไฟกะนวนมาบเข้า บั้งไฟ ซ้างอืดเสียง	ทุกคนต่างหันมา มองด้วยความ เสียใจ เชือกชนวนติด ไฟลุกไหม้ไปถึง ด้านในบั้ง ทำให้ อืดเสียง	Everyone's heart was breaking while gazing at the <i>Bangfai</i> . Whose igniter wire sparkled once inside the muffling <i>Bangfai</i> .	Everyone was disappointed while gazing at the <i>Bangfai</i> who's the wire sparkled once inside the muffling <i>Bangfai</i> .	Rhymed	The last word of the first line is matched with each other in the second line, and the meaning of SL still remain in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
252	ผงเผ่ากั้วธรณี ควันบด มิด เสียงก้าดก้าดใหม่ บมีโใช้ ทอโย แท้แล้ว	ฝุ่นและควัน คละคลุ้งเต็มพื้น ไปหมด เสียงเปลวไฟลุก ใหม่ ดังเบรียะ เบรียะ แต่บั้งไฟ ไม่ขยับเขยื้อน ไปไหนสักนิด	Dust filled the ground and darkened smoke lingered all around; Sputter, sputter were the combusting sounds Which allowed absolutely no movement.	Sputter, sputter were the combusting sounds. There were many dusts filled the ground and darkened smoke lingered all around that place but absolutely no movement of the <i>Bangfai</i> .	Phonemic	" Sputter, sputter " is an onomatopoeia used to describe the sounds of fire "ก้าดก้าด"
253	บั้งไฟ ชูแต่เช้า เท้าสอด เถิงเพล คือดังภูผาพัง มุ่นกระ จวนเป็นบั้น	บั้งไฟปะทุแต่ เช้าจนถึงเที่ยง เสียงเหมือนกับ ภูเขาถล่ม เป็น ผุยผง	The <i>Bangfai</i> began sputtering from morning until noon, Making loud sounds like a mountain crumbling into powder.	The <i>Bangfai</i> began sputtering from morning until noon. It was making loud sounds a mountain crumbling into powder.	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks	
254	NIL	<p>ไม่มี ผันผยองได้ คาคอน ค้างอยู่</p> <p>NIL</p> <p>ควันมีดกุ่ม เหนือฟ้าเมฆ พะโยม</p>	<p>ไม่สามารถลอย ขึ้นไปได้ ยังค้าง อยู่บนฐาน</p> <p>NIL</p> <p>มีแต่ควันดำไหม้ ห้อมล้อม คลุม เต็มท้องฟ้า</p>	<p>Learning against the stand, the <i>Bangfai saen</i></p> <p>Never danced in any direction,</p> <p>But scattered – black smoke all around and up above the clouds as well.</p>	<p>The <i>Bangfai saen</i> stand still at the stand, cannot move to any direction, but scattered black smoke all around and up above the clouds as well.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.
255		<p>บาลานท้าว ผาแดง เหลืองหล้า</p> <p>บ่คิด เล็งต่อสู้ ไผแท้ท่อ โย</p>	<p>ท้าวผาแดงหน้า ซีดเผือด หมด สง่าราศรี</p> <p>ผิดหวัง ไม่คิดจะ แข่งขันกับใคร</p>	<p>The young king, Thao Phadaeng was losing his royal glow</p> <p>He was no longer interested in competing with anyone.</p>	<p>Thao Phadaeng was pale, and he was no longer interested in competing with anyone.</p>	Blank verse	It doesn't any concern about formal features of the verse, such as rhyme and rhythm but the meaning of SL still remains in TL.

No.	Source Language (SL)	Source Text (ST)	Target Language (TL)	Back Translation	Translation Strategy	Remarks
256	คิดเห็น บุญแปงสร้าง สมภารยังต่ำ ชาติก่อนพุ้น บุญสร้าง บ่เสียง แท้แล้ว	คิดว่า บุญบารมี ของตนเองที่สั่ง สมมาข้งน้อยอยู่ ชาติก่อนโน้น บุญกุศลคงไม่ เพียงพอแน่ๆ	His cumulative merits, he realized, were not high enough: In his past life, he might not have made adequately worthy merits.	He realized that his cumulative merits were not high enough. In his past life, he might not have made adequately worthy merits.	Literal	Word-for-word translation and the meaning of SL remain in TL.

APPENDIX B

The Evaluation of Inter-rater Reliability (IRR) in the Isan

Folktale *Phadaeng Nang Ai*

APPENDIX B

The Evaluation of Inter-rater Reliability (IRR) in the Isan Folktale

Phadaeng Nang Ai

No.	Researcher	Rating by the Experts		IRR
		Expert 1	Expert 2	
1	1	0	1	0.67
2	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1.00
4	1	0	0	0.33
5	1	1	0	0.67
6	1	0	0	0.33
7	1	1	1	1.00
8	1	1	1	1.00
9	1	1	1	1.00
10	1	0	1	0.67
11	1	1	0	0.67
12	1	1	1	1.00
13	1	1	1	1.00
14	1	1	0	0.67
15	1	1	1	1.00
16	1	1	1	1.00
17	1	1	1	1.00
18	1	1	1	1.00
19	1	1	1	1.00
20	1	1	1	1.00
21	1	1	1	1.00
22	1	0	1	0.67
23	1	1	1	1.00
24	1	0	1	0.67
25	1	0	1	0.67
26	1	1	1	1.00
27	1	1	0	0.67
28	1	1	1	1.00
29	1	1	1	1.00

30	1	1	0	0.67
31	1	1	1	1.00
32	1	0	1	0.67
33	1	1	1	1.00
34	1	1	1	1.00
35	1	1	0	0.67
36	1	1	1	1.00
37	1	1	1	1.00
38	1	1	1	1.00
39	1	1	1	1.00
40	1	1	0	0.67
41	1	1	1	1.00
42	1	0	1	0.67
43	1	1	1	1.00
44	1	1	1	1.00
45	1	1	1	1.00
46	1	0	1	0.67
47	1	1	1	1.00
48	1	1	0	0.67
49	1	1	1	1.00
50	1	1	0	0.67
51	1	1	1	1.00
52	1	1	1	1.00
53	1	1	1	1.00
54	1	1	1	1.00
55	1	1	1	1.00
56	1	1	1	1.00
57	1	1	1	1.00
58	1	1	1	1.00
59	1	1	1	1.00
60	1	1	1	1.00
61	1	1	1	1.00
62	1	1	1	1.00
63	1	1	1	1.00
64	1	1	1	1.00
65	1	1	1	1.00
66	1	1	1	1.00
67	1	1	1	1.00
68	1	1	1	1.00
69	1	1	1	1.00

70	1	1	1	1.00
71	1	1	1	1.00
72	1	1	1	1.00
73	1	1	0	0.67
74	1	1	1	1.00
75	1	1	1	1.00
76	1	1	1	1.00
77	1	1	1	1.00
78	1	1	0	0.67
79	1	1	1	1.00
80	1	1	1	1.00
81	1	1	1	1.00
82	1	1	1	1.00
83	1	1	1	1.00
84	1	1	1	1.00
85	1	1	1	1.00
86	1	0	1	0.67
87	1	1	1	1.00
88	1	1	1	1.00
89	1	1	1	1.00
90	1	1	1	1.00
91	1	1	1	1.00
92	1	1	1	1.00
93	1	1	1	1.00
94	1	1	1	1.00
95	1	1	1	1.00
96	1	1	1	1.00
97	1	1	1	1.00
98	1	0	1	0.67
99	1	1	1	1.00
100	1	1	1	1.00
101	1	0	1	0.67
102	1	1	1	1.00
103	1	1	1	1.00
104	1	1	1	1.00
105	1	1	1	1.00
106	1	1	1	1.00
107	1	1	1	1.00
108	1	1	1	1.00
109	1	1	1	1.00

110	1	1	0	0.67
111	1	1	1	1.00
112	1	1	1	1.00
113	1	1	1	1.00
114	1	1	1	1.00
115	1	1	1	1.00
116	1	1	1	1.00
117	1	1	1	1.00
118	1	0	0	0.33
119	1	1	1	1.00
120	1	1	0	0.67
121	1	1	1	1.00
122	1	1	1	1.00
123	1	1	1	1.00
124	1	0	1	0.67
125	1	1	0	0.67
126	1	1	1	1.00
127	1	1	1	1.00
128	1	1	1	1.00
129	1	1	1	1.00
130	1	1	1	1.00
131	1	1	1	1.00
132	1	1	1	1.00
133	1	1	1	1.00
134	1	1	1	1.00
135	1	1	0	0.67
136	1	1	1	1.00
137	1	1	1	1.00
138	1	0	1	0.67
139	1	1	1	1.00
140	1	1	1	1.00
141	1	1	1	1.00
142	1	1	1	1.00
143	1	1	1	1.00
144	1	1	1	1.00
145	1	0	1	0.67
146	1	1	1	1.00
147	1	0	1	0.67
148	1	1	1	1.00
149	1	0	1	0.67

150	1	1	1	1.00
151	1	1	1	1.00
152	1	1	1	1.00
153	1	1	1	1.00
154	1	1	1	1.00
155	1	1	1	1.00
156	1	0	1	0.67
157	1	1	1	1.00
158	1	0	1	0.67
159	1	1	1	1.00
160	1	1	1	1.00
161	1	1	1	1.00
162	1	1	1	1.00
163	1	1	1	1.00
164	1	1	1	1.00
165	1	0	1	0.67
166	1	1	1	1.00
167	1	1	1	1.00
168	1	1	1	1.00
169	1	0	1	0.67
170	1	1	1	1.00
171	1	1	1	1.00
172	1	1	1	1.00
173	1	1	1	1.00
174	1	1	1	1.00
175	1	1	1	1.00
176	1	1	1	1.00
177	1	1	1	1.00
178	1	1	1	1.00
179	1	0	1	0.67
180	1	1	1	1.00
181	1	1	1	1.00
182	1	1	1	1.00
183	1	1	1	1.00
184	1	1	1	1.00
185	1	1	1	1.00
186	1	1	1	1.00
187	1	1	1	1.00
188	1	1	1	1.00
189	1	1	1	1.00

190	1	1	1	1.00
191	1	1	1	1.00
192	1	1	1	1.00
193	1	1	1	1.00
194	1	1	1	1.00
195	1	1	1	1.00
196	1	1	1	1.00
197	1	1	1	1.00
198	1	1	1	1.00
199	1	1	1	1.00
200	1	1	1	1.00
201	1	1	1	1.00
202	1	0	1	0.67
203	1	0	1	0.67
204	1	1	1	1.00
205	1	1	1	1.00
206	1	1	1	1.00
207	1	1	1	1.00
208	1	1	1	1.00
209	1	1	1	1.00
210	1	1	1	1.00
211	1	1	1	1.00
212	1	1	1	1.00
213	1	1	1	1.00
214	1	1	1	1.00
215	1	1	1	1.00
216	1	1	1	1.00
217	1	1	1	1.00
218	1	1	1	1.00
219	1	1	1	1.00
220	1	1	1	1.00
221	1	1	1	1.00
222	1	1	0	0.67
223	1	1	1	1.00
224	1	1	1	1.00
225	1	1	1	1.00
226	1	1	1	1.00
227	1	1	1	1.00
228	1	1	1	1.00
229	1	1	1	1.00

230	1	1	1	1.00
231	1	1	1	1.00
232	1	1	1	1.00
233	1	1	1	1.00
234	1	1	1	1.00
235	1	1	1	1.00
236	1	1	1	1.00
237	1	1	1	1.00
238	1	1	1	1.00
239	1	1	1	1.00
240	1	0	1	0.67
241	1	1	1	1.00
242	1	0	1	0.67
243	1	1	1	1.00
244	1	1	1	1.00
245	1	1	1	1.00
246	1	1	1	1.00
247	1	1	1	1.00
248	1	1	1	1.00
249	1	1	1	1.00
250	1	1	1	1.00
251	1	1	1	1.00
252	1	1	1	1.00
253	1	1	1	1.00
254	1	1	1	1.00
255	1	1	1	1.00
256	1	1	1	1.00

APPENDIX B

The Evaluation of Inter-rater Reliability (IRR) in the Isan Folktale

Phadaeng Nang Ai

No.	Translation Strategies	Researcher	Rater 1	Rater 2	IRR
1	Phonemic translation	5	5	2	0.80
2	Literal translation	31	31	24	0.92
3	Metrical Translation	8	8	7	0.96
4	Rhymed translation	39	35	39	0.96
5	Poetry in prose	15	14	15	0.98
6	Blank verse translation	141	123	132	0.94
7	Interpretation	17	13	17	0.92
Total		256	229	236	0.93

APPENDIX C

Interview with Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

APPENDIX C

Interview with Associate Professor Dr. Wajuppa Tossa

Question 1: What is your inspiration to be the translator?

Answer: I intended to preserve the Isan language that is a unique and invaluable culture by translating the Isan folktales into English which everyone can read or tell story to another. By doing this, it was a method to preserve the Isan language and culture. It is a great opportunity for me to share the traditions, culture, and history of Isan with others.

Question 2: What is the definition of translation in your opinion?

Answer: Translation is a method to express knowledge or events from one language to another language.

Question 3: How difficult to translate this type of literature?

Answer: It is very difficult to find the equivalent language between the ancient language which was recorded on the palm leaf and was not currently used in present with the modern language. Moreover, I had tried to understand the contextual clues, then chose the acceptable words in the translated text. However, the ancient language expert's advice was necessary in the case of non-equivalence translation.

Question 4: Which translation theory does most of you employ in this verse?

Answer: I have studied many theories, but I did my work from my inspiration and then I have found the accepted theory to support my work. This is different from the other translators. The translation theory in A.D. 1540 was mentioned, there are only three steps i.e., read the entire text, understanding the meaning of the text, and translate it into the target text. This has been similarity of Eugene Nida which his theory begins with reading the whole text, understanding the meaning and culture of the source text, then source text was translated into the target text and reproduce the target text again.

Question 5: How did you solve the poetry translation's problems, such as the stress, unstressed, rhyme or rhythm?

Answer: Isan language is a tonal language and there are internal and external rhyming but English is not. It is impossible to keep rhyming in the target text. We can only keep the form of the poetry. It is an acceptable translation if the reader reads it smoothly and understands all the text. If the sound of source text cannot be placed, I chose another poetic techniques, such as assonance, consonance, and alliteration to solve the problems.

Question 6: Thai and Isan verses often use the extra word and onomatopoeic, but not for English, how did you solve this problem?

Answer: The repetition words were used to solve this problem if there is no equivalence word in the target language. Some word in the target

language can be used in the source language, such as “Flowing flowing” which is the sound of the water to explain the flowing of liquid in the verse.

Question 7: Did you use blank verse or free verse or poetry in prose strategies in your translation?

Answer: Yes, the blank verse was only used to translate *Phadeang Nang Ai*, *Kaewnama*, *the Orphan ghost* and *the Toad’s king*. I translated poetry into prose in *Srithon Manora*.

Question 8: Do you have any suggestions for the other who interested in translation or who want to be a translator?

Answer: The translator should have more knowledge of both bilingual and bicultural, understanding the scope of translation, love to do this kind of work and the translators should be the researcher too, because they have to find more information about the original text before they translate it. That is a good translator.





APPENDIX D

List of Experts

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

APPENDIX D

List of Experts

1. Asst. Prof. Dr. Chookiat Jarat
The English lecturer in English Program
Faculty of Education, Buriram Rajabhat
University
2. Asst. Prof. Dr. Nares Surasith
The English expert,
University of Madras, India

APPENDIX E

A Letter Requesting to be the Experts

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

APPENDIX F

A Letter Requesting an Interview for Collecting the Research Data

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

CURRICULUM VITAE

Name and surname: Phimphach Warasiwaphong

Date of Birth: December 28, 1978

Place of Birth: 18 Moo 13 Samet District, Buriram Province,
Kingdom of Thailand

Education: 1992-1994 Primary School Level from Thetsaban 1 (Burirat Darun
Witthaya) , Muang Buriram District, Buriram Province,
Thailand

1994-1996 Secondary School Level from Buriram Pittayakhom
School, Nai Muang, Muang Buriram District, Buriram
Province, Thailand

1998-2002 Bachelor of Arts (English for International
Communication), Rajamangala Institute of Technology,
Pathum Thani Province, Thailand

2019-2021 Master of Arts in English, Buriram Rajabhat University,
Buriram Province, Thailand

Work Place: HR & Training Officer, Modena by Fraser Hotel
Buriram, 111 Moo 16, Isan District, Muang Buriram,
Buriram Province, Thailand